VERONICA DRĂGUŞIN-CRĂCIUN

101 TESTE

PENTRU CLASELE V-VIII

LIMBA ROMÂNĂ

fonetică, vocabular, gramatică, ortografie, punctuaţie, topică, stilistică

EDITURA EUROPA NOVA
1997

Scanned with OKEN Scanner

805.90(075.3)

Veronica Drăgușin-Crăciun

Teste

pentru clasele V - VIII

Limba română: fonetică, vocabular, gramatică, ortografie, punctuație, topică, stilistică

Scanned with OKEN Scanner

I.S.B.N. 973-9183-47-6

Scanned with OKEN Scanner

Cuvânt înainte

Prezenta lucrare este o culegere de teste cuprinzând exerciţii de limbă română: fonetice, lexicale, gramaticale, de ortografie şi de punctuaţie, de topică, stilistice. Ea se adresează elevilor din ciclul gimnazial care, la sfârşitul unui an de studiu, vor să-şi verifice cunoştinţele de limbă română asimilate. De asemenea, culegerea poate fi utilizată de elevi în perioada vacanţei de vară, pentru a-şi reactualiza cunoştinţele dobândite.

Testele propuse sunt alcătuite în conformitate cu prevederile programei pentru gimnaziu şi oferă profesorilor de limba şi literatura română sugestii ce ar putea fi valorificate în cadrul lecţiilor de recapitulare finală şi de recapitulare la începutul anului şcolar următor.

Recomandăm elevilor de clasa a opta care se pregătesc pentru Concursul de admitere în licee şi în şcoli profesionale să rezolve *toate* exerciţiile culegerii pentru a-şi da seama în ce măsură şi-au însuşit materia de examen şi pentru a elimina eventualele lacune.

Testele au grade de dificultate diferite; în acelaşi timp, în cadrul fiecărui test există atât cerinţe vizând noţiuni elementare de limbă română, cât şi exerciţii care presupun cunoştinţe complexe şi, ca atare, un efort intelectual mai intens pentru rezolvarea lor. Iată de ce culegerea poate fi folosită de toţi elevii din ciclul gimnazial, indiferent de nivelul de pregătire atins.

În partea a doua a lucrării elevii vor găsi soluţiile la exerciţiile propuse şi se vor putea autocorecta. Pentru clasele a cincea şi a şasea, răspunsurile cuprind explicaţii mai ample (v. de pildă analiza adjectivului), mai uşor de înţeles.

Astfel concepută, culegerea se constituie ca un instrument de lucru util în pregătirea elevilor din ciclul gimnazial la limba română.

Scanned with OKEN Scanner

Clasa a V-a

Testul nr. 1

Se dă textul:

"O clipă ţinu noaptea, cât ţin nopţile de vară, când întunericul e numai *o strângere de aripi a luminii"*.

(Emil Gârleanu: *Hoinar*)

Cerinţe:

a) daţi cinci exemple de cuvinte care se scriu cu litera *î* şi cinci exemple de cuvinte care se scriu cu litera *â*;

b) subliniaţi rădăcina următoarelor cuvinte: *strângere, lumină, străbate, lemnos, vorbuliţă;*

c) alcătuiţi enunţuri în care cuvintele *noaptea* şi *vara* să fie adverbe;

d) analizaţi cuvintele subliniate ca părţi de propoziţie şi ca părţi de vorbire;

e) puneţi verbele *a ţine, a veni* şi *a şti* la indicativ prezent, la persoana a II-a, singular;

f) alcătuiţi propoziţii în care să folosiţi cuvintele *numai* şi *nu mai*;

g) identificaţi figurile de stil din următorul fragment şi precizaţi felul lor:

"[...] gherghinele îl priveau nepricepute".

(Emil Gârleanu: *Hoinar*)

Testul nr. 2

Se dă textul:

"Neguri albe, strălucite
Naşte luna argintie,
Ea le scoate peste ape,
Le întinde pe câmpie [...]".

(Mihai Eminescu: *Crăiasa din poveşti*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) - identificaţi în textul dat un cuvânt monosilabic alcătuit dintr-un diftong;

- daţi alte cinci exemple de astfel de cuvinte;

b) găsiţi trei părţi de vorbire diferite formate prin derivare cu prefixul *stră*; precizaţi felul lor;

c) daţi două exemple de prepoziţii compuse formate cu ajutorul cuvântului *peste*;

d) redactaţi o scurtă compunere în care construcţia *luna argintie* să se afle în diferite cazuri; precizaţi cazul folosit;

e) - selectaţi din text un complement circumstanţial de loc şi precizaţi partea de vorbire prin care este exprimat;

- alcătuiţi o propoziţie în care să se afle un complement circumstanţial de loc exprimat printr-altă parte de vorbire; subliniaţi complementul circumstanţial de loc şi precizaţi partea de vorbire prin care este exprimat;

f) explicaţi folosirea virgulelor;

g) precizaţi care este figura de stil predominantă în text şi explicaţi folosirea ei.

Testul nr. 3

Se dau textele:

"Era odată o capră care avea trei iezi".

(Ion Creangă: *Capra cu trei iezi*)

"[...] o arătare de om băuse apa de la douăzeci şi patru de iazuri şi o gârlă, pe care umblau numai cinci sute de mori [...]".

(Ion Creangă: *Povestea lui Harap-Alb*)

Cerinţe:

a) - despărţiţi în silabe cuvintele: *capră, patru, umblau, află;*

- precizaţi ce regulă aţi aplicat;

b) explicaţi cum s-au format următoarele cuvinte: *arătare, căpriţă, lănţişor, vinărie, auriu;*

c) formaţi pluralul cuvintelor *ied, olandez, miez* şi *ursuz;*

d) analizaţi numeralele cardinale din cele două fragmente ca părţi de

Scanned with OKEN Scanner

vorbire şi ca părţi de propoziţie;

e) scrieţi cu litere: 30, 14, 16, 60, 17, 18.

f) alcătuiţi propoziţii în care să folosiţi cuvintele: *odată, o dată, întruna, într-una;*

g) transformaţi vorbirea directă din următorul fragment în vorbire indirectă:

"- Ce a zis? întrebă cucoana pe săteni.

- Ce să zică, milostivă cucoană, răspunde unul. Ia, întreabă că muieţi-s posmagii?

- Vai de mine şi de mine, zise cucoana cu mirare, încă asta n-am auzit! Da el nu poate să şi-i moaie?

- Auzi, măi leneşule: te prinzi să moi posmagii singur ori ba?

- Ba, răspunse leneşul. Trageţi mai bine tot înainte!"

(Ion Creangă: *Povestea unui om leneş*)

Testul nr. 4

Se dă textul:

"Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;
Ritmic valurile cad,
Cum se zbate-n dulce ropot
Apa-n vad".

(George Coşbuc: *Noapte de vară*).

Cerinţe:

a) precizaţi care sunt cuvintele de bază de la care s-au format următoarele cuvinte derivate: *brădet, cusurgiu, damic, dârzenie, hoţeşte;*

b) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *domol* să fie, pe rând, adjectiv şi adverb;

c) analizaţi cuvintele subliniate ca părţi de propoziţie şi ca părţi de vorbire;

d) - motivaţi scrierea cu doi *i* a cuvântului *codrii*;
- daţi cinci exemple de substantive care se scriu cu trei *i*;

e) completaţi construcţiile de mai jos cu substantivul *codru* la plural:

amândoi .....
aceşti .....
alţi .....
toţi .....

Scanned with OKEN Scanner

f) notaţi cu semnul [/] silabele accentuate;
g) - ce valoare stilistică are adjectivul *dulce* în textul dat?
- explicaţi de ce a fost folosit de poet.

Testul nr. 5

Se dă textul:
"Ninge naiv. [...] Geamul e o filă veche din cartea îngerilor".
(Ionel Teodoreanu: *În casa bunicilor*)

Cerinţe:
a) precizaţi numărul de sunete şi numărul de litere din următoarele cuvinte: *geam, vechi, ciob, gheaţă, ceară, fragi, cheamă, unghi;*
b) formaţi cu prefixele *în/îm* cuvinte derivate de la cuvintele *vechi, povară, armă, ceţos, baie* şi despărţiţi-le în silabe;
c) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;
d) alcătuiţi enunţuri în care verbul *a fi* să aibă alte valori decât în text; precizaţi aceste valori;
e) analizaţi atributele ca părţi de propoziţie şi ca părţi de vorbire;
f) - identificaţi un complement circumstanţial de mod şi precizaţi partea de vorbire prin care este exprimat;
- alcătuiţi o propoziţie în care să folosiţi un complement circumstanţial de mod exprimat printr-altă parte de vorbire; subliniaţi complementul circumstanţial de mod şi precizaţi partea de vorbire prin care este exprimat;
g) precizaţi valoarea stilistică a cuvântului *naiv.*

Testul nr. 6

Se dă textul:
"Apoi, când iarăşi m-am trezit
Din noaptea cea amară,
Colea pe răni eu am găsit
"Virtutea Militară"!"
(Vasile Alecsandri: *Peneş Curcanul*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) selectaţi din textul dat cuvinte în care sunetele *e, i, o, u* sunt vocale şi cuvinte în care sunt semivocale;

b) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *noapte* (minimum cinci cuvinte); subliniaţi prefixele şi sufixele;

c) identificaţi adverbele şi precizaţi felul lor;

d) redactaţi o scurtă compunere despre eroii neamului românesc, în care să folosiţi complemente exprimate prin patru părţi de vorbire diferite; precizaţi felul complementelor şi părţile de vorbire prin care sunt exprimate;

e) - motivaţi scrierea cu iniţiale majuscule a cuvintelor *Virtutea Militară;*

- daţi câte un exemplu de substantiv propriu denumind o instituţie, o sărbătoare, un eveniment istoric şi o operă literară;

f) - cuvântul *colea* aparţine limbii literare sau limbii populare?

- explicaţi folosirea lui de către poet;

g) -identificaţi o figură de stil învăţată şi precizaţi felul ei;

- explicaţi folosirea ei în text.

Testul nr. 7

Se dă textul:

"În inima bietei prepeliţe era o luptă sfâşietoare".

(Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti: *Puiul*)

Cerinţe:

a) - identificaţi în propoziţia dată diftongul *ie* şi hiatul *ie;*

- daţi câte două exemple de cuvinte terminate în diftongul *ie* şi în hiatul *ie;*

b) explicaţi cum s-au format următoarele cuvinte: *sfâşietor, a reclădi, a prevesti, socoteală, nebun;*

c) puneţi verbul *a fi* la indicativ, perfect simplu, la toate persoanele, la singular şi la plural;

d) analizaţi cuvintele ca părţi de vorbire;

e) faceţi schema propoziţiei;

f) alcătuiţi propoziţii în care cuvântul *prepeliţa*, în cazul nominativ, să îndeplinească diferite funcţii sintactice; precizaţi aceste funcţii;

g) explicaţi rolul stilistic al punctelor de suspensie în următorul fragment:

Scanned with OKEN Scanner

"Prin mintea lui fulgeră crâmpeie de vedenii... mirişte ... un carâmb de cizmă pe care se urcase o furnică... aripa caldă a mamei".

(Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti: *Puiul*)

Testul nr. 8

Se dă textul:

"Iarna!... Iarna tristă-mbracă
Streşinile somnoroase,
Pune văl de promoroacă
Peste pomi şi peste case".

(George Topârceanu: *Noapte de iarnă*)

Cerinţe:

a) găsiţi sinonimul cuvântului *promoroacă*;

b) - ce este ca parte de vorbire cuvântul *iarna* în textul dat?

- alcătuiţi o propoziţie în care cuvântul *iarna* să aibă valoarea altei părţi de vorbire; precizaţi partea de vorbire;

c) puneţi verbul *a pune* la indicativ, perfect simplu şi mai mult ca perfect, la persoanele I şi a II-a, plural;

d) - identificaţi un predicat care are subiectul subînţeles;

- alcătuiţi un enunţ în care un subiect să fie subînţeles; subliniaţi predicatul corespunzător;

e) alcătuiţi propoziţii în care prepoziţia *peste* să preceadă, pe rând, diferite complemente circumstanţiale; precizaţi felul complementelor;

f) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie şi de ortografie;

g) identificaţi un epitet personificator şi explicaţi folosirea lui.

Testul nr. 9

Se dă textul:

"Ei îl întrebară ce lapte are acolo, iară el le răspunse [...] că duce lapte de capră roşie la împăratul care visase că-i va veni vedere dacă va da cu acel lapte pe la ochi".

(Făt-Frumos cu părul de aur)

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) subliniaţi cuvintele derivate cu prefixele *răs/răz: răspunse, răzgâiat, răstălmăci, răzgândi, răscoli, răzvrăti, răscroi, răzbate;*

b) - identificaţi prepoziţiile simple;

- daţi patru exemple de prepoziţii compuse;

c) - precizaţi cazul pronumelor personale *le, i*;

- alcătuiţi propoziţii în care pronumele *le, i* să stea în alt caz; precizaţi cazul folosit;

d) - precizaţi valoarea verbului *a vrea* în textul dat;

- alcătuiţi o propoziţie în care verbul *a vrea* să aibă altă valoare; precizaţi această valoare;

e) analizaţi verbele ca părţi de vorbire şi ca părţi de propoziţie;

f) - alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele: *că-i/căi, va/v-a*;

- motivaţi folosirea cratimelor;

g) formaţi un cuvânt derivat de la cuvântul de bază *lapte* şi alcătuiţi cu el o propoziţie în care să aibă valoarea de epitet.

Testul nr. 10

Se dă textul:

"Dimineaţa, când mă scoală,
Stolul e o ciripeală".

(Tudor Arghezi: *Nepăsare*)

Cerinţe:

a) identificaţi cuvintele monosilabice, bisilabice şi plurisilabice;

b) subliniaţi sufixele următoarelor cuvinte: *ciripeală, strigăt, cutezanţă, curcan, bătrâneţe*;

c) alcătuiţi propoziţii în care cuvântul *o* să aibă valoarea altor părţi de vorbire decât în text; precizaţi aceste părţi de vorbire;

d) - identificaţi un predicat nominal şi analizaţi-l ca parte de propoziţie şi ca parte de vorbire;

- explicaţi cum s-a făcut acordul predicatului cu subiectul;

e) alcătuiţi o propoziţie cu predicat nominal, în care numele predicativ simplu să fie exprimat prin substantiv şi să se acorde în gen, număr şi caz cu subiectul simplu;

f) - selectaţi un complement circumstanţial de timp şi precizaţi partea de vorbire prin care este exprimat;

Scanned with OKEN Scanner

- alcătuiţi o propoziţie în care să se afle un complement circumstanţial de timp exprimat printr-altă parte de vorbire; subliniaţi complementul circumstanţial de timp şi precizaţi partea de vorbire prin care este exprimat;

g) alcătuiţi un enunţ în care cuvântul *stolul* să fie însoţit de un epitet personificator; subliniaţi epitetul personificator.

Testul nr. 11

Se dă textul:

"- Dar noi n-am declaratără? strigă mamiţa.

- Ce e vinovat băiatul dacă i-a zburat pălăria? zice mam-mare.

- De ce-a scos capul pe fereastră? eu i-am spus să nu scoată capul pe fereastră! zice cu pică urâtul.

- Nu-i treaba dumitale! ce te amesteci d-ta? zice tanti Miţa urâtului...".

(Ion Luca Caragiale; *D-l Goe...*)

Cerinţe:

a) - ce este ca parte de vorbire cuvântul *urâtul* în textul dat?

- alcătuiţi propoziţii în care cuvântul *urât* să aibă valoarea altor părţi de vorbire; precizaţi aceste părţi de vorbire;

b) analizaţi pronumele personale de politeţe ca părţi de vorbire;

c) identificaţi trei propoziţii simple şi transformaţi-le în propoziţii dezvoltate;

d) scrieţi formele prescurtate ale următoarelor cuvinte: *dumnealui, dumneavoastră, dumneaei, dumitale, dumnealor;*

e) - care este forma corectă a verbului *n-am declaratără*?

- cum explicaţi folosirea acestei forme verbale incorecte?

f) transformaţi vorbirea directă în vorbire indirectă;

g) transformaţi vorbirea indirectă din fragmentul următor în vorbire directă:

"Cocoanele arată biletele dumnealor, explicând d-lui conductor de ce nu poate şi Goe să facă acelaşi lucru: fiindcă biletul era în pamblica pălăriei, şi, dacă a zburat pălăria, firește c-a zburat cu pamblică şi cu bilet cu tot. Dar avea bilet... [...] Conductorul însă nu înţelege, pretinde bilet; dacă nu, la staţia apropiată, trebuie să-l dea jos pe d. Goe. Aşa scrie regulamentul: dacă un pasager n-are bilet şi nu declară că n-are bilet, i se ia o amendă [...] şi-l dă jos din tren la orice staţie".

(Ion Luca Caragiale: *D-l Goe...*)

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 12

Se dă textul:

"*Lin picură azi* milostiva pace,
Şi prin văzduh *o şoaptă nu colindă,*
Peste întinsa lacului oglindă
Amurgul umed umbre moi desface".

(Octavian Goga: *Gândeşte-te...*)

Cerinţe:

a) - despărţiţi în silabe cuvintele: *văzduh, funcţie, cinste, jertfă, oglindă, neatent;*

- explicaţi ce regulă aţi folosit;

b) precizaţi care este cuvântul de bază din familiile lexicale ale următoarelor cuvinte:

picură, împăciuitor, împodobit, cetăţenesc, ostăşeşte;

c) găsiţi cinci sinonime ale cuvântului *lin*;

d) analizaţi cuvintele subliniate ca părţi de vorbire şi ca părţi de propoziţie;

e) delimitaţi propoziţiile frazei;

f) alcătuiţi o propoziţie după următoarea schemă:

$$\underset{\text{prep. + AT adj. + subst.}}{\underline{\text{CCT}}} + \underset{\text{adj.}}{\underline{\text{AT}}} + \underset{\text{subst.}}{\underline{\text{SB}}} + \underset{\text{pron.}}{\underline{\text{C}}} + \underset{\text{verb}}{\underline{\text{PR}}} + \underset{\text{prep. + subst.}}{\underline{\text{CCM}}} + \underset{\text{prep. + subst.}}{\underline{\text{C}}}$$

g) identificaţi patru figuri de stil şi precizaţi felul lor.

Testul nr. 13

Se dă textul:

"În vremea aceasta *o bubuitură groaznică răsună* şi *un nor de fum învălui furnica* în ceaţă, în mirosul lui pipărat şi acru".

(Emil Gârleanu: *Furnica*)

Cerinţe:

a) selectaţi din text un cuvânt care să cuprindă hiatul *ui* şi un cuvânt care să cuprindă diftongul *ui*;

Scanned with OKEN Scanner

b) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *acru* (minimum cinci cuvinte);

c) formaţi cuvinte derivate cu prefixele *des/dez/de* opuse ca înţeles următoarelor cuvinte: *a învălui, a prinde, a înfrunzi, a înşuruba, a îngropa, a înhăma, a înveli, a săra;*

d) alcătuiţi propoziţii în care cuvântul *lui* să aibă valoarea unor părţi de vorbire diferite; precizaţi aceste părţi de vorbire;

e) analizaţi cuvintele subliniate ca părţi de propoziţie şi ca părţi de vorbire;

f) conjuncţia *şi* este folosită în text de două ori; precizaţi în ce constă rolul ei de legătură în fiecare situaţie;

g) ce figuri de stil recunoaşteţi în construcţia "mirosul lui pipărat şi acru?"

Testul nr. 14

Se dă textul:

"O, brad frumos, o, brad frumos,
Cu cetina tot verde,
Tu eşti copacul credincios
Ce frunza nu şi-o pierde".

(*O, brad frumos*)

Cerinţe:

a) redactaţi o scurtă compunere despre obiceiurile de Anul Nou în care să folosiţi cuvintele: *larmă, râvnă, tradiţie, veşnic, statornic* (se admit diferite forme gramaticale);

b) - ce este ca parte de vorbire cuvântul *credincios* în textul dat?
- alcătuiţi o propoziţie în care cuvântul *credincios* să aibă valoarea altei părţi de vorbire; precizaţi partea de vorbire;

c) puneţi verbul *a pierde* la indicativ perfect simplu şi mai mult ca perfect, la persoanele I şi a II-a singular;

d) identificaţi predicatele şi analizaţi-le ca părţi de propoziţie şi ca părţi de vorbire;

e) alcătuiţi propoziţii în care adjectivul *verde* să îndeplinească, pe rând, diferite funcţii sintactice; precizaţi aceste funcţii;

f) explicaţi folosirea virgulelor;

g) precizaţi măsura versurilor şi felul rimei.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 15

Se dă textul:

"La zgomotul uşor al paşilor lui Făt-Frumos, fata-şi ridică ochii albaştri ca undele lacului".

(Mihai Eminescu: *Făt-Frumos-din-Lacrimă)*

Cerinţe:

a) găsiţi trei substantive din familia lexicală a cuvântului *albastru*;

b) precizaţi la ce timp se află verbele: *ridícă/ridică; apúcă/apucă; colíndă/colindă*

c) selectaţi substantivele în genitiv şi analizaţi-le ca părţi de vorbire şi ca părţi de propoziţie;

d) completaţi construcţiile de mai jos cu formele corespunzătoare ale articolului posesiv (genitival):

ivirea neaşteptată..... voinicului

ochii albaştri ..... fetei

undele tremurătoare ..... lacului

e) - alcătuiţi propoziţii în care substantivele *Carmen, Gabriela* şi *Ilinca* să stea în cazul genitiv;

- alcătuiţi o propoziţie în care un substantiv în genitiv să fie însoţit atât de articolul posesiv (genitival), cât şi de articolul hotărât proclitic;

f) puneţi verbul *a ridica* la indicativ perfect compus şi viitor, formele inversate, la toate persoanele, la singular şi la plural;

g) identificaţi figurile de stil din următorul fragment şi precizaţi felul lor:

"Cerul încărunţi de nouri, vântul începu a geme [...]".

(Mihai Eminescu: *Făt-Frumos-din-Lacrimă*)

Testul nr. 16

Se dă textul:

"Cu voi vin florile-n câmpie
Şi nopţile cu poezie
Şi vânturi line, calde ploi
Şi veselie".

(George Coşbuc: *Vestitorii primăverii)*

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) - identificaţi vocalele în hiat;

- daţi câte două exemple de substantive şi de verbe care să cuprindă hiatul *ee* şi hiatul *oo*;

b) selectaţi cuvintele derivate şi explicaţi formarea lor: *câmpie, pălărie, incendiu, ineficient, a întărâta, a întări, albeaţă, mătreaţă, a străluci, a străpunge;*

c) puneţi construcţiile *poezia lungă* şi *ploaia rece* la genitiv-dativ; schimbaţi apoi locul termenilor;

d) - identificaţi subiectul propoziţiei şi precizaţi felul lui;

- explicaţi cum s-a făcut acordul predicatului cu subiectul;

- faceţi acordul predicatului cu subiectul în următoarele propoziţii:

Tu şi el (a fi elev).

Tigrul şi pantera (a fi fioros).

Ceapa şi morcovul (a fi hrănitor).

Stelele şi luceferii (a fi strălucitor).

e) alcătuiţi o propoziţie în care pronumele personal *voi* să fie atribut în cazul acuzativ;

f) - alegeţi forma corectă: *ivirea câmpiei situată la poalele munţilor/ivirea câmpiei situate la poalele munţilor; găsirea unei gume uitate pe fundul sertarului/găsirea unei gume uitată pe fundul sertarului;*

- motivaţi-vă alegerea;

g) alcătuiţi un enunţ în care cuvântul *florile* să fie subiect, iar predicatul să fie exprimat printr-un verb personificator.

Testul nr. 17

Se dă textul:

"Ia, am fost şi eu, în lumea asta, un boţ cu ochi, o bucată de humă însufleţită din Humuleşti [...]."

(Ion Creangă: *Amintiri din copilărie)*

Cerinţe:

a) - identificaţi diftongii;

- înlocuiţi semivocalele din diftongi prin vocalele corespunzătoare şi alcătuiţi cuvinte cu grupurile de sunete astfel obţinute;

Scanned with OKEN Scanner

b) explicaţi, folosind la nevoie un dicţionar, sensul cuvântului *boţ*;

c) alcătuiţi o propoziţie în care cuvântul *un* să aibă valoarea altei părţi de vorbire decât în text; precizaţi partea de vorbire;

d) - identificaţi o interjecţie în textul dat;

- alcătuiţi două enunţuri în care să folosiţi câte o interjecţie exprimând un îndemn; subliniaţi interjecţiile;

e) analizaţi predicatul propoziţiei ca parte de propoziţie şi ca parte de vobire;

f) - alcătuiţi propoziţi în care să folosiţi cuvintele: *ia/i-a, i-au/iau;*

- motivaţi folosirea cratimelor;

g) găsiţi un adjectiv din familia lexicală a cuvântului *boţ* şi alcătuiţi cu el enunţuri în care să fie folosit, pe rând, cu şi fără valoare de epitet (se admit diferite forme gramaticale).

Testul nr. 18

Se dă textul:

"Gerul face cu-o suflare pod de gheaţă între maluri,
Pune streşinilor casei o ghirlandă de cristaluri [...]".

(Vasile Alecsandri: *Gerul*)

inv. 147862

Cerinţe:

a) găsiţi trei sinonime ale cuvântului *suflare* şi alcătuiţi cu ele enunţuri;

b) - scrieţi trei substantive denumind aspecte meteorologice specifice iernii;

- găsiţi verbele corespunzătoare;

c) analizaţi substantivele ca părţi de vorbire;

d) alcătuiţi două propoziţii în care cuvântul *ger* în acuzativ să îndeplinească diferite funcţii sintactice; precizaţi aceste funcţii;

e) redactaţi o scurtă compunere, în care să descrieţi un peisaj de iarnă folosind diferite semne de punctuaţie (minimum şapte);

f) puneţi semnul [/] pe silabele accentuate din text;

g) care este figura de stil predominantă în cele două versuri?

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 19

Se dă textul:

"Atunci izbucneau glasurile tinere, într-o revărsare caldă".

(Mihail Sadoveanu: *Domnu Trandafir*)

Cerințe:

a) identificați în propoziția dată un triftong;

b) delimitați rădăcina, tema și terminația în următoarele cuvinte: *glăsuire, drumeție, neștiință, țărănime, croitoreasă;*

c) alcătuiți o propoziție în care cuvântul *tânăr* să aibă valoarea altei părți de vorbire decât în text; precizați partea de vorbire;

d) analizați cuvintele ca părți de vorbire;

e) faceți schema propoziției;

f) puneți verbul *izbucneau* la indicativ perfect simplu, la persoana I și la persoana a III-a singular.

g) ce valoare stilistică are cuvântul *caldă* în text?

Testul nr. 20

Se dă textul:

"- Ce spui tu, streine? Ștefan e departe,
Brațul său prin taberi mii de morți împarte...."

(Dimitrie Bolintineanu: *Muma lui Ștefan cel Mare*)

Cerințe:

a) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *a fi* (minimum șase cuvinte);

b) alcătuiți propoziții în care pronumele personal *tu* să fie, pe rând, în cazul nominativ și în cazul vocativ;

c) identificați predicatele și precizați felul lor;

d) delimitați propozițiile textului;

e) - alcătuiți enunțuri în care să folosiți cuvintele: *mii/mi-i, mie/mi-e, ție/ți-e, ții/ți-i;*

- motivați folosirea cratimelor;

f) explicați folosirea semnelor de punctuație;

g) precizați felul rimei.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 21

Se dă textul:

"*La marginea dinspre miazănoapte a oraşului,* pe malul iazului, *e o grădină frumoasă* în care sunt patru clădiri mari [...]".

(Ioan Alexandru Brătescu-Voineşti: *Nicuşor)*

Cerinţe:

a) înlocuiţi în textul dat cuvântul *marginea* printr-un sinonim de alt gen; ce modificări gramaticale suferă textul?

b) - identificaţi un numeral cardinal;

- găsiţi numeralul ordinal corespunzător şi alcătuiţi cu el enunţuri în care să aibă, pe rând, valoarea unor părţi de vorbire diferite; precizaţi aceste părţi de vorbire;

c) analizaţi cuvintele subliniate ca părţi de vorbire şi ca părţi de propoziţie;

d) alcătuiţi o propoziţie după următoarea schemă:

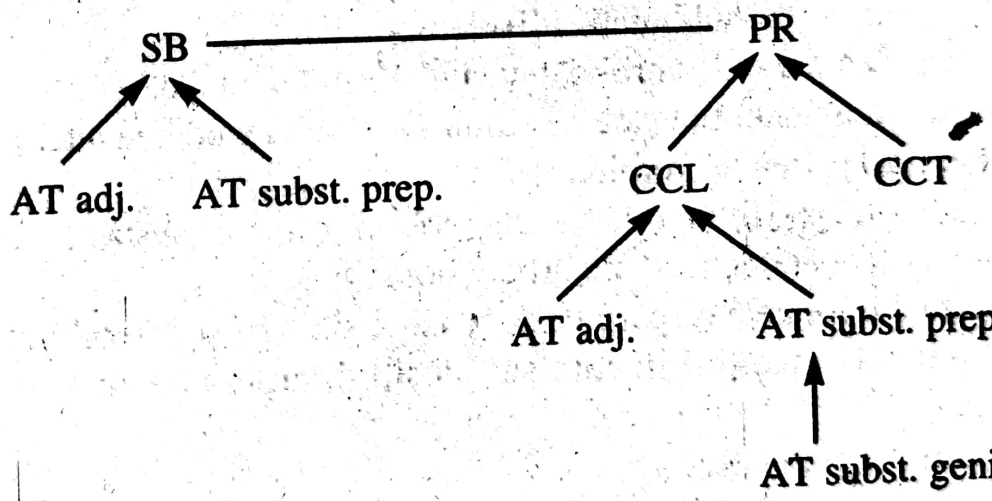

e) alcătuiţi propoziţii în care sinonimul cuvântului *miazănoapte*, aflat în interiorul propoziţiei, să fie scris, pe rând, cu literă mică şi cu iniţială majusculă;

f) scrieţi cu cifre romane: 4, 12, 19, 40, 600.

g) identificaţi două personificări în fragmentul următor şi explicaţi folosirea lor de către scriitor:

"[...] ai înaintea ochilor o minune de tablou. Aici, sub mal, iazul umbrit de sălcii şi de anini cu o moară vorbăreaţă; mai departe, valea verde a

Scanned with OKEN Scanner

Ialomiței, închisă în fund de dealurile viilor, pe culmea cărora stă de strajă mănăstirea [...]".

(Ioan Alexandru Brătescu-Voinești: *Nicușor*)

Testul nr. 22

Se dă textul:

"Se-ntorc iar zilele noroase,
Cu negurile somnoroase,
Și-amurgurile timpurii -
Vin dimineţile urâte
Și nopţile posomorâte
Și lungi, și negre, și pustii..."

(Ștefan Octavian Iosif: *Se-ntorc iar zilele noroase...*)

Cerinţe:

a) puneţi semnul [/] pe silabele accentuate: *amurg, acolo, duşman, bolnav, fenomen*;

b) daţi două exemple de substantive proprii derivate cu sufixe de la cuvântul de bază *negru*; subliniaţi sufixele;

c) - ce este ca parte de vorbire cuvântul *iar* în textul dat?

- alcătuiţi un enunţ în care cuvântul *iar* să aibă valoarea altei părţi de vorbire; precizaţi partea de vorbire;

d) puneţi construcţiile *toamnă timpurie* și *câmpie pustie* la genitiv, articulate cu articol nehotărât și cu articol hotărât;

e) analizaţi subiectele ca părţi de propoziţie și ca părţi de vorbire;

f) alcătuiţi trei enunţuri în care să folosiţi diferite adjective scrise cu trei *i*;

g) identificaţi epitetele.

Testul nr. 23

Se dă textul:

"Curtea asta, când a venit ea în sat, nu era curte; creșteau troscoţel și spini de cei mari și păștеau gâștele în toată întinderea ei, precum și în cuprinsul altor ogrăzi, de mai la deal".

(Ion Agârbiceanu: *Bunica*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) - identificaţi triftongii;

- daţi două exemple de cuvinte monosilabice alcătuite din triftongi;

b) identificaţi în textul dat două perechi de cuvinte sinonime;

c) delimitaţi propoziţiile frazei;

d) transformaţi propoziţiile frazei în propoziţii simple;

e) alcătuiţi propoziţii în care substantivul *curtea* să fie atribut în diferite cazuri; precizaţi felul atributelor;

f) alcătuiţi propoziţii în care substantivele *deal (ul)* şi *lac (ul)*, aflate în interiorul propoziţiei, să fie scrise, pe rând, cu literă mică şi cu iniţială majusculă;

g) explicaţi sensul construcţiei subliniate din fragmentul următor:

"Ştergarul alb e tras până peste frunte. Nici un fir din *cuviosul argint al bătrâneţelor* nu scapă de sub acoperământul lui".

Testul nr. 24

Se dă textul:

"*Stol de cocori*
Apucă-ntinsele
Şi necuprinsele
Drumuri de nori".
(Mihai Eminescu: *Stelele-n cer)*

Cerinţe:

a) formaţi cuvinte derivate cu prefixul *în* de la următoarele cuvinte: *nor, noroi, negură, nod, nou, negru*;

b) completaţi cu substantivele potrivite următoarele construcţii:

stol de cocori
..... de gâşte (domestice)
..... de oi
..... de vaci
..... de lupi
..... de albine
..... de peşti

c) analizaţi cuvintele subliniate ca părţi de vorbire şi ca părţi de propoziţie;

Scanned with OKEN Scanner

d) alcătuiţi o propoziţie în care conjuncţia *şi* să lege două nume predicative;

e) alcătuiţi un enunţ în care să folosiţi alt semn ortografic decât în text; specificaţi ce semn aţi folosit;

f) precizaţi măsura versurilor şi felul rimei;

g) - restabiliţi ordinea firească a cuvintelor;

- ce efect stilistic obţine poetul prin schimbarea locului obişnuit al cuvintelor?

Testul nr. 25

Se dă textul:

"- Dacă ţi l-om arăta, mamă, ne făgăduieşti că nu-i vei face nimic?"

(Prâslea cel voinic şi merele de aur)

Cerinţe:

a) găsiţi trei sinonime ale cuvântului *a făgădui*;

b) -identificaţi un verb la indicativ, viitor popular;

- scrieţi alte forme ale aceluiaşi timp, corespunzătoare verbului găsit;

c) identificaţi conjuncţiile;

d) - analizaţi pronumele personale ca părţi de vorbire şi ca părţi de propoziţie;

- scrieţi formele accentuate ale pronumelor găsite;

e) precizaţi felul subiectelor;

f) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie;

g) alcătuiţi o scrisoare adresată mamei în care să folosiţi figurile de stil învăţate; specificaţi ce figuri de stil aţi folosit.

Scanned with OKEN Scanner

Clasa a VI-a

Testul nr. 1

Se dă textul:

"O, rămâi, rămâi la mine,
Te iubesc atât de mult!
Ale tale doruri toate
Numai eu ştiu să le-ascult."

(Mihai Eminescu: *O, rămâi...)*

Cerinţe:

a) găsiţi patru sinonime ale verbului *a asculta*;

b) - la ce grad de comparaţie se află adverbul *mult* în text?

- alcătuiţi alte patru forme ale aceluiaşi grad de comparaţie al acestui adverb;

c) - restabiliţi ordinea firească a cuvintelor în cel de-al treilea vers;

- analizaţi apoi cuvintele ca părţi de vorbire şi ca părţi de propoziţie;

d) alcătuiţi propoziţii în care verbul *a rămâne* să fie, pe rând, predicativ şi copulativ;

e) ce fel de propoziţii foloseşte poetul în primul vers (după scopul comunicării)?

f) puneţi verbul *a şti* la gerunziu şi la participiu, la forma negativă;

g) - identificaţi o figură de stil învăţată şi precizaţi felul ei;

- explicaţi folosirea ei în text;

h) - identificaţi repetiţiile din versurile următoare şi explicaţi folosirea lor:

"Cânt-un corn cu-nduioşare
Tot mai tare şi mai tare,
Mai aproape, mai aproape".

(Mihai Eminescu: *Povestea teiului*)

Scanned with OKEN Scanner

- identificaţi sunetele care se repetă în următoarele versuri şi explicaţi ce efect stilistic a obţinut poetul prin folosirea lor:

"[...] vin săgeţi de pretutindeni,
Vâjâind ca vijelia şi ca plesnetul de ploaie...".

(Mihai Eminescu: *Scrisoarea III)*

Testul nr. 2

Se dă textul:

"După ce târguiau, cocoana îi oprea toată ziua la deretecatul casei, bătutul saltelelor şi măturatul curţii".

(Barbu Şt. Delavrancea - *Domnul Vucea)*

Cerinţe:

a) formaţi două diminutive şi augmentativul cuvântului *casă;*

b) selectaţi din textul dat substantivele provenite din supin;

c) puneţi verbele *a târgui, a zice, a duce, a rămâne, a veni* la imperativ singular, la forma afirmativă şi la forma negativă;

d) - scrieţi forma accentuată corespunzătoare pronumelui personal *îi* din textul dat;

- alcătuiţi enunţuri în care forma găsită să îndeplinească, pe rând, funcţiile sintactice de complement circumstanţial de loc şi de complement circumstanţial de timp;

e) identificaţi un complement circumstanţial de timp şi analizaţi-l sintactic şi morfologic;

f) - delimitaţi propoziţiile frazei;

- transformaţi ultima propoziţie într-o propoziţie enunţiativă optativă.

g) - identificaţi o figură de stil şi precizaţi felul ei;

- explicaţi folosirea ei în text.

Testul nr. 3

Se dă textul:

"În păduri trăsnesc stejarii! E un ger amar, cumplit!
Stelele par înghețate, cerul pare oţelit [...]".

(Vasile Alecsandri: *Mezul iernei)*

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *ger* (minimum cinci cuvinte);

b) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *un* să aibă diferite valori morfologice; precizaţi aceste valori;

c) analizaţi predicatele din text ca părţi de propoziţie şi ca părţi de vorbire;

d) alcătuiţi propoziţii în care cuvântul *stejar* să fie nume predicativ în diferite cazuri; precizaţi cazul folosit;

e) puneţi verbele *a fi, a şti, a veni* la conjunctiv prezent şi la condiţional-optativ prezent, la persoana a II-a, singular;

f) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie;

g) - identificaţi în textul dat construcţiile cu valoare de comparaţii;

- alcătuiţi enunţuri în care substantivele *stelele* şi *cerul* să fie al doilea termen al unor comparaţii.

Testul nr. 4

Se dă textul:

"Pe o culme mai semeaţă *a acelei coaste* sta, *pe la leatul 1508*, cetăţuia lui Dracea, *armaşul din Măneşti* [...]".

(Alexandru I. Odobescu: *Mihnea-Vodă cel Rău)*

Cerinţe:

a) precizaţi numărul de sunete şi numărul de litere din următoarele cuvinte: *cetăţuie, Dracea, circ, ciorap, chel, ochea, chin, unchi;*

b) identificaţi un diminutiv şi explicaţi formarea lui;

c) - selectaţi din text cuvintele învechite şi arhaismele şi explicaţi-le sensul (eventual cu ajutorul unui dicţionar);

- motivaţi folosirea lor de către scriitor;

d) - alcătuiţi enunţuri în care adjectivul *semeţ* să se afle la diferite grade de comparaţie (se admit diferite forme gramaticale); precizaţi gradul de comparaţie;

- daţi cinci exemple de adjective fără grade de comparaţie;

e) analizaţi sintactic şi morfologic cuvintele subliniate;

Scanned with OKEN Scanner

f) alcătuiți propoziții în care substantivul *Dracea* în nominativ să îndeplinească diferite funcții sintactice; precizați aceste funcții;

g) alcătuiți o propoziție în care substantivul *culme* să fie complement circumstanțial de loc în genitiv.

Testul nr. 5

Se dă textul:

"Deodată triste stoluri sporesc mocnita jale,
Bat fâlfâiri greoaie deasupra casei tale..."

(Ștefan O. Iosif: *Salcâmul*)

Cerințe:

a) identificați diftongii;

b) explicați cum s-au format următoarele cuvinte: *deasupra, viță-de-vie, aprozar, Baia Mare, R.A.T.B., unsprezece;*

c) - alcătuiți propoziții sau fraze în care cuvintele *deasupra, înainte (a), împrejur (ul)* să fie, pe rând, prepoziții și adverbe;

- introduceți adverbele în enunțuri în care să îndeplinească funcția sintactică de atribut;

d) analizați adjectivele din text ca părți de vorbire;

e) faceți schema propoziției din primul vers;

f) - identificați un substantiv colectiv și alcătuiți cu el o propoziție în care să îndeplinească funcția sintactică de subiect simplu (la singular); explicați cum s-a făcut acordul predicatului cu subiectul;

- explicați cum s-a făcut acordul predicatului cu subiectul în următorul fragment:

"Și unde nu s-au adunat o mulțime de băieți și fete la școală...".

(Ion Creangă: *Amintiri din copilărie*)

g) selectați din cele două versuri o figură de stil învățată și precizați felul ei.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 6

Se dau textele:

"- Să-i dea mama băieţelului zăhărel?..."

"- Vai de mine! cum crezi d-ta?... Noi suntem băieţi cuminţi şi binecrescuţi... Noi nu suntem mojici ca Bismark..."

(Ion Luca Caragiale: *Bubico)*

Cerinţe:

a) găsiţi trei augmentative ale cuvântului *băiat;*

b) - identificaţi o interjecţie;

- alcătuiţi un enunţ în care să folosiţi o interjecţie onomatopeică şi un enunţ în care să folosiţi o interjecţie de adresare; subliniaţi interjecţiile;

c) analizaţi sintactic şi morfologic complementele directe şi complementele indirecte;

d) alcătuiţi o propoziţie în care să folosiţi un complement indirect exprimat prin adjectivul *cuminte;*

e) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie în cel de-al doilea text;

f) - de ce vorbitoarea foloseşte în primul text persoana a III-a în locul persoanei I?

- de ce vorbitoarea foloseşte în cel de-al doilea text persoana I plural în locul persoanei a III-a singular?

g) - identificaţi diminutivele din primul text;

- ce efect stilistic obţine vorbitoarea prin folosirea diminutivelor?

h) identificaţi antonimele din cel de-al doilea text şi explicaţi ce efect stilistic obţine vorbitoarea prin alăturarea unor termeni opuşi.

Testul nr. 7

Se dă textul:

"Fă-te, suflete, copil
Şi strecoară-te tiptil
Prin porumb cu moţ şi ciucuri
Ca să poţi să te mai bucuri".

(Tudor Arghezi: *Creion)*

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) formaţi prin derivare câte un substantiv colectiv de la cuvintele de bază *porumb* şi *tufă*;

b) selectaţi substantivele cu mai multe forme de plural; precizaţi aceste forme (se admit schimbările de sens);

c) înlocuiţi în textul dat verbele la conjunctiv prin verbe la infinitiv;

d) analizaţi morfo-sintactic cuvintele *suflete* şi *tiptil*;

e) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

f) - delimitaţi propoziţiile frazei;

- precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) transformaţi primul vers într-o propoziţie interogativă optativă;

h) precizaţi măsura, rima şi ritmul acestor versuri.

Testul nr. 8

Se dă textul:

"Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată..."

(Alexe Mateevici: *Limba noastră*)

Cerinţe:

a) găsiţi antonimele derivate cu prefixele *des/dez/de* de la cuvintele *a înfunda, a obişnui, a juca, a zăvorî, a umfla* şi despărţiţi-le în silabe;

b) subliniaţi rădăcina următoarelor cuvinte: *limbă, adânci, gulerat, supărăcios, neaşteptat*;

c) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *o* să aibă alte valori morfologice decât în text; precizaţi aceste valori;

d) puneţi construcţia *limba noastră* la genitiv-dativ;

e) analizaţi morfologic cuvintele propoziţiei;

f) faceţi schema propoziţiei;

g) puneţi verbul *a fi* la imperativ, la forma afirmativă şi la forma negativă;

h) explicaţi ce efect stilistic obţine poetul prin folosirea pluralului *adâncuri* în locul singularului.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 9

Se dă textul:

"Şi eu eram vesel ca vremea cea bună şi sturlubatic şi copilăros ca vântul în tulburarea sa".

(Ion Creangă: *Amintiri din copilărie)*

Cerinţe:

a) accentuaţi corect următoarele cuvinte: *veselă* (substantiv), *haină* (adjectiv), *ochi* (verb), *voi* (pronume);

b) explicaţi, folosind la nevoie un dicţionar, sensul cuvântului *sturlubatic*;

c) daţi două exemple de substantive compuse prin contopire şi două exemple de substantive compuse prin juxtapunere, formate cu ajutorul cuvântului *bună*;

d) completaţi construcţiile de mai jos cu articolul demonstrativ (adjectival):

copilul ..... vesel
băieţilor ..... cuminţi
omului ..... harnic
elevii ..... silitori

e) analizaţi sintactic şi morfologic predicatul;

f) alcătuiţi o propoziţie în care numele predicativ simplu, exprimat prin substantiv, să nu se acorde cu subiectul simplu;

g) povestiţi pe scurt o întâmplare hazlie din opera literară *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă, folosind fraze alcătuite din propoziţii principale şi din propoziţii secundare; subliniaţi cu o linie propoziţiile principale din fraze şi cu două linii pe cele secundare;

h) identificaţi figurile de stil şi precizaţi felul lor.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 10

Se dă textul:

"Dacă mâna-ţi slabă sceptrul ţi-o apasă,
Altuia mai harnic locul tău îl lasă!"

(Dimitrie Bolintineanu: *Daniel Sihastru)*

Cerinţe:

a) despărţiţi în silabe următoarele cuvinte: *sceptru, harnic, conjuncţie, astfel, dreptunghi, aceea;*

b) găsiţi şase antonime ale cuvântului *slabă*;

c) alcătuiţi o propoziţie în care pronumele *ţi* să aibă altă valoare morfologică decât în text; precizaţi această valoare;

d) analizaţi morfo-sintactic cuvintele din al doilea vers;

e) - selectaţi din primul vers complementele directe şi precizaţi părţile de vorbire prin care sunt exprimate;

- alcătuiţi două propoziţii în care să folosiţi complemente directe exprimate prin alte părţi de vorbire; subliniaţi complementele directe şi precizaţi părţile de vorbire prin care sunt exprimate;

f) puneţi verbul *apasă* la infinitiv şi alcătuiţi cu el enunţuri în care să aibă diferite funcţii sintactice; precizaţi aceste funcţii;

g) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie;

h) rescrieţi al doilea vers restabilind ordinea firească a cuvintelor; comparaţi cele două variante şi precizaţi ce efect stilistic a obţinut poetul prin modificarea topicii obişnuite.

Testul nr. 11

Se dă textul:

"Aşa vorbea deunăzi cu un bou oarecare
Samson, dulău de curte ce lătra foarte tare.
Cățelul Samurache, ce şedea la o parte,
.....
S-apropie îndată [...]"

(Grigore Alexandrescu: *Câinele şi cățelul*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) selectaţi din text cuvinte în care sunetele *e, i, o, u* sunt vocale şi cuvinte în care sunt semivocale;

b) formaţi augmentativele cuvântului *căţel*;

c) identificaţi cuvintele compuse şi precizaţi valoarea lor morfologică;

d) - precizaţi gradul de comparaţie al adverbului *tare*;

- alcătuiţi enunţuri în care acest adverb să se afle la alte grade de comparaţie; precizaţi aceste grade de comparaţie;

e) analizaţi morfo-sintactic substantivele proprii;

f) alcătuiţi o propoziţie în care cuvântul *aşa* să fie folosit fără funcţie sintactică;

g) comparaţi versul "Samson, dulău de curte ce lătra foarte tare" cu versul următor şi specificaţi procedeul folosit de poet pentru a-şi caracteriza personajele.

Testul nr. 12

Se dă textul:

"În dumbrava plină de lumină văzui deodată zburând şi fluturi roşii şi-n singurătatea care ne împresura era ceva blând şi dulce, ca-ntr-un basm al copilăriei".

(Mihail Sadoveanu: *Un om năcăjit)*

Cerinţe:

a) explicaţi cum s-au format următoarele cuvinte: *singurătate, a întrece, douăzeci şi trei, comaliment, consătean;*

b) puneţi construcţia *rochia roşie* la genitiv-dativ; schimbaţi apoi locul termenilor;

c) - identificaţi adjectivele variabile cu două terminaţii şi cu o terminaţie;

- daţi cinci exemple de adjective invariabile;

d) alcătuiţi propoziţii în care pronumele *ne* să fie, pe rând, personal şi reflexiv;

e) - identificaţi un pronume nehotărât şi analizaţi-l morfo-sintactic;

- alcătuiţi un enunţ în care cuvântul găsit să aibă valoare de adjectiv pronominal nehotărât;

Scanned with OKEN Scanner

f) - identificaţi un complement indirect determinând un adjectiv;

- alcătuiţi propoziţii în care să folosiţi câte un complement indirect determinând alte părţi de vorbire; subliniaţi complementele indirecte şi precizaţi valoarea morfologică a cuvintelor determinate;

g) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele: *deodată/de o dată, deloc/de loc;*

h) identificaţi două figuri de stil diferite şi precizaţi felul lor.

Testul nr. 13

Se dă textul:

"Hai şi noi la craiul, dragă,
Şi să fim din nou copii,
Ca norocul şi iubirea
Să ne pară jucării".

(Mihai Eminescu: *Povestea codrului)*

Cerinţe:

a) găsiţi cinci antonime ale cuvântului *noroc*;

b) analizaţi sintactic şi morfologic predicatele;

c) - identificaţi un subiect multiplu şi explicaţi cum s-a făcut acordul predicatului cu el;

- faceţi acordul predicatului cu subiectul în următoarele propoziţii:

Cerbul şi căprioara (a fi sprinten).
Ghiocelul şi zambila (a fi parfumat).
Dealurile şi munţii (a fi învăluit) în ceaţă.
Vântul şi ploaia (a fi puternic).

d) alcătuiţi o propoziţie în care cuvântul *hai* să fie determinat de diferite complemente circumstanţiale; precizaţi felul lor;

e) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

f) cuvântul *şi* este folosit în text de trei ori; precizaţi valoarea sa morfologică şi explicaţi folosirea lui în fiecare situaţie;

g) alcătuiţi propoziţii în care să folosiţi cuvintele: *noi/n-oi; voi/v-oi;* motivaţi folosirea cratimelor;

h) ce fel de ritm foloseşte poetul?

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 14

Se dă textul:

"Din tuspatru părţi a lumei se ridică-nalt pe ceruri,
Ca balauri din poveste, nouri negri, plini de geruri."

(Vasile Alecsandri: *Sfârşit de toamnă*)

Cerinţe:

a) daţi două exemple de cuvinte compuse, formate cu ajutorul cuvântului *parte;*

b) - precizaţi cu ce valoare morfologică este folosit cuvântul *(î)nalt* în text;

- alcătuiţi un enunţ în care cuvântul *înalt* să aibă altă valoare morfologică; precizaţi această valoare;

c) - identificaţi un numeral cardinal colectiv şi precizaţi-i funcţia sintactică;

- găsiţi alte numerale cardinale colective, corespunzătoare celui identificat;

d) analizaţi morfo-sintactic cuvintele din al doilea vers;

e) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie;

f) explicaţi de ce poetul foloseşte pluralul *ceruri* în locul singularului;

g) precizaţi valoarea stilistică a construcţiei "[...] se ridică [...], ca balauri din poveste, nouri [...]".

Testul nr. 15

Se dă textul:

"Drumul fusese ales foarte rău, numai cu gândul de a găsi mai repede pe Ştefan, de a-l zdrobi, a-l "prinde de barbă", cum era porunca, a supune Moldova şi a o prăda apoi la răsăritul şi la apusul ei."

(Nicolae Iorga: *Lupta de la Podul Înalt*)

Cerinţe:

a) identificaţi două antonime;

Scanned with OKEN Scanner

b) identificaţi verbele la infinitiv şi analizaţi-le ca părţi de vorbire şi ca părţi de propoziţie;

c) selectaţi două adverbe la diferite grade de comparaţie şi analizaţi-le morfo-sintactic;

d) - identificaţi două complemente directe, exprimate prin substantive, cu şi fără prepoziţia *pe;*

- daţi alte exemple;

e) alegeţi forma corectă: *a plecat la Moldova/a plecat în Moldova;*

f) alcătuiţi o propoziţie sau o frază în care cuvântul *apusul,* aflat în interiorul enunţului, să fie scris cu iniţială majusculă;

g) - alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele: *a-l/al; ai/a-i;*

- motivaţi folosirea cratimelor;

h) identificaţi o figură de stil şi precizaţi felul ei.

Testul nr. 16

Se dă textul:

"Avea şi dânsul trei feciori,
Şi i-au plecat toţi trei deodată
La tabără, sărmanul tată!"

(George Coşbuc: *Trei, Doamne, şi toţi trei*)

Cerinţe:

a) identificaţi un triftong;

b) daţi cinci exemple de adverbe compuse, formate cu ajutorul cuvântului *dată;*

c) - identificaţi un timp compus format cu ajutorul auxiliarului *a avea;*

- menţionaţi alte moduri şi timpuri formate cu ajutorul acestui auxiliar;

d) declinaţi în propoziţii, la singular, construcţia *sărmanul tată;*

e) identificaţi subiectele şi analizaţi-le sintactic şi morfologic;

f) identificaţi un complement circumstanţial de loc şi alcătuiţi cu el două enunţuri în care să determine alte părţi de vorbire decât în text; precizaţi valoarea morfologică a cuvintelor determinate;

g) ce efect stilistic obţine poetul prin folosirea construcţiei "sărmanul tată"?

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 17

Se dă textul:

"Am observat doamnei Popescu că în anul acesta nu se prea vede la plimbare, la teatru, la petreceri... Doamna mi-a răspuns că de la o vreme i se urăşte chiar unei femei cu petrecerile, mai ales când are copii.

- Să-ţi spun drept, cât era Ionel mititel, mai mergea; acu, de când s-a făcut băiat mare, trebuie să mă ocup eu de el, trebuie să-i fac educaţia."

(Ioţ Luca Caragiale: *Vizită...*)

Cerinţe:

a) - identificaţi două antonime în textul dat;

- identificaţi antonimele din fragmentul următor şi explicaţi folosirea lor:

"- Nu e nimic! iese... Cafeaua nu pătează! iese cu nitică apă caldă!... Dar n-apucă să termine, şi deodată o văd schimbându-se la faţă ca de o adâncă groază. [...] Mă-ntorc şi văz pe maiorul alb ca varul, cu ochii pierduţi şi cu drăgălaşa lui figură strâmbată. [...]

- Nu-i nimica! zic eu. Apă rece!"

(Ion Luca Caragiale: *Vizită...*)

b) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *drept* să aibă diferite valori morfologice; precizaţi aceste valori;

c) -identificaţi un adjectiv pronominal demonstrativ şi precizaţi felul lui;

- găsiţi alt adjectiv pronominal demonstrativ, de acelaşi fel şi având acelaşi gen şi număr;

- alcătuiţi o propoziţie în care cuvântul găsit să aibă valoare de pronume;

d) precizaţi felul verbelor *s-a făcut* şi *să fac;*

e) analizaţi sintactic şi morfologic complementele indirecte exprimate prin pronume personale;

f) alcătuiţi o propoziţie în care să folosiţi un complement indirect în cazul genitiv; subliniaţi complementul indirect;

g) - alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele: *s-a/sa; să-i/săi;*

- motivaţi folosirea cratimelor;

h) transformaţi vorbirea indirectă în vorbire directă şi invers.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 18

Se dă textul:
"Frumoasă eşti, pădurea mea,
Când umbra-i încă rară
Şi printre crengi adie - abia
Un vânt de primăvară..."
(George Topârceanu: *Cântec*)

Cerinţe:

a) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *umbră* (minimum cinci cuvinte);

b) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *primăvara* să fie, pe rând, substantiv şi adverb;

c) alcătuiţi o scurtă compunere în care să descrieţi un peisaj de primăvară folosind adjective provenite din alte părţi de vorbire; selectaţi adjectivele şi precizaţi părţile de vorbire din care provin;

d) selectaţi din textul dat trei părţi de vorbire diferite fără funcţie sintactică şi precizaţi felul lor;

e) analizaţi sintactic şi morfologic predicatele şi subiectele;

f) - delimitaţi propoziţiile frazei;
- precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) transformaţi primul vers într-o propoziţie enunţiativă-imperativă;

h) explicaţi ce efect stilistic obţine poetul prin folosirea persoanei a doua singular în primul vers.

Testul nr. 19

Se dă textul:
"Şi-aceeaşi armonie,
De greieri trist răsună
În casa cea pustie
Sub farmecul de lună."
(Ştefan Octavian Iosif: *Nopţi de vară*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) găsiţi câte două sinonime ale cuvintelor: *armonie, pustie, farmec;*

b) la ce timp se află verbele: *răsúnă/răsună, cânt̂ă/cântă*

c) declinaţi în enunţuri, la singular şi la plural, construcţia *casa cea pustie;*

d) alcătuiţi propoziţii în care să folosiţi substantivele *greieri, farmec, lună, case* determinate de câte un adjectiv pronominal demonstrativ de identitate;

e) - identificaţi atributele şi precizaţi felul lor;

- alcătuiţi o propoziţie în care să folosiţi un atribut pronominal în cazul dativ; subliniaţi-l;

f) alcătuiţi o propoziţie după următoarea schemă:

$$\underset{\text{prep. + subst. în D}}{\text{CCM}} + \underset{\text{adj. pron. nehot.}}{\text{AT}} + \underset{\text{subst.}}{\text{SB}} + \underset{\text{subst. în G}}{\text{AT}} + \underset{\text{pron. refl. + verb}}{\text{PV}} +$$

$$+ \underset{\text{prep. + subst.}}{\text{CCT}} + \underset{\text{adj. pron. dem.}}{\text{AT}} + \underset{\text{prep. + subst.}}{\text{CCL}} + \underset{\text{subst. în G}}{\text{AT}}$$

g) precizaţi felul rimei.

Testul nr. 20

Se dă textul:

"- [...] Săracu' de el, nu i-am luat deloc o pălărie şi *uite că nu e învăţat* s-o poarte, stă cu ea pe cap."

(Marin Preda: *Moromeţii*)

Cerinţe:

a) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele *sărac(ul)* şi *învăţat* cu câte două sensuri diferite; precizaţi aceste sensuri;

b) puneţi construcţia *pălăria veche* la genitiv-dativ şi schimbaţi apoi locul termenilor;

c) analizaţi sintactic şi morfologic cuvintele subliniate;

d) puneţi verbul *a învăţa* la supin şi alcătuiţi cu el propoziţii în care să în-

Scanned with OKEN Scanner

deplinească, pe rând, cinci funcţii sintactice diferite; precizaţi aceste funcţii;

e) explicaţi folosirea semnelor ortografice;

f) transformaţi ultima propoziţie a frazei într-o propoziţie enunţiativă exclamativă şi apoi într-o propoziţie interogativă exclamativă;

g) explicaţi rolul stilistic al punctelor de suspensie în următorul fragment:

"- Ia astea şi pune-i-le undeva... prăpăditul de el... când l-am văzut pe scena aia, acolo, mi-a secat inima... că nici nu spune... eu ziceam c-o să-l lase repetent..."

(Marin Preda: *Moromeţii*)

Testul nr. 21

Se dă textul:

"Deşteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croieşte-ţi altă soarte,
La care să se-nchine şi cruzii tăi duşmani!"

(Andrei Mureşanu: *Deşteaptă-te, române!*)

Cerinţe:

a) găsiţi câte două sinonime ale cuvintelor *barbar* şi *tiran;*

b) - identificaţi două adjective pronominale şi precizaţi felul lor;

- alcătuiţi enunţuri în care cuvintele găsite să aibă valoare de pronume;

c) analizaţi sintactic şi morfologic predicatele exprimate prin verbe la imperativ;

d) motivaţi scrierea cu doi *i* a cuvântului *cruzii;*

e) puneţi verbele *a închina* şi *a dormi* la condiţional-optativ prezent, la persoana I singular, formele inversate;

f) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele: *cel/ce-l; cea/ce-a; cei/ce-i; cele/ce le;*

g) motivaţi folosirea virgulelor;

h) alcătuiţi o scurtă compunere despre poporul român în care să folosiţi figurile de stil învăţate; selectaţi figurile de stil şi precizaţi felul lor.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 22

Se dă textul:

"Dacă ar fi intrat bunica în odaia fetiţelor [...] ar fi simţit mirosul de podele ceruite îmbinându-se cu aroma de răcoare păstrată doar în tihna caselor bătrâne unde iernează mere şi gutui şi ar fi clătinat din cap cu bunătate şi cu duioşie [...]".

(Ionel Teodoreanu: *La Medeleni*)

Cerinţe:

a) identificaţi vocalele în hiat;

b) alcătuiţi o scurtă compunere în care să folosiţi cuvintele: *tihnă, discreţie, proeminent, enigmatic, armonie, simetric* (se admit diferite forme gramaticale);

c) găsiţi un antonim al verbului *a intra* şi alcătuiţi cu el propoziţii în care să aibă, pe rând, valoare de verb predicativ şi de verb copulativ;

d) - identificaţi un verb la gerunziu şi analizaţi-l morfo-sintactic;

- alcătuiţi enunţuri în care verbe la gerunziu să îndeplinească alte funcţii sintactice; subliniaţi verbele la gerunziu şi precizaţi funcţiile lor sintactice;

e) - identificaţi complementele circumstanţiale de mod;

- alcătuiţi propoziţii în care să se afle câte un complement circumstanţial de mod determinând alte părţi de vorbire, în afară de verb; subliniaţi complementele circumstanţiale de mod şi precizaţi valoarea morfologică a cuvintelor determinate;

f) - delimitaţi propoziţiile frazei;

- precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) - identificaţi un subiect multiplu şi explicaţi acordul predicatului cu el;

- faceţi acordul predicatului cu subiectul în următoarele propoziţii:

Şi el, şi ea (a merge - la indicativ prezent) în excursie.

Sau el, sau ea (a copia - la indicativ perfect compus).

h) - selectaţi două figuri de stil diferite şi precizaţi felul lor;

- explicaţi folosirea lor în text.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 23

Se dă textul:
"Bolta şi-a cernit năframa
Ca o mamă întristată,
Floarea-soarelui pe câmpuri
Pleacă fruntea-ngândurată."
(Octavian Goga: *Sara*)

Cerinţe:

a) daţi trei exemple de cuvinte compuse, formate cu ajutorul cuvântului *floare(a);* precizaţi procedeul de compunere;

b) declinaţi în propoziţii, la singular, substantivul *floarea-soarelui;*

c) - identificaţi verbele la participiu şi precizaţi care dintre ele au valoare adjectivală;

- menţionaţi ce moduri şi timpuri compuse se formează cu ajutorul participiului;

d) - selectaţi un complement direct şi precizaţi ce parte de vorbire determină;

- alcătuiţi o propoziţie în care un complement direct să determine altă parte de vorbire; subliniaţi complementul direct şi specificaţi valoarea morfologică a cuvântului determinat;

e) explicaţi folosirea cratimelor;

f) cum explicaţi alegerea substantivului *bolta* în locul sinonimului său *cer* ?

g) - identificaţi figurile de stil şi precizaţi felul lor;

- explicaţi folosirea lor în text.

Testul nr. 24

Se dau textele:

"Erau odată într-un sat doi fraţi şi amândoi erau însuraţi."
(Ion Creangă: *Dănilă Prepeleac*)

Scanned with OKEN Scanner

"Judecătorul, după ce-i ascultă pe amândoi cu luare-aminte, zise celui cu două pâni..."

(Ion Creangă: *Cinci pâni*)

"Trei iezi cucuieţi,
Mamei uşa descuieţi [...]."

(Ion Creangă: *Capra cu trei iezi*)

"[...] îl ruga [...] să-i deie fata şi jumate de împărăţie [...]"

(Ion Creangă: *Povestea lui Harap-Alb*)

Cerinţe:

a) - identificaţi regionalismele;
- scrieţi formele literare corespunzătoare variantelor regionale găsite;

b) analizaţi morfo-sintactic numeralele;

c) - precizaţi care sunt valorile verbului *a fi* în primul text;
- menţionaţi timpurile compuse care se formează cu auxiliarul *a fi;*

d) selectaţi din textele date un exemplu de subiect inclus în desinenţa verbului şi un exemplu de subiect subînţeles;

e) - identificaţi un complement circumstanţial de timp şi precizaţi valoarea morfologică a cuvântului determinat;
- alcătuiţi un enunţ în care să se afle un complement circumstanţial de timp determinând un adjectiv; subliniaţi complementul circumstanţial de timp;

f) redactaţi un dialog între două personaje de basm în care să folosiţi diferite semne de punctuaţie (minimum opt);

g) alcătuiţi un enunţ în care participiul verbului *a descuia* cu valoare adjectivală să fie epitet.

Testul nr. 25

Se dă textul:
"Dorul meu pe unde pleacă
Nu-i pasăre să-l întreacă;
E mai repede ca vântul,
Ca fulgerul şi ca gândul."

(*Dorul meu pe unde pleacă*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:

a) alcătuiți familia lexicală a cuvântului *pasăre* (minimum cinci cuvinte) subliniați prefixele și sufixele;

b) alcătuiți propoziții în care cuvântul *vântul* să fie în diferite cazuri, cu și fără prepoziție; precizați cazul folosit;

c) identificați predicatele și precizați felul lor;

d) alcătuiți două propoziții în care participiul verbului *a pleca* să facă parte, pe rând, dintr-un predicat verbal și dintr-un predicat nominal;

e) alcătuiți o propoziție după următoarea schemă:

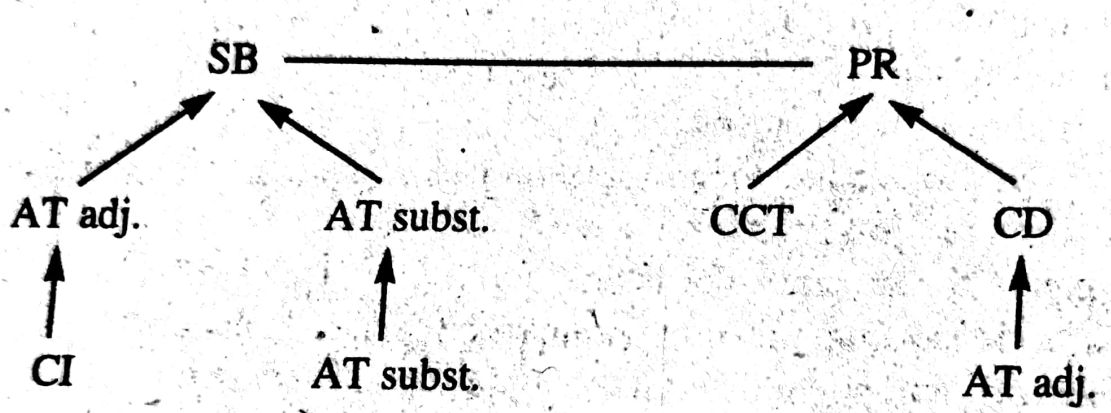

f) explicați folosirea semnelor ortografice;

g) identificați o figură de stil și precizați felul ei.

Scanned with OKEN Scanner

Clasa a VII-a

Testul nr. 1

Se dă textul:

"Ionescu are şi el o slăbiciune, şi el e om! ţine la mine şi nu e în stare să mă refuze".

(Ion Luca Caragiale: *Lanţul slăbiciunilor*)

Cerinţe:

a) găsiţi două paronime legate ca înţeles de omonimul pronumelui *mine* şi alcătuiţi cu ele propoziţii;

b) cu ce sens este folosit cuvântul *om* în textul dat?

c) alcătuiţi un enunţ în care verbul *a ţine* să fie impersonal;

d) analizaţi sintactic şi morfologic predicatele din text;

e) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

f) înlocuiţi ultima propoziţie printr-un verb la infinitiv şi aflaţi-i funcţia sintactică;

g) explicaţi folosirea virgulei înaintea cuvântului *şi;*

h) motivaţi folosirea repetată a cuvintelor *şi el* care puteau lipsi din enunţ.

Testul nr. 2

Se dă textul:

"Şi Delta cu profunzimi misterioase se întindea până departe în jurul nostru, din colţul acela de Dunăre veche".

(Mihail Sadoveanu: *Taine*)

Cerinţe:

a) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *colţ* (minimum cinci cuvinte); subliniaţi afixele;

Scanned with OKEN Scanner

b) analizaţi cuvintele din propoziţia dată ca părţi de vorbire;
c) faceţi schema propoziţiei;
d) selectaţi un exemplu de subordonare prin joncţiune;
e) alcătuiţi un enunţ în care cuvântul *acela*, folosit cu altă valoare morfologică decât în text, să fie nume predicativ în genitiv;
f) alcătuiţi propoziţii în care cuvântul *Dunărea* să îndeplinească funcţia sintactică de complement necircumstanţial (se cer complemente diferite); precizaţi felul complementelor;
g) motivaţi scrierea cu iniţială majusculă a cuvântului *Delta*;
h) selectaţi cuvintele care sugerează depărtarea în spaţiu şi în timp.

Testul nr. 3

Se dă textul:
"S-au strâns copacii-n faţa porţii ca nişte domni veniţi pe jos,
Poftește-i, vântule, să intre şi să se-aşeze-n câte-un jeţ,
Să-mi povestească toată vremea ce s-a-ntâmplat cu Făt-Frumos,
Căci vârful lor cunoaşte viaţa şi-a celui mai smerit drumeţ."
(Tudor Arghezi: *Cântec la fereastră*)

Cerinţe:
a) - identificaţi un substantiv propriu compus; menţionaţi procedeul de compunere;
- daţi câte două exemple de substantive proprii compuse prin alte procedee; precizaţi aceste procedee;
b) găsiţi cinci sinonime ale cuvântului *smerit*;
c) identificaţi locuţiunile şi precizaţi felul lor;
d) - identificaţi un numeral cardinal distributiv şi precizaţi-i funcţia sintactică;
- alcătuiţi un enunţ în care să folosiţi un numeral cardinal distributiv cu altă funcţie sintactică; subliniaţi numeralul şi precizaţi-i funcţia sintactică;
e) identificaţi predicatele şi subiectele şi precizaţi felul lor;
f) delimitaţi propoziţiile frazei;
g) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;
h) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie;
i) precizaţi care este figura de stil predominantă în text şi explicaţi folosirea ei.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 4

Se dau textele:

"E harnic nu oricine lucrează, ci acela care *lucrează cu plăcere*, care nu poate fără lucru."

"Cea mai rea lene e aceea ce are nevoie şi de vremea altora".

"Oamenii proşti numesc noroc fericirea nemeritată, şi uită, bucurându-se, că ea e o pasăre trecătoare."

(Nicolae Iorga)

Cerinţe:

a) identificaţi în primul aforism două cuvinte care fac parte din aceeaşi familie lexicală;

b) declinaţi cuvântul *oricine*;

c)- identificaţi pronumele din primul aforism şi precizaţi felul lor;

- alcătuiţi enunţuri în care cuvintele găsite să fie adjective pronominale;

d) completaţi următoarele construcţii cu cuvântul *care*, precedat de articolul posesiv (genitival):

omul .....lene
lenea .....supuşi
oamenii .....nevoi
lucru .....roade
lenea .....putere
omul .....urmaşi
hărnicia .....rezultat
lenea .....urmări
omul .....lucru

e) identificaţi pronumele din al doilea aforism şi analizaţi-le morfo-sintactic;

f) găsiţi o locuţiune adverbială formată cu ajutorul cuvântului *aceea* şi alcătuiţi cu ea enunţuri în care să îndeplinească, pe rând, funcţiile sintactice de complement circumstanţial de cauză şi de complement circumstanţial de scop;

Scanned with OKEN Scanner

g) imaginaţi-vă un dialog între un elev leneş şi profesorul său, în care pronumele interogativ *ce* să aibă şase funcţii sintactice diferite; precizaţi aceste funcţii;

h) transformaţi construcţia subliniată din primul aforism mai întâi într-o propoziţie enunţiativă imperativă, apoi într-alta interogativă exclamativă;

i) ce figură de stil foloseşte Nicolae Iorga în ultimul aforism?

Testul nr. 5

Se dă textul:

"Avem un vis neîmplinit,
Copil al suferinţii,
De jalea lui ne-au răposat
Şi moşii, şi părinţii..."
(Octavian Goga: *Noi*)

Cerinţe:

a) - identificaţi în textul dat un triftong;

- daţi două exemple de cuvinte care să cuprindă câte un triftong; subliniaţi triftongii;

b) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi omonimele cuvintelor subliniate din versurile următoare:

"Şi amintirea-n ţara ei mă *poartă*,
Cu pas încet, în *carul* ei de aur..."
(Octavian Goga: *Dascălul*)

c) selectaţi un substantiv cu formă numai de singular şi un substantiv cu două forme de plural şi precizaţi-le funcţia sintactică;

d) identificaţi o apoziţie dezvoltată şi analizaţi-o sintactic şi morfologic;

e) - identificaţi subiectele şi precizaţi felul lor;

- explicaţi cum s-a făcut acordul predicatului cu subiectul;

f) faceţi acordul predicatului cu subiectul în următoarele propoziţii:

Halatul şi papucii (a fi albastru).
Codrii şi crângurile (a fi înverzit).

Scanned with OKEN Scanner

Pantofii şi ghetele (a fi lustruit).
Cojile şi sâmburii fructelor (a nu fi necesar) pentru a prepara acest sirop.

g) analizaţi versificaţia;
h) ce valoare stilistică are apoziţia dezvoltată?

Testul nr. 6

Se dă textul:
"- [...] Când vei ajunge şi tu odată mare şi tare, îi căuta să judeci lucrurile de-a fir-a-păr şi vei crede celor asupriţi şi năcăjiţi, pentru că ştii ce e năcazul."

(Ion Creangă: *Povestea lui Harap-Alb*)

Cerinţe:
a) - identificaţi un cuvânt monosilabic alcătuit dintr-un diftong;
- daţi un exemplu de un cuvânt bisilabic alcătuit din doi diftongi;
b) alcătuiţi trei enunţuri în care să folosiţi diferite sensuri ale cuvântului polisemantic *a judeca*; precizaţi aceste sensuri;
c) daţi trei exemple de locuţiuni adverbiale formate cu ajutorul prepoziţiei compuse *de-a*;
d) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;
e) alcătuiţi un enunţ în care verbul *a ajunge* să fie impersonal, predicativ;
f) delimitaţi propoziţiile frazei şi specificaţi felul lor (principale/subordonate);
g) faceţi schema frazei;
h) explicaţi folosirea cuvântului *şi* în fiecare din situaţiile întâlnite în text:
i) comparaţi următoarele fragmente din *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă şi explicaţi valoarea stilistică a diminutivului din al doilea fragment:

"[...] omul acela era ceva de spăriet: avea nişte urechi clăpăuge şi nişte buzoaie groase şi dăbălăzate."
"Atunci Gerilă suflă de trei ori cu buzişoarele sale cele iscusite..."

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 7

Se dă textul:

"Fug leşii, fug cruciaţii şi fuge însuşi craiul!
Îi duce domnul Ştefan cum vântul duce paiul;
Iar tabăra leşească un lung pustiu rămâne
Sub apriga furtună a cetelor române!"

(Vasile Alecsandri: *Dumbrava Roşie*)

Cerinţe:

a) identificaţi două arhaisme din aceeaşi familie lexicală şi explicaţi folosirea lor;

b) explicaţi sensul arhaic al verbului *a tăbărî*;

c) alcătuiţi două propoziţii în care cuvântul *a* să aibă alte valori morfologice decât în text; precizaţi aceste valori;

d) completaţi enunţurile următoare cu formele potrivite ale adjectivului pronominal de întărire:

Duşmanii..... recunoşteau vitejia lui Ştefan cel Mare.

Natura..... părea că îi ajută pe români să-i alunge pe cotropitori.

Ţie....., Carmen, îţi plac povestirile istorice.

Minunile de vitejie ale înaintaşilor sunt ele..... mărturii ale unui trecut eroic.

Copii, vouă..... vă revine nobila datorie de a povesti urmaşilor faptele de glorie ale străbunilor.

e) analizaţi sintactic şi morfologic cuvintele din ultimele două versuri;

f) identificaţi un atribut în nominativ;

g) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie;

h) identificaţi trei figuri de stil diferite şi explicaţi folosirea lor.

Testul nr. 8

Se dă textul:

"Soarta cea blândă supt care se afla locuitorii Banatului *era pizmuită de locuitorii de dincoace de Olt* şi slujea a glorifica numele lui Mihai înaintea poporului."

(Nicolae Bălcescu: *Românii supt Mihai -Voievod Viteazul*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:

a) identificați hiatul *u-i* și diftongul *ui*;

b) găsiți două paronime legate ca înțeles de cuvântul *nume*;

c) alcătuiți enunțuri în care cuvintele *care* și *blândă* să fie substantive;

d) puneți construcția *soarta cea blândă* la genitiv-dativ;

e) alcătuiți propoziții în care prepozițiile *înaintea* și *înainte* să preceadă pronume personale; precizați cazul și funcția sintactică a fiecărui pronume;

f) analizați sintactic și morfologic cuvintele subliniate;

g) alcătuiți un enunț în care un complement de agent să determine altă parte de vorbire decât în text; subliniați complementul de agent și precizați valoarea morfologică a termenului regent;

h) selectați un exemplu de subordonare prin juxtapunere în propoziție;

i) identificați două figuri de stil în următorul fragment și precizați felul lor;

"În acel timp de chin și de jale, strălucea peste Olt, în Craiova, un bărbat ales și vestit și lăudat [...]."

(Nicolae Bălcescu: *Românii supt Mihai - Voievod Viteazul*)

Testul nr. 9

Se dă textul:

"Eu am trecut în clasa a patra, iară Budulea Taichii s-a făcut student și iar îmi părea straşnic, ca și pe timpul când eram la dascălul Clăiță [...]."

(Ioan Slavici: *Budulea Taichii*)

Cerințe:

a) precizați numărul de sunete și numărul de litere din următoarele cuvinte: *Taichii, trecea, tace, ciorbă, cheie, chilipir, cirip, cheag;*

b) subliniați cuvintele derivate cu sufixul *nic*: *straşnic, paşnic, zadarnic, vajnic, cucernic, obraznic, netrebnic;*

c) identificați un numeral ordinal și alcătuiți cu el enunțuri în care să îndeplinească, pe rând, funcțiile sintactice de complement circumstanțial de loc, complement circumstanțial de timp și complement circumstanțial de mod;

Scanned with OKEN Scanner

d) identificaţi o apoziţie şi analizaţi-o sintactic şi morfologic;
e) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;
f) alcătuiţi un enunţ în care verbul *a părea* să fie impersonal, predicativ;
g) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;
h) identificaţi în fraza dată un exemplu de coordonare copulativă şi un exemplu de coordonare adversativă;
i) identificaţi figurile de stil din următorul fragment şi precizaţi felul lor:

"Grele însă, cu totul grele nu-i erau gândurile decât acum[...]."
(Ioan Slavici: *Budulea Taichii*)

Testul nr. 10

Se dă textul:
"Mai văzut-ai om pe lume
Să nu-i fie dor de nime?
.....
Mai văzut-ai om de treabă
Să nu-i fie lumea dragă?"
(*Coborând din deal în vale*)

Cerinţe
a) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *dor* (minimum şapte cuvinte);
b) găsiţi o locuţiune adjectivală formată cu ajutorul cuvântului *lumea* şi precizaţi sensul ei;
c) identificaţi în text o locuţiune şi precizaţi felul ei;
d) puneţi construcţia *lumea dragă* la genitiv-dativ şi schimbaţi apoi locul termenilor;
e) analizaţi cuvintele subliniate sintactic şi morfologic;
f) alegeţi forma corectă: *dragele mele / dragile mele; ultimele doruri / ultimile doruri*;
g) explicaţi folosirea cratimelor;
h) precizaţi măsura, rima şi ritmul versurilor.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 11

Se dă textul:

"Şi-aduce aminte de Dumnezeu. Fireşte că se gândeşte la el! Se gândeşte că suferă pe pământ din cauza leneşilor şi a tâlharilor."

(Barbu Ştefănescu Delavrancea: *Hagi-Tudose*)

Cerinţe:

a) alcătuiţi propoziţii în care să folosiţi cuvintele: *cáuza/cauzá; súferi, suferí;*

b) găsiţi un sinonim neologic al cuvântului *a suferi;* scrieţi apoi un antonim neologic al celor două sinonime;

c) găsiţi un adjectiv înrudit prin sens şi prin formă cu substantivul *cauza* şi alcătuiţi un enunţ cu paronimul său;

d) daţi cinci exemple de locuţiuni conjuncţionale formate cu ajutorul cuvântului *că;*

e) alcătuiţi două propoziţii în care pronumele reflexiv *şi* să aibă diferite funcţii sintactice; precizaţi aceste funcţii;

f) identificaţi complementele circumstanţiale de cauză şi analizaţi-le sintactic şi morfologic;

g) analizaţi sintactic şi morfologic predicatele;

h) alcătuiţi o propoziţie în care primul predicat să fie determinat de un complement circumstanţial precedat de prepoziţia *de;* subliniaţi complementul şi precizaţi felul lui;

i) formaţi prin derivare cu sufix un epitet de la cuvântul *Dumnezeu* şi alcătuiţi cu el o propoziţie.

Testul nr. 12

Se dă textul:

"Şi e linişte pe dealuri
Ca-ntr-o mănăstire arsă;
Dorm şi-arinii de pe maluri

Scanned with OKEN Scanner

Şi căldura valuri-valuri
Se revarsă."
(George Coşbuc: *În miezul verii)*

Cerinţe:

a) redactaţi o scurtă compunere în care să descrieţi un peisaj de vară, folosind următoarele cuvinte: *torid, celest, potir, temerar, cortegiu, voluptate*; se admit diferite forme gramaticale ale cuvintelor;

b) puneţi construcţia *liniştea deplină* la genitiv-dativ; schimbaţi apoi locul termenilor;

c) - identificaţi o locuţiune adverbială şi explicaţi cum s-a format;

- daţi alte trei exemple de locuţiuni adverbiale formate în mod asemănător şi trei exemple de locuţiuni adverbiale formate din cuvinte rimate;

d) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

e) alcătuiţi propoziţii în care participiul *arsă*, la plural, să facă parte, pe rând, dintr-un predicat nominal şi dintr-un predicat verbal;

f) - delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

- identificaţi în frază un exemplu de coordonare prin juxtapunere şi un exemplu de coordonare prin joncţiune;

g) alegeţi forma corectă: *dealurile pe care le întâlneşti/ dealurile care le întâlneşti; căldura care-o simţi/ căldura pe care o simţi*;

h) identificaţi figurile de stil şi precizaţi felul lor.

Testul nr. 13

Se dă textul:

"Codrii uriaşi, ca o mână de vreascuri netrebnice, se zvârcoleau neputincioşi şi *ţipau de usturime înăduşită, sub văpaia incendiului universal.*"

(Calistrat Hogaş: *În munţii Neamţului*)

Cerinţe:

a) explicaţi cum s-au format următoarele cuvinte: *usturime, nici unul, a răsfrânge, oarecum, nepământean, C.E.C.*;

b) alcătuiţi propoziţii în care să folosiţi, pe rând, o locuţiune adjectivală şi o locuţiune adverbială formate cu ajutorul cuvântului *mână*; subliniaţi locuţiunile;

Scanned with OKEN Scanner

c) analizaţi sintactic şi morfologic cuvintele subliniate;

d) alcătuiţi propoziţii în care pronumele reflexiv *se* să fie folosit cu şi fără funcţie sintactică; precizaţi funcţia sintactică;

e) alcătuiţi enunţuri în care adjectivul *neputincios* să fie determinat de patru complemente circumstanţiale diferite; subliniaţi complementele şi precizaţi felul lor;

f) alcătuiţi două propoziţii în care cuvântul *vreascuri* să fie, pe rând, complement circumstanţial de cauză şi complement circumstanţial de scop (se admit diferite forme gramaticale);

g) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie;

h) identificaţi o antiteză şi o hiperbolă.

Testul nr. 14

Se dă textul:

"Iar vântul dulce le şoptea,
Luându-le pe fiecare,
Ş-un valţ nebun se învârtea,
Un valţ - din ce în ce mai tare,
Un valţ-din ce în ce mai tare."

(Alexandru Macedonski: *Valţul rozelor*)

Cerinţe:

a) daţi două exemple de pronume nehotărâte compuse cu particula *fie*;

b) identificaţi o locuţiune şi precizaţi felul ei;

c) identificaţi două epitete şi analizaţi-le morfo-sintactic;

d) identificaţi un verb la gerunziu şi alcătuiţi cu el enunţuri în care să aibă, pe rând, patru funcţii sintactice diferite; precizaţi aceste funcţii;

e) alcătuiţi un enunţ în care adverbul *tare* să fie folosit fără funcţie sintactică;

f) puneţi verbul *a şopti* la participiu şi alcătuiţi cu el enunţuri în care să facă parte, pe rând, dintr-un predicat verbal la diateza activă, dintr-un predicat verbal la diateza pasivă şi dintr-un predicat nominal;

Scanned with OKEN Scanner

g) alcătuiți o propoziție după următoarea schemă:

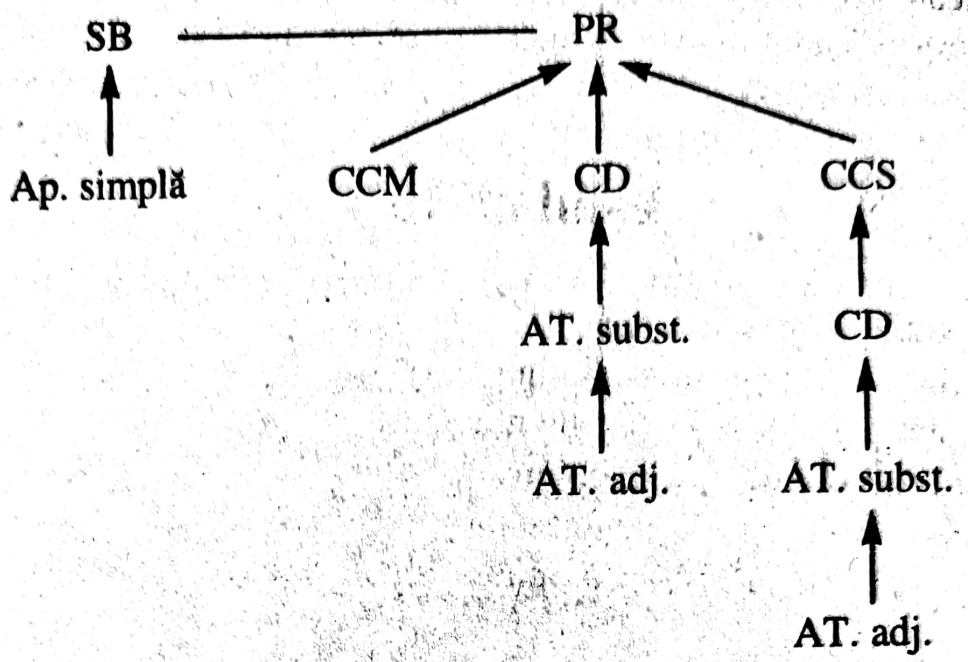

h) explicați folosirea liniilor de pauză.

Testul nr. 15

Se dă textul:

"Ceea ce umbrea întreaga vâlcea a grădinii era un salcâm uriaș care la început, pentru că era stufos și înalt, nu se băga în seamă."

(Marin Preda: *Morometii*)

Cerințe:

a) alcătuiți enunțuri în care cuvântul *care* să aibă cinci valori morfologice diferite; precizați aceste valori;

b) - dați un exemplu de locuțiune adjectivală formată cu ajutorul cuvântului *seamă*;

- găsiți o locuțiune adjectivală cu sens opus celei dintâi;

c) - dați trei exemple de pronume ce nu pot deveni adjective pronominale;

- dați trei exemple de pronume invariabile;

- alcătuiți trei enunțuri în care să folosiți diferite pronume cu sens neutru; subliniați pronumele și menționați felul lor;

d) identificați predicatele și precizați felul lor;

e) delimitați propozițiile frazei și specificați felul lor;

Scanned with OKEN Scanner

f) faceţi schema frazei;
g) explicaţi folosirea virgulelor;
h) alcătuiţi un enunţ în care să folosiţi verbul *a umbri* cu sens metaforic.

Testul nr. 16

Se dă textul:
"Aducerile-aminte pe suflet cad în picuri,
Redeşteptând în faţă-mi trecutele nimicuri;
Cu degetele-i vântul loveşte în ferești,
Se toarce-n gându-mi firul duioaselor povești..."
(Mihai Eminescu: *Departe sunt de tine...*)

Cerinţe:
a) - identificaţi substantivele provenite din alte părţi de vorbire; precizaţi aceste părţi de vorbire;
- alcătuiţi o propoziţie în care să folosiţi cu substantiv provenit dintr-un numeral; subliniaţi-l;
b) - identificaţi o locuţiune substantivală şi analizaţi-o morfo-sintactic;
- daţi alte cinci exemple de locuţiuni substantivale;
c) găsiţi verbul corespunzător substantivului *poveste* şi alcătuiţi cu el enunţuri în care să se afle la toate diatezele învăţate; specificaţi diateza;
d) identificaţi un complement circumstanţial de loc în dativ;
e) alcătuiţi două propoziţii în care să folosiţi câte un complement circumstanţial de scop, exprimat prin verbul *a toarce*, la infinitiv prezent şi la supin;
f) explicaţi folosirea cratimelor;
g) restabiliţi ordinea firească a cuvintelor în ultimul vers;
h) identificaţi trei figuri de stil şi explicaţi folosirea lor.

Testul nr. 17

Se dă textul:
"Poate că nu este un alt poet care să fi fost într-o măsură la fel de [...] puternică auditiv şi vizual."
(Tudor Vianu: *Poezia lui Eminescu*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) completaţi construcţiile următoare cu substantivele potrivite:

..... vizual

.....vizuală

.....vizual

.....vizuală

b) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi o locuţiune adjectivală, o locuţiune adverbială, o locuţiune prepoziţională şi o locuţiune conjuncţională formate cu ajutorul cuvântului *măsură*; subliniaţi locuţiunile;

c) alcătuiţi fraze în care pronumele relativ *care* să fie în diferite cazuri; precizaţi cazul şi funcţia sintactică a pronumelui în fiecare frază;

d) analizaţi sintactic şi morfologic predicatele;

e) alcătuiţi o propoziţie după următoarea schemă:

$$\underset{\text{subst.}}{\underline{\text{SB}}} + \underset{\text{adj.pron.}}{\underline{\text{AT}}} + \underset{\text{subst.}}{\underline{\text{AT}}} + \underset{\text{pron.}}{\underline{\text{CI}}} + \text{PV} + \underset{\text{subst.}}{\underline{\text{CI}}} + \underset{\text{adj.pron.}}{\underline{\text{AT}}} + \underset{\text{subst.}}{\underline{\text{CD}}} + \underset{\text{adj.}}{\underline{\text{AT}}} + \underset{\text{adj.}}{\underline{\text{CCZ}}}$$

f) alcătuiţi două fraze în care propoziţiile subordonate introduse prin conjuncţiile *că* şi *să* să determine locuţiuni adverbiale predicative;

g) puneţi verbul *a fi* la condiţional-optativ prezent, la persoana I singular, forma inversată;

h) identificaţi elementele vizuale şi auditive din următorul text:

"Pe un deal răsare luna, ca o vatră de jăratic,
Rumenind străvechii codri şi castelul singuratic
Ş-ale râurilor ape, ce sclipesc fugind în ropot -
De departe-n văi coboară tânguiosul glas de clopot..."
(Mihai Eminescu: *Călin-file din poveste*)

i) transformaţi comparaţia din textul de mai sus într-o metaforă.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 18

Se dă textul:

"Plouă câteodată, câteodată ninge, vântul fluieră prin pomii grădinii, prin sălciile de pe şanţuri, clatină perdeaua înaltă de plopi din fundul ariei."

(Zaharia Stancu: *Desculţ*)

Cerinţe:

a) alcătuiţi propoziţii cu omonimele cuvântului *arie* (se admit diferite forme gramaticale);

b) precizaţi felul verbelor din text: personale/impersonale;

c) - identificaţi o locuţiune prepoziţională;

- alcătuiţi un enunţ în care locuţiunea găsită să devină locuţiune adverbială;

d) alcătuiţi enunţuri în care verbul *a ploua* să fie, pe rând, intranzitiv şi tranzitiv;

e) - identificaţi un complement circumstanţial de timp şi precizaţi partea de vorbire prin care este exprimat;

- alcătuiţi o propoziţie în care să folosiţi un complement circumstanţial de timp exprimat prin adjectiv; subliniaţi complementul circumstanţial de timp;

f) delimitaţi propoziţiile frazei;

g) specificaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

h) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele: *câteodată , câte o dată; demult/ de mult; altfel / alt fel;*

i) identificaţi o metaforă şi explicaţi folosirea ei.

Testul nr. 19

Se dă textul:

"Ţârâie ploaia...
Nu-i nimeni pe drum;
Pe-afară de stai
Te-năbuşi de fum".

(George Bacovia: *Pastel*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) - identificaţi un verb care să se termine la infinitiv prezent în hiat;

- daţi două exemple de verbe care să se termine la infinitiv prezent în hiatul *i-i;*

b) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *fum* (minimum cinci cuvinte);

c) - identificaţi un verb onomatopeic şi explicaţi formarea lui;

- daţi alte trei exemple de verbe onomatopeice formate în acelaşi mod;

d) găsiţi două sinonime neologice şi două antonime neologice ale cuvântului *a sta*;

e) precizaţi valoarea morfologică a cuvântului *de* în fiecare din situaţiile întâlnite în text;

f) găsiţi trei locuţiuni diferite formate cu ajutorul cuvântului *afară* şi specificaţi felul lor;

g) analizaţi sintactic şi morfologic cuvintele subliniate;

h) explicaţi valoarea stilistică a punctelor de suspensie.

Testul nr. 20

Se dă textul:

"Doarme sub şuierul vânturilor deşertul larg, nemărginit al Bărăganului. De mii de ani visează râuri limpezi şi lacuri sclipitoare: în zilele senine de vară, visu-i se răsfrânge-n undele aerului şi-ngână peste lanurile şi bălăriile uscate ale pustiului acele ape vrăjite, amăgitoare, ale "mirajelor", aşa de frumos numite de popor "apa morţilor"."

(Alexandru Vlahuţă: *România pitorească*)

Cerinţe:

a) subliniaţi rădăcina următoarelor cuvinte: *amăgitor, a tăinui, plângăreţ, învăţământ, a portretiza*;

b) alcătuiţi o propoziţie în care cuvântul *aşa* să aibă altă valoare morfologică decât în text; precizaţi această valoare;

c) selectaţi un adjectiv fără grad de comparaţie;

d) - identificaţi un numeral şi precizaţi felul lui;

- găsiţi numeralul multiplicativ corespunzător şi alcătuiţi cu el trei propoziţii în care să aibă diferite funcţii sintactice; precizaţi aceste funcţii (se admit diferite forme gramaticale);

Scanned with OKEN Scanner

e) redactaţi o scurtă compunere în care să folosiţi câte două locuţiuni formate cu ajutorul cuvintelor *zi, vis, rost, inimă;* precizaţi felul locuţiunilor;

f) identificaţi un complement circumstanţial de mod şi un complement de agent determinând acelaşi adjectiv;

g) alcătuiţi propoziţii în care prepoziţia *sub* să preceadă, pe rând, un complement circumstanţial de loc, un complement circumstanţial de timp şi un complement circumstanţial de cauză;

h) alegeţi forma corectă: *porţi larg deschise/porţi largi deschise; copii noi-născuţi/copii nou-născuţi;* motivaţi-vă alegerea;

i) precizaţi care este figura de stil predominantă în text şi explicaţi folosirea ei.

Testul nr. 21

Se dă textul:

"Atâta liniște-i în jur de-mi pare că aud
cum se izbesc de geamuri razele de lună".

(Lucian Blaga: *Liniște*)

Cerinţe:

a) alcătuiţi două propoziţii în care cuvântul *atâta* să aibă alte valori morfologice decât în text; precizaţi aceste valori;

b) alcătuiţi enunţuri în care verbul *a izbi* să se afle la alte diateze decât în text; specificaţi diateza;

c) - identificaţi o locuţiune adverbială;

- alcătuiţi un enunţ în care locuţiunea găsită să devină locuţiune prepoziţională;

d) analizaţi sintactic şi morfologic predicatele;

e) delimitaţi propoziţiile frazei;

f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) redactaţi o scurtă compunere în care să descrieţi un răsărit de lună folosind diferite semne de punctuaţie (minimum nouă);

h) alcătuiţi o propoziţie în care subiectul să fie exprimat prin cuvântul *razele*, iar predicatul printr-un verb metaforă.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 22

Se dă textul:

"A părăsi această nesfârşită tălăzuire de munţi, atât de apropiată de cer, şi, în acelaşi timp, de temeliile sonore ale pământului, pare cu neputinţă."

(Geo Bogza: *Cartea Oltului*)

Cerinţe:

a) - identificaţi un hiat alcătuit din vocală dublă;

- daţi două exemple de cuvinte care cuprindă hiatul *a-a*;

b) despărţiţi în silabe următoarele cuvinte: *nesfârşit, plouând, rochie, sculptor, construcţie, arctic*;

c) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi trei sensuri diferite ale cuvântului polisemantic *cer(ul)*;

d) completaţi următoarele construcţii cu adjectivele pronominale demonstrative de identitate potrivite:

..... munţi

..... tălăzuire

e) daţi cinci exemple de locuţiuni adverbiale formate cu ajutorul cuvântului *timp*;

f) analizaţi sintactic şi morfologic subiectul şi predicatul propoziţiei;

g) alcătuiţi enunţuri în care participiul verbului *a apropia* să facă parte, pe rând, dintr-un predicat verbal la diateza pasivă şi dintr-un predical nominal;

h) identificaţi o metaforă şi explicaţi formarea ei.

Testul nr. 23

Se dă textul:

"Dacă acuma vor prinde de veste ce fac alţii în alte părţi, n-ar fi de mirare să se ridice şi cei de aici şi să se apuce de fărădelegi."

(Liviu Rebreanu: *Răscoala*)

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) - identificaţi un substantiv compus şi precizaţi procedeul de compunere;

- daţi alte cinci exemple de substantive compuse prin acelaşi procedeu;

b) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *ce* să aibă patru valori morfologice diferite de cea din text; precizaţi aceste valori;

c) conjugaţi verbele *a face* şi *a bate* la imperativ, forma afirmativă şi negativă şi la conjunctiv prezent;

d) găsiţi o locuţiune verbală formată cu ajutorul cuvântului *parte* şi alcătuiţi cu ea un enunţ;

e) analizaţi sintactic şi morfologic cuvintele frazei;

f) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor (principale / subordonate);

g) faceţi schema frazei;

h) redactaţi o scurtă compunere în care să relataţi o întâmplare obişnuită folosind patru hiperbole; subliniaţi hiperbolele.

Testul nr. 24

Se dă textul:

"De sus, lumina palidă, lunară,
Cernea pe blana-i caldă flori stinse de cireş.
Vai, cum doream ca pentru-ntâia oară
Bătaia puştii tatii să dea greş!

(Nicolae Labiş: *Moartea căprioarei*)

Cerinţe:

a) alcătuiţi cinci enunţuri în care să folosiţi alte sensuri ale cuvântului polisemantic *bătaie* (se admit diferite forme flexionare);

b) - identificaţi o locuţiune verbală;

- scrieţi alte cinci locuţiuni formate cu acelaşi verb;

c) identificaţi un numeral şi analizaţi-l morfo-sintactic;

d) alcătuiţi patru enunţuri în care să folosiţi interjecţii având diferite funcţii sintactice; subliniaţi interjecţiile şi specificaţi funcţiile lor sintactice;

e) faceţi schema primei propoziţii;

f) identificaţi o construcţie în care se află două atribute succesive în raport de subordonare prin flexiune faţă de termenul regent;

Scanned with OKEN Scanner

g) alcătuiţi o frază în care adverbul de mod *cum* să fie folosit ca element joncţional;

h) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie şi a celor ortografice;

i) identificaţi figurile de stil şi explicaţi folosirea lor.

Testul nr. 25

Se dă textul:

"Puterea mecanică este câtul dintre lucrul mecanic efectuat de sistem şi intervalul de timp în care s-a efectuat acest lucru mecanic."

(*Manual de fizică pentru clasa a VII-a*)

Cerinţe:

a) - formaţi cuvinte derivate cu prefixul *sub* de la următoarele cuvinte: *sistem, linia, alimentat, ofiţer, estimat, unitate;*

- despărţiţi în silabe cuvintele derivate;

b) găsiţi un adjectiv înrudit prin sens şi prin formă cu substantivul *timp* şi aflaţi-i sinonimul, antonimul şi paronimul;

c) selectaţi din text cuvintele şi îmbinările de cuvinte neologice;

d) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *cât* să aibă şase valori morfologice diferite (se admit diferite forme flexionare); precizaţi aceste valori;

e) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

f) alcătuiţi enunţuri în care predicatele verbale să fie exprimate prin alte părţi de vorbire decât în text; subliniaţi predicatele şi precizaţi părţile de vorbire prin care sunt exprimate;

g) transformaţi construcţia *lucrul mecanic efectuat de sistem*, înlocuind participiul mai întâi printr-un verb la un mod personal la diateza pasivă, apoi printr-un verb la un mod personal la diateza activă; ce modificări gramaticale observaţi?

h) cum explicaţi folosirea repetată a cuvintelor *lucru (l) mecanic, efectuat*?

Scanned with OKEN Scanner

Clasa a VIII-a

Testul nr. 1

Se dă textul:

1) "Baba care se culcase o dată cu găinile, se sculă cu noaptea-n cap şi începu a trânti şi-a plesni prin casă, încât biata noră care de-abia aţipise, de voie, de nevoie, trebui să se scoale, să sărute mâna soacrei şi să-i arate ce-a lucrat".

(Ion Creangă: *Soacra cu trei nurori*)

Cerinţe:

a) înlocuiţi prin sinonime grupul de cuvinte *cu noaptea-n cap*, motivaţi alegerea făcută de scriitor;

b) alcătuiţi cinci enunţuri în care să folosiţi diferite sensuri ale cuvântului polisemantic *cap*; precizaţi aceste sensuri;

c) - identificaţi o locuţiune formată cu ajutorul antonimelor şi precizaţi felul ei;

- daţi alte două exemple de locuţiuni alcătuite din antonime şi precizaţi felul lor;

d) puneţi construcţia *nora zglobie* la genitiv-dativ; schimbaţi apoi locul termenilor;

e) precizaţi valoarea morfologică a cuvântului *care* în textul dat;

- precizaţi valoarea morfologică a cuvântului *care* în următorul fragment din opera literară *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă:

"Şi, care săpau cu cazmalele, care cărau cu tărăboanţele, care cu căruţele, care cu covăţile, în sfârşit lucrau oamenii cu tragere de inimă".

f) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

g) faceţi schema frazei;

h) înlocuiţi verbele la infinitiv prin propoziţii corespunzătoare;

Scanned with OKEN Scanner

i) alcătuiţi o frază după următoarea schemă (raporturile de coordonare şi de subordonare pot fi realizate prin diferite mijloace);

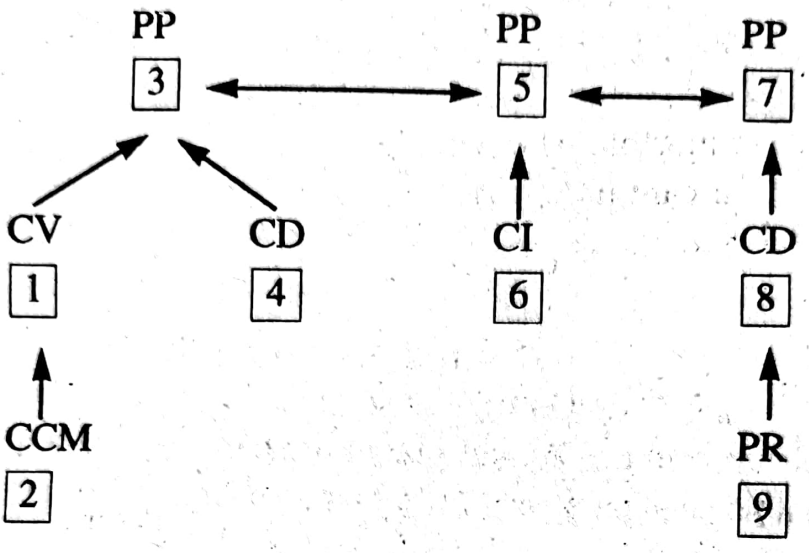

j) explicaţi folosirea virgulelor.

Testul nr. 2

Se dă textul:

"Şi cum turmele plecau una câte una, Ghiţă întreba mereu câte mai sunt, şi pe cât numărul turmelor *rămase în urmă* scădea, pe atât el prindea poftă *de a-şi opri cei cinci grăsuni*".

(Ioan Slavici: *Moara cu noroc*)

Cerinţe:

a) formaţi diminutivul şi augmentativul cuvântului *gras*;
b) identificaţi numeralele şi precizaţi felul lor;
c) identificaţi predicatele şi menţionaţi felul lor;
d) delimitaţi propoziţiile frazei şi specificaţi felul lor;
e) faceţi schema frazei;
f) identificaţi elementele corelative şi analizaţi-le sintactic şi morfologic;
g) dezvoltaţi construcţiile subliniate;
h) alcătuiţi fraze în care verbul regent *a rămâne* să fie, pe rând, predicativ impersonal şi copulativ personal; subliniaţi subordonatele care îl determină şi precizaţi felul lor;
i) puneţi verbele *scade, apare, place* la indicativ prezent, la persoanele I

Scanned with OKEN Scanner

şi a II-a plural şi la indicativ viitor şi condiţional-optativ prezent, la persoana a III-a singular;

j) selectaţi cuvintele şi construcţiile care sugerează trecerea timpului.

Testul nr. 3

Se dă textul:

"Birjarul apucă pe Calea Griviţei, lată, murdară şi gălăgioasă, *cu fel de fel de magazine în faţa cărora vânzătorii se războiau cu trecătorii* şovăitori să-i facă negreşit clienţi, *cu zeci de hoteluri,* hanuri şi ospătării menite să adăpostească scump şi prost pe călătorii *pe care Gara de Nord îi vărsa* [...]".

(Liviu Rebreanu: *Răscoala)*

Cerinţe:

a) precizaţi procedeul prin care s-au format următoarele cuvinte: *Gara de Nord, TAROM, preşcolar, amarnic, cumsecade, subcapitol;*

b) identificaţi adjectivele şi adverbele;

c) analizaţi morfo-sintactic cuvintele subliniate;

d) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

e) faceţi schema frazei;

f) contrageţi ultima propoziţie;

g) alcătuiţi fraze în care să se afle propoziţii subordonate completive indirecte având diferite elemente regente; subliniaţi propoziţiile subordonate şi precizaţi valoarea morfologică a elementelor regente;

h) - motivaţi lipsa cratimei în cuvintele *Calea Griviţei, Gara de Nord;*

- daţi două exemple de substantive proprii compuse care se scriu cu cratimă;

i) identificaţi metaforele şi explicaţi semnificaţia lor.

Testul nr. 4

Se dă textul:

"Cu mâna stângă ţi-am întors spre mine chipul,
sub cortul adormiţilor gutui
şi de-aş putea să-mi rup din ochii tăi privirea,

Scanned with OKEN Scanner

văzduhul serii mi-ar părea căprui".

(Nichita Stănescu: *Lună în câmp)*

Cerinţe:

a) selectaţi din text cinci diftongi diferiţi;

b) alcătuiţi trei enunţuri în care să folosiţi diferite sensuri ale cuvântului *chip*; precizaţi aceste sensuri;

c) analizaţi morfo-sintactic pronumele din text;

d) identificaţi predicatele şi analizaţi-le sintactic şi morfologic;

e) delimitaţi propoziţiile frazei;

f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) alcătuiţi o frază în care să se afle o propoziţie subordonată circumstanţială condiţională introdusă printr-o locuţiune conjuncţională; subliniaţi propoziţia subordonată;

h) alcătuiţi fraze în care verbul *a părea* să fie determinat, pe rând, de o propoziţie subordonată subiectivă şi de o propoziţie subordonată predicativă; subliniaţi subordonatele şi precizaţi felul verbului *a părea* în fiecare frază;

i) analizaţi din punct de vedere stilistic versul "sub cortul adormiţilor gutui".

Testul nr. 5

Se dă textul:

"Niște ciori, învăţate să se rotească şi să se aşeze deasupra a ceva înalt, acum că acel ceva nu mai era, *dădeau târcoale prin preajmă şi croncăneau urât*, parcă a pustiu, din ciocurile lor negre".

(Marin Preda: *Moromeţii)*

Cerinţe:

a) identificaţi triftongii din fraza dată;

b) daţi trei exemple de pronume nehotărâte şi trei exemple de adverbe nehotărâte compuse cu particula *va*;

c) alcătuiţi o propoziţie în care cuvântul *a* să aibă altă valoare morfologică decât în text; precizaţi această valoare;

d) analizaţi morfo-sintactic cuvintele subliniate;

e) analizaţi sintactic şi morfologic cuvântul *ceva*, în fiecare din situaţiile întâlnite în text;

Scanned with OKEN Scanner

f) delimitaţi propoziţiile frazei;

g) precizaţi felul propoziţiilor (principale/subordonate; felul subordonatelor) şi relaţiile sintactice dintre ele;

h) alcătuiţi o frază în care să se afle două propoziţii subordonate completive indirecte în raport de coordonare adversativă; subliniaţi propoziţiile subordonate completive indirecte;

i) alcătuiţi un enunţ în care adjectivul *înalt* să aibă valoare de epitet metaforic.

Testul nr. 6

Se dă textul:

"- Ce mi-i vremea, când de veacuri
Stele-mi scânteie pe lacuri,
Că de-i vremea rea sau bună,
Vântu-mi bate, frunza-mi sună,
Şi de-i vremea bună, rea,
Mie-mi curge Dunărea".

(Mihai Eminescu: *Revedere*).

Cerinţe:

a) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *de* să aibă alte valori morfologice decât în text; precizaţi aceste valori;

b) daţi trei exemple de locuţiuni adverbiale şi trei exemple de locuţiuni conjuncţionale formate cu ajutorul cuvântului *vreme*;

c) - identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

- analizaţi sintactic şi morfologic primul predicat nominal;

d) alcătuiţi o propoziţie în care numele predicativ să fie exprimat printr-un adverb interogativ; subliniaţi-l;

e) delimitaţi propoziţiile frazei şi specificaţi felul lor;

f) alcătuiţi o frază în care să se afle două propoziţii subordonate circumstanţiale concesive în raport de subordonare prin juxtapunere faţă de regentă; subliniaţi propoziţiile subordonate;

g) explicaţi folosirea cratimelor;

h) - analizaţi versificaţia;

Scanned with OKEN Scanner

- explicaţi semnificaţia versificaţiei populare în context;
- citaţi versuri de Eminescu în care ritmul folosit este cel amfibrahic; precizaţi din ce poezie fac parte;

i) alcătuiţi două enunţuri în care să folosiţi diferite sensuri figurate ale cuvântului *stea (ua)*.

Testul nr. 7

Se dă textul:

"- Atunci s-aşteptăm pe Magda, care soseşte cu doamna Elisabeta, şi să ne ducem cu mazurii mei să facem rânduială unde spui şi cum spui".

(Mihail Sadoveanu: *Neamul Şoimăreştilor)*

Cerinţe:

a) identificaţi un arhaism şi explicaţi-i sensul;

b) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi omonimele cuvintelor *mei* şi *unde*;

c) alcătuiţi trei enunţuri în care cuvântul *cum* să aibă diferite valori morfologice; precizaţi aceste valori;

d) analizaţi morfo-sintactic substantivele proprii;

e) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

f) faceţi schema frazei;

g) alcătuiţi o frază în care să se afle o propoziţie subordonată completivă circumstanţială de scop având un corelativ în regentă; subliniaţi propoziţia subordonată şi corelativul ei;

h) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie şi de ortografie;

i) motivaţi trecerea de la trecut la prezent în următorul fragment:

"Iar pe Şoimaru îl *priveau* neamurile lui cum c-o mână *trage* de barbă trupul greu al boierului şi-l *leapădă* lângă piatra de mormânt pe care era însemnat numele lui Ionaşcu [...]".

(Mihail Sadoveanu: *Neamul Şoimăreştilor)*

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 8

Se dă textul:

"Şi cum ceasul bate-n larg
Peste noi şi peste plante,
De s-ar crede că se sparg
Sub ciocane diamante;

Timpul cel adevărat
Vine-n aripi împrejur,
Şi pe capul meu plecat
Varsă poale de azur".

(Ţudor Arghezi: *Mânăstire)*

Cerinţe:

a) precizaţi numărul de sunete şi numărul de litere din următoarele cuvinte: *ceas, ciocan, veghea, urechea;* menţionaţi conjugarea verbelor;

b) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *poală* să fie folosit, pe rând, cu sens propriu principal, cu sens propriu secundar şi cu sens figurat (se admit diferite forme gramaticale);

c) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *cel* să aibă diferite valori morfologice; precizaţi aceste valori;

d) daţi două exemple de locuţiuni adverbiale formate cu ajutorul cuvântului *larg;*

e) selectaţi din text un cuvânt şi alcătuiţi cu el enunţuri în care să fie, pe rând, nume predicativ cu valoare de adjectiv şi de adverb; subliniaţi-l;

f) delimitaţi propoziţiile frazei;

g) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

h) alcătuiţi o frază în care verbul regent *a veni* să fie impersonal; subliniaţi subordonata care îl determină şi specificaţi felul ei;

i) selectaţi din text o comparaţie, o personificare şi o metaforă.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 9

a) explicaţi în ce constă ridicolul spuselor personajelor în următoarele fragmente:

1) "- Şi eu, am n-am înfăţişare, la douăsprezece trecute fix mă duc la tribunal..."

2) "- [...] Din două una, daţi-mi voie: ori să se revizuiască, primesc! dar să nu se schimbe nimica; ori să nu se revizuiască, primesc! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, şi anume în punctele ... esenţiale ...".

3) "- Fraţilor! [...] După lupte seculare, care au durat aproape treizeci de ani, iată visul nostru realizat!"

(Ion Luca Caragiale: *O scrisoare pierdută*)

b) transformaţi vorbirea directă din al doilea fragment în vorbire indirectă;

c) formaţi pluralul următoarelor cuvinte, la masculin şi la feminin: *fix, complex, brusc, exact;*

d) - găsiţi numeralele cardinale colective corespunzătoare numeralului cardinal propriu-zis *două*;

- alcătuiţi propoziţii în care numeralele găsite, cu valoare de adjective, să fie în cazul dativ, înainte şi după substantivul determinat;

e) delimitaţi propoziţiile primei fraze;

f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) redactaţi o scurtă compunere în care să folosiţi o propoziţie subordonată circumstanţială concesivă introdusă printr-un pronume nehotărât, o propoziţie subordonată circumstanţială concesivă introdusă printr-un adverb nehotărât şi o propoziţie subordonată circumstanţială concesivă introdusă printr-un adjectiv pronominal nehotărat, fiecare având câte un corelativ în regentă; subliniaţi propoziţiile subordonate circumstanţiale concesive şi elementele corelative;

h) identificaţi elementele de jargon din următoarele fragmente şi explicaţi folosirea lor:

"- [...] Nevasta zice, pardon: "Dezbracă-te, Ghiţă, şi te culcă"."

"- [...] voi încheia cât se poate mai scurt....

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 9

a) explicaţi în ce constă ridicolul spuselor personajelor în următoarele fragmente:

1) "- Şi eu, am n-am înfăţişare, la douăsprezece trecute fix mă duc la tribunal..."

2) "- [...] Din două una, daţi-mi voie: ori să se revizuiască, primesc! dar să nu se schimbe nimica; ori să nu se revizuiască, primesc! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, şi anume în punctele ... esenţiale ...".

3) "- Fraţilor! [...] După lupte seculare, care au durat aproape treizeci de ani, iată visul nostru realizat!"

(Ion Luca Caragiale: *O scrisoare pierdută*)

b) transformaţi vorbirea directă din al doilea fragment în vorbire indirectă;

c) formaţi pluralul următoarelor cuvinte, la masculin şi la feminin: *fix, complex, brusc, exact;*

d) - găsiţi numeralele cardinale colective corespunzătoare numeralului cardinal propriu-zis *două*;

- alcătuiţi propoziţii în care numeralele găsite, cu valoare de adjective, să fie în cazul dativ, înainte şi după substantivul determinat;

e) delimitaţi propoziţiile primei fraze;

f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) redactaţi o scurtă compunere în care să folosiţi o propoziţie subordonată circumstanţială concesivă introdusă printr-un pronume nehotărât, o propoziţie subordonată circumstanţială concesivă introdusă printr-un adverb nehotărât şi o propoziţie subordonată circumstanţială concesivă introdusă printr-un adjectiv pronominal nehotărat, fiecare având câte un corelativ în regentă; subliniaţi propoziţiile subordonate circumstanţiale concesive şi elementele corelative;

h) identificaţi elementele de jargon din următoarele fragmente şi explicaţi folosirea lor:

"- [...] Nevasta zice, pardon: "Dezbracă-te, Ghiţă, şi te culcă"."

"- [...] voi încheia cât se poate mai scurt....

Scanned with OKEN Scanner

- Parol?... Numai dacă te-i ţinea de vorbă."
(Ion Luca Caragiale: *O scrisoare pierdută)*

i) alcătuiţi un enunţ în care să folosiţi un termen din argoul elevilor; subliniaţi-l;

j) ce greşeală de exprimare observaţi în următoarele exemple: *este obosit, dar însă vesel; colaborăm împreună; urmează apoi; însumează în total.*

Testul nr. 10

Se dă textul:

"- Dacă voi nu mă vreţi, eu vă vreu, răspunse Lăpuşneanul, a căruia ochi scântieră ca un fulger, şi dacă voi nu mă iubiţi, eu vă iubesc pre voi şi voi merge ori cu voia, ori fără voia voastră".
(Costache Negruzzi: *Alexandru Lăpuşneanul)*

Cerinţe:

a) selectaţi o formă fonetică arhaică şi explicaţi folosirea ei;

b) alcătuiţi un enunţ în care verbul *a merge* să fie impersonal;

c) completaţi următoarele construcţii cu formele corespunzătoare ale pronumelui relativ *care* precedate de articolul posesiv (genitival):

domnitorul ..... ochi
ochii ..... strălucire
focul ..... scântei
noapte ..... întuneric

d) alcătuiţi o propoziţie în care conjuncţiile *ori*..... *ori* ..... să încadreze subiectul multiplu;

e) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

f) faceţi schema frazei;

g) alcătuiţi o frază în care conjuncţia subordonatoare *dacă* să introducă o propoziţie subordonată completivă circumstanţială cauzală (condiţională);

h) explicaţi topica subordonatelor;

Scanned with OKEN Scanner

i) motivaţi folosirea virgulelor;

j) ce efect stilistic obţine scriitorul prin repetarea pronumelor subiecte *voi, eu*?

Testul nr. 11

Se dă textul:

"Iar când amurgu-n haina lui cernită
Cărunţii brazi începe să-nveştmânte,
Noi să privim luceafărul din zare
Şi-atunci să zicem strunelor să cânte..."

(Octavian Goga: *Cântăreţilor de la oraş)*

Cerinţe:

a) alcătuiţi enunţuri în care substantivele *strună, covrig, ţintă, scânteie* să aibă valoare adverbială;

b) puneţi construcţia *haina cea fumurie* la genitiv-dativ;

c) selectaţi verbele la modul conjunctiv şi precizaţi care au valoare imperativă;

d) alcătuiţi o propoziţie după următoarea schemă:

SB	+	AT	+	AT	+	AT	+	AT	+	PV	+	CCL	+	CCM	+	AT
subst.		subst.		subst.		subst. în N		adj				adj. pron.		subst.		adj.

e) delimitaţi propoziţiile frazei;

f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) redactaţi o scurtă compunere în care să descrieţi un peisaj văzut în amurg folosind diferite semne de punctuaţie (minimum zece);

h) - restabiliţi ordinea firească a cuvintelor în propoziţia [3];

- ce figură de stil a folosit poetul prin modificarea topicii obişnuite?

i) selectaţi cuvintele care sugerează sfârşitul, stingerea şi specificaţi care au valoarea unor figuri de stil; precizaţi figurile de stil folosite.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 12

Se dă textul:

"Şi dacă vedea omul şi vedea că nu se poate descotorosi de mine cu vorbe, mă lua frumuşel de bărbie cu mâna stângă, iar cu cea dreaptă muia feleştiocul în strachina cu dohot şi-mi trăgea un pui de răbuială ca aceea pe la bot, de-i bufnea râsul pe toţi ucenicii din ciubotărie".

(Ion Creangă: *Amintiri din copilărie)*

Cerinţe:

a) selectaţi două exemple diferite de vocale în hiat;

b) identificaţi un diminutiv şi precizaţi valoarea sa morfologică;

c) identificaţi o construcţie cu valoare de superlativ;

d) identificaţi un verb la infinitiv şi analizaţi-l morfo-sintactic;

e) delimitaţi propoziţiile frazei;

f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) faceţi schema ultimei propoziţii;

h) alcătuiţi o frază în care să se afle o propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă având ca element corelativ o locuţiune adverbială; subliniaţi propoziţia subordonată şi elementul corelativ;

i) explicaţi ce efect stilistic obţine scriitorul prin folosirea dativului în următoarele fragmente:

"[...] am căzut în Ozana cât *mi ţi*-i băietul!"

"Şi când colo, mă vede tologit cu pielea goală pe năsip, cât *mi ţi*-i gliganul [...]."

(Ion Creangă: *Amintiri din copilărie)*

j) identificaţi figura de stil predominantă în următoarele fragmente şi explicaţi folosirea ei:

"[...] am început a plânge cu zece rânduri de lacrămi [...]".

"mâncând lupeşte"

"[...] mătuşa Măriuca lui moş Andrei vine la noi c-o falcă-n ceriu şi cu una-n pământ [...]".

"[...] iar la Bobotează strigau [...] de clocotea satul."

(Ion Creangă: *Amintiri din copilărie)*

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 13

Se dă textul:

"Şi dac-a fost peţită des,
E lucru tare cu-nţeles,
Dar dintr-al prinţilor şirag,
Câţi au trecut al casei prag,
De bună seamă cel mai drag
A fost ales."

(George Coşbuc: *Nunta Zamfirei)*

Cerinţe:

a) accentuaţi corect următoarele cuvinte: *şirag, caracter, simbol, antică, cealaltă, amândurora;*

b) găsiţi trei sinonime neologice ale verbului *a alege*;

c) puneţi verbul *a peţi* la supin şi alcătuiţi cu el propoziţii în care să aibă, pe rând, funcţiile sintactice de atribut verbal şi de complement circumstanţial de scop;

d) analizaţi predicatele sintactic şi morfologic;

e) delimitaţi propoziţiile frazei;

f) precizaţi felul propoziţiilor (principale/subordonate; felul subordonatelor) şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) alcătuiţi o frază în care locuţiunea adverbială *de bună seamă* să fie predicativă; subliniaţi subordonata care o determină şi precizaţi felul ei;

h) alcătuiţi două fraze în care acelaşi verb la diateza pasivă să fie determinat, pe rând, de o propoziţie subordonată subiectivă şi de o propoziţie subordonată completivă indirectă;

i) selectaţi două inversiuni;

j) explicaţi ce efect stilistic obţine poetul prin repetarea unor sunete în următorul vers:

"Prin vulturi vântul viu vuia [...]"

(George Coşbuc: *Nunta Zamfirei)*

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 14

Se dă textul:

"După aceea căută să înnoade firul ce se rupsese şi se apropie de el aşa de mult încât barca era gata să se răstoarne".

(Duiliu Zamfirescu: *Viaţa la ţară)*

Cerinţe:

a) alcătuiţi enunţuri cu următoarele paronime: *a se apropia/a apropria; a erupe/a irupe; a releva/a revela; a se însera/a insera;*

b) - identificaţi o locuţiune formată cu ajutorul cuvântului *aceea* şi precizaţi felul ei;

- găsiţi alte două locuţiuni formate cu ajutorul aceluiaşi cuvânt şi precizaţi felul lor;

c) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

d) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

e) faceţi schema frazei;

f) identificaţi corelativul unei subordonate şi analizaţi-l morfo-sintactic;

g) contrageţi propoziţia [3];

h) alcătuiţi o frază în care să se afle o propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă introdusă prin conjuncţia subordonatoare *ca să;*

i) motivaţi scrierea cu doi *n* a cuvântului *înnoade;*

j) redactaţi o scurtă compunere în care să descrieţi o plimbare cu barca folosind minimum patru inversiuni; subliniaţi inversiunile.

Testul nr. 15

Se dă textul:

"Feţişoara lui,
Spuma laptelui;
Mustăcioara lui,
Spicul grâului;
Perişorul lui,
Pana corbului;

Scanned with OKEN Scanner

Ochişorii lui,
Mura câmpului!..."
(Miorița)

Cerințe:

a) găsiți trei substantive, trei adjective și trei verbe din familia lexicală a cuvântului *spumă*;

b) identificați un substantiv cu două forme de plural; precizați aceste forme;

c) identificați predicatele și precizați felul lor;

d) delimitați propozițiile frazei și precizați felul lor;

e) alcătuiți o frază după următoarea schemă (raporturile de coordonare și de subordonare pot fi realizate prin diferite mijloace):

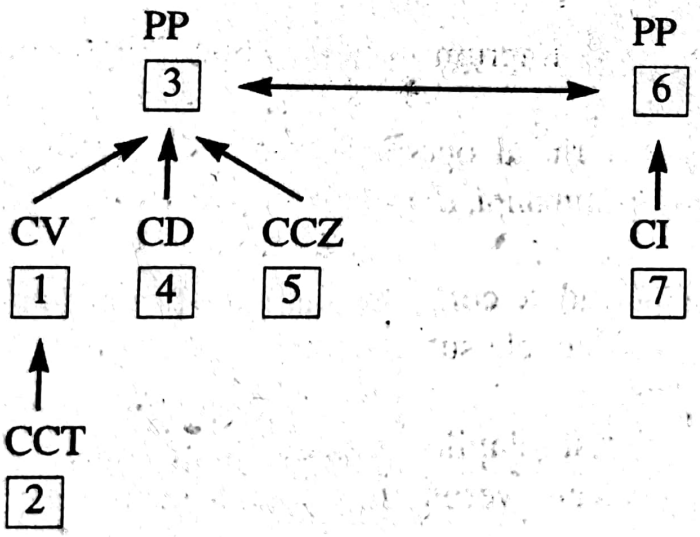

f) explicați folosirea semnelor de punctuație;

g) identificați diminutivele și explicați rolul lor stilistic;

h) precizați care este figura de stil predominantă și explicați folosirea ei;

i) ce efect stilistic creează în context folosirea raportului de coordonare prin juxtapunere în locul coordonării prin joncțiune?

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 16

Se dă textul:

"[...] dacă *Mioriţa* şi-a cucerit un loc unic la cele două nivele ale culturii româneşti - folcloric şi cult - înseamnă că poporul, ca şi intelectualii, *recunosc în această capodoperă a geniului popular modul lor de a exista în lume [...]*".

(Mircea Eliade: *De la Zalmoxis la Genghis-han)*

Cerinţe:

a) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele: *módul/modúl; áugust/augúst;*

b) selectaţi două neologisme împrumutate din două limbi diferite; precizaţi originea lor;

c) redactaţi un scurt comentariu al operei literare *Mioriţa* în care să folosiţi cuvintele: *ancestral, transhumanţă, dramatic, elegie, ostil, viziune* (se admit diferite forme gramaticale);

d) selectaţi un adjectiv fără grad de comparaţie;

e) analizaţi morfo-sintactic cuvintele subliniate;

f) delimitaţi propoziţiile frazei;

g) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

h) alcătuiţi o propoziţie în care verbul *a însemna* să fie predicativ, personal;

i) - definiţi alegoria;

- daţi exemplu de o alegorie din operele literare studiate.

Testul nr. 17

Se dă textul:

"Acuma că nu mai sunt boieri, socoteau că ar fi bine să nu tărăgăneze măsurătoarea, că dacă vor apuca să-şi ia ce li se cuvine, apoi degeaba se vor mai întoarce ciocoii că oamenii nu vor da înapoi pământul [...]".

(Liviu Rebreanu: *Răscoala)*

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) - identificaţi într-un cuvânt plurisilabic o silabă alcătuită dintr-un diftong;

- înlocuiţi semivocala prin vocala corespunzătoare şi introduceţi grupul de sunete obţinut în două cuvinte diferite;

b) - înlocuiţi adverbul *degeaba* printr-o locuţiune sinonimă;

- alcătuiţi două enunţuri în care locuţiunea găsită, cu funcţia sintactică de nume predicativ, să aibă, pe rând, valoare adjectivală şi valoare adverbială;

c) alcătuiţi propoziţii în care verbul *a apuca* să fie, pe rând, tranzitiv şi intranzitiv;

d) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

e) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

f) faceţi schema frazei;

g) identificaţi corelativul unei subordonate;

h) redactaţi o scurtă compunere în care conjuncţia subordonatoare *că* să introducă alte subordonate decât în text; subliniaţi subordonatele şi precizaţi felul lor;

i) alcătuiţi un enunţ în care cuvântul *pământ*, cu valoare adverbială, să determine un adjectiv şi să fie al doilea termen al unei comparaţii implicite.

Testul nr. 18

Se dă textul:

"Ci prin flori întreţesute, printre gratii luna moale
Sfiicioasă şi smerită şi-au vărsat razele sale;
Unde-ajung par văruite zid, podele ca de cridă,
Pe-unde nu - părea că umbra cu cărbune-i zugrăvită".

(Mihai Eminescu: *Călin - file din poveste)*

Cerinţe:

a) identificaţi un regionalism;

b) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *unde* să aibă diferite valori morfologice; precizaţi aceste valori;

c) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

d) - identificaţi un subiect multiplu şi explicaţi acordul predicatului cu el;

- faceţi acordul predicatului cu subiectul în următoarele propoziţii:

Scanned with OKEN Scanner

Obrajii şi nasul îi (a fi îngheţat).
Lapţii şi icrele acestor peşti (a nu fi comestibil).
În această primăvară cămăşile şi pantalonii (a fi strâmt).
Pereţii şi gardurile (a fi văruit).

e) delimitaţi propoziţiile frazei;
f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;
g) faceţi schema primei propoziţii;
h) alcătuiţi o frază după următoarea schemă (raportul de subordonare poate fi realizat prin diferite mijloace);

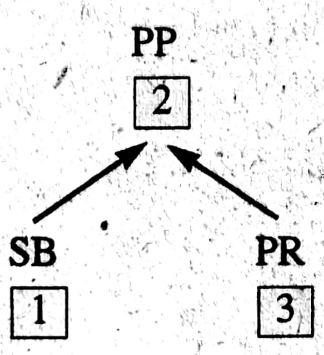

i) explicaţi folosirea liniei de pauză;
j) identificaţi adjectivele cu valoare de epitete.

Testul nr. 19

Se dă textul:
"- Bine-i când se întâlnesc prietenii, oftează moş Elisei Pokotilo, şi afară plouă de năruie pământul, şi-ni vatră arde focul şi fuge pe hoarnă şfara fripturii, şi ne mâhnim de pomenirea morţilor noştri şi ne bucurăm de izbânzile tinerilor, care au să ne ia locul şi vor ajunge să cunoască poate dreptatea şi volnicia pe care au avut-o odinioară părinţii noştri".
(Mihail Sadoveanu: *Nicoară Potcoavă)*

Cerinţe:
a) găsiţi patru sinonime ale cuvântului *volnicie*;
b) selectaţi un verb impersonal şi o expresie verbală impersonală;
c) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

Scanned with OKEN Scanner

d) alcătuiţi enunţuri în care participiul verbului *a cunoaşte* să facă parte, pe rând, dintr-un predicat verbal la diateza pasivă şi dintr-un predicat nominal;

e) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor (principale/subordonate; felul subordonatelor);

f) faceţi schema frazei;

g) alcătuiţi o frază în care adverbul *poate* să fie predicativ; subliniaţi subordonata care îl determină şi precizaţi felul ei;

h) explicaţi folosirea semnelor de punctuaţie;

i) explicaţi în ce constă valoarea stilistică a construcţiei "de năruie pământul".

Testul nr. 20

Se dă textul:

"Fiindcă ploaia începuse pe nesimţite, când se înteţi nimeni nu se trezi din somn, şi când de pe streşini începură să curgă şiroaie, de-a lungul prispei, cei care dormeau la margine se împinseră doar mai spre perete, mormăind".

(Marin Preda: *Moromeţii)*

Cerinţe:

a) despărţiţi în silabe cuvintele: *fiindcă, somptuos, subînţeles, astmatic, punctaj, vârstnic;*

b) - identificaţi un verb onomatopeic şi explicaţi formarea lui;

- daţi alte două exemple de verbe onomatopeice formate în acelaşi mod;

c) alcătuiţi enunţuri în care cuvântul *când* să aibă diferite valori morfologice; precizaţi aceste valori;

d) selectaţi două locuţiuni şi precizaţi felul lor;

e) - identificaţi un complement circumstanţial de loc în cazul genitiv;

- alcătuiţi propoziţii în care să se afle un complement circumstanţial de loc şi un complement circumstanţial de timp în cazul genitiv, precedate de aceeaşi prepoziţie; subliniaţi complementele circumstanţiale;

f) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

g) faceţi schema frazei;

Scanned with OKEN Scanner

h) alcătuiţi o frază în care să se afle o propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză având un corelativ în regentă; subliniaţi propoziţia subordonată şi elementul corelativ;

i) explicaţi topica subordonatelor.

Testul nr. 21

Se dă textul:

"Frumoaso,
ţi-s ochii-aşa de negri încât seara
când stau culcat cu capu-n poala ta
îmi pare
că ochii tăi, adâncii, sunt izvorul
din care tainic curge noaptea peste văi
şi peste munţi şi peste şesuri,
acoperind pământul
c-o mare de-ntuneric".

(Lucian Blaga: *Izvorul nopţii)*

Cerinţe:

a) selectaţi patru cuvinte de origine latină care fac parte din vocabularul fundamental şi alcătuiţi cu ele o propoziţie;

b) selectaţi trei părţi de vorbire care şi-au schimbat valoarea gramaticală în funcţie de context (în afară de adjectivele pronominale); precizaţi felul lor şi părţile de vorbire din care provin;

c) - identificaţi adjectivele pronominale posesive; scrieţi pronumele posesive corespunzătoare;

- declinaţi pronumele posesive găsite;

d) - identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

- analizaţi sintactic şi morfologic predicatele nominale;

e) delimitaţi propoziţiile frazei;

f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) alcătuiţi enunţuri în care pronumele relativ *care*, în cazul genitiv, să aibă, pe rând, patru funcţii sintactice diferite; precizaţi aceste funcţii;

h) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele: *încât/în cât; altădată/altă dată; decât/de cât; niciodată/nici odată/nici o dată;*

Scanned with OKEN Scanner

i) alcătuiţi propoziţii în care să folosiţi cuvântul *marea* cu sens propriu şi cu sens figurat;

j) - ce figură de stil recunoaşteţi în construcţia "peste văi şi peste munţi şi peste şesuri"?

- explicaţi din punct de vedere stilistic folosirea pluralului şi repetarea cuvântului *şi*.

Testul nr. 22

Se dă textul:

"- Lasă-mă în pace - se răsti Aglae, ca şi când Stănică era vinovat de lipsa testamentului - iau casa, că nu-mi închipui c-o să aibă neobrăzarea s-o lase pe mâini străine, dar banii, bănişorii pe care i-a cules el vânzând bunătate de acareturi, cine-i ia?"

(George Călinescu: *Enigma Otiliei)*

Cerinţe:

a) alcătuiţi familia lexicală a cuvântului *vinovat* (minimum şapte cuvinte);

b) selectaţi două pronume personale şi alcătuiţi cu ele propoziţii în care să fie folosite fără funcţie sintactică;

c) identificaţi predicatele şi subiectele şi precizaţi felul lor;

d) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

e) - dezvoltaţi construcţia "de lipsa testamentului";

- contrageţi propoziţia [7];

f) alcătuiţi enunţuri în care pronumele relativ *cine* să fie, pe rând, nume predicativ în cazul genitiv şi subiect în cazul dativ;

g) alcătuiţi fraze în care să se afle câte o propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod având diferite elemente regente; subliniaţi propoziţiile subordonate şi precizaţi valoarea morfologică a elementelor regente;

h) explicaţi folosirea cratimelor şi a liniilor de pauză;

i) alcătuiţi un enunţ în care să se afle o propoziţie interogativă indirectă; subliniaţi-o;

j) explicaţi în ce constă efectul stilistic al construcţiei "banii, bănişorii".

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 23

Se dă textul:

"Credeam că suntem făcuţi
Din cine ştie ce pilitură de zei,
Dintr-o aripă de stea
Şi dintr-una de pământ,
Dar din câţi magneţi are cerul,
Nici unul nu ne mai trece prin gând."

(Marin Sorescu: *Din vârf)*

Cerinţe:

a) identificaţi cuvintele aparţinând limbajului tehnic;

b) înlocuiţi prin trei sinonime şi prin trei antonime grupul de cuvinte *cine ştie ce;*

c) - identificaţi un pronume compus prin juxtapunere şi analizaţi-l morfo-sintactic;

- daţi alte două exemple de pronume compuse prin juxtapunere şi precizaţi felul lor (se cer pronume diferite);

d) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

e) delimitaţi propoziţiile frazei;

f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) alcătuiţi trei fraze în care să se afle câte o propoziţie subordonată atributivă introdusă printr-un adverb relativ (se cer adverbe diferite); subliniaţi subordonatele;

h) alegeţi forma corectă: *nu mai ne va trece/nu ne va mai trece; nu îţi mai aduci aminte/nu mai îţi aduci aminte; nu mi-a mai scris/nu mai mi-a scris;*

i) identificaţi o antiteză şi explicaţi folosirea ei.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 24

Se dă textul:

"*Eu şi fratele ei mai mic* ne jucam tot pe aproape de ea, cu gândul că ne-o lua de mână *să mergem iar în pădure* să căutăm fragi şi ouă de pasăre, dar ei nu-i mai era mintea la noi".

(Fănuş Neagu: *Lişca)*

Cerinţe:

a) alcătuiţi enunţuri în care să folosiţi cuvintele: *mấnă/mânắ, óuă/ouắ*

b) alcătuiţi cinci propoziţii sau fraze în care să folosiţi diferite sensuri ale verbului polisemantic *a căuta*;

c) declinaţi substantivul *ou* la plural, articulat cu articolul hotărât;

d) analizaţi morfo-sintactic cuvintele subliniate;

e) alcătuiţi propoziţii în care cuvântul *mic* să fie, pe rând, complement indirect şi complement circumstanţial de timp;

f) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

g) faceţi schema frazei;

h) contrageţi propoziţia [4];

i) alcătuiţi fraze în care conjuncţia subordonatoare *să* să introducă alte propoziţii subordonate circumstanţiale decât în text; subliniaţi subordonatele şi precizaţi felul lor;

j) alcătuiţi un enunţ în care substantivul *pasărea* să aibă sens figurat; precizaţi ce figură de stil aţi folosit.

Testul nr. 25

Se dă textul:

"Aş sta-ndelung de vorbă cu urşii din bârloguri,
Să-mi spună cum e iarna la dânşii în bungeturi,
Când, peste zmeurişuri, zăpada cade-n stoguri
Şi zace cât căpiţa pe rugii din mureturi".

(Vasile Voiculescu: *Gânduri de iarnă)*

Scanned with OKEN Scanner

Cerinţe:

a) explicaţi, folosind la nevoie un dicţionar, sensul cuvântului *bungeturi*;

b) daţi trei exemple de locuţiuni formate cu ajutorul cuvântului *când* şi precizaţi felul lor;

c) selectaţi două substantive colective şi analizaţi-le morfo-sintactic;

d) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

e) delimitaţi propoziţiile frazei şi precizaţi felul lor;

f) alcătuiţi două enunţuri în care să se afle un pronume relativ şi un pronume interogativ, amândouă cu funcţia sintactică de nume predicativ;

g) alcătuiţi fraze în care cuvântul *cât* să introducă, pe rând, o propoziţie subordonată completivă circumstanţială de loc, o propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp, o propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod şi o propoziţie subordonată circumstanţială concesivă;

h) explicaţi topica subordonatelor;

i) explicaţi folosirea semnelor ortografice;

j) selectaţi construcţiile care sugerează abundenţa zăpezii şi precizaţi valoarea lor stilistică.

Testul nr. 26

Se dă textul:

"Adjectivele posesive care stau în urma substantivelor nearticulate, mai ales nume de rudenie, ajung să fie legate de aceste substantive şi să formeze o unitate cu ele [...]".

(Gramatica Academiei)

Cerinţe:

a) selectaţi termenii aparţinând limbajului ştiinţific;

b) - identificaţi o locuţiune prepoziţională;

- alcătuiţi un enunţ în care locuţiunea găsită să devină locuţiune adverbială;

c) alcătuiţi propoziţii în care verbul *a lega* la diateza pasivă să fie determinat, pe rând, de un complement indirect şi de un complement de agent; subliniaţi complementele cerute;

d) identificaţi predicatele şi precizaţi felul lor;

Scanned with OKEN Scanner

e) delimitaţi propoziţiile frazei;

f) precizaţi felul propoziţiilor şi relaţiile sintactice dintre ele;

g) completaţi fraza de mai jos cu regentele potrivite, astfel încât subordonata dată să fie pe rând: propoziţie subordonată subiectivă, propoziţie subordonată predicativă, propoziţie subordonată atributivă, propoziţie subordonată completivă directă, propoziţie subordonată completivă indirectă:

..... *să înveţi adjectivele posesive.*

h) alcătuiţi o frază în care să se afle două propoziţii subordonate predicative în raport de coordonare disjunctivă; subliniaţi-le;

i) daţi două exemple de adjective pronominale posesive care să stea după substantive nearticulate, nume de rudenie;

j) alcătuiţi două enunţuri în care să folosiţi diferite substantive nume de rudenie cu valoare de metafore; subliniaţi-le!

Scanned with OKEN Scanner

Clasa a V-a

Testul nr. 1

a) - întuneric, îngheţ, împacă, înapoi, hotărî;
- strângere, urât, plânge, când, până;

b) *strâng*ere, *lumină*, străbate, *lemn*os, *vorb*uliţă;

c) În orice anotimp, *noaptea* e mai frig ca ziua.
Vara mergem la munte sau la mare.

d) o: atribut adjectival, face parte din complementul circumstanţial de timp *o clipă,* exprimat prin numeral cardinal cu valoare de adjectiv, determină substantivul *clipă,* genul feminin, cazul acuzativ;

clipă: complement circumstanţial de timp, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat;

ţinu: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana a III-a, numărul singular;

noaptea: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *a;*

o strângere: nume predicativ simplu în predicatul nominal *e o strângere,* exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *o;*

(de) aripi: atribut substantival prepoziţional, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de;*

a luminii: atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *i,* precedat de articolul posesiv (genitival) *a;*

e) ţii, vii, ştii;

f) Acesta este *numai* un fragment al poeziei.
El *nu mai* învaţă bine.

g) "gherghinele priveau": personificare;
"nepricepute": epitet personificator.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 2

a) - *ea;*
- ei, ou, oi, au, ai;

b) străMoş: substantiv;
strălucitor: adjectiv;
străbate verb;

c) de peste, până peste;

d) Trezită de razele lunii argintii, fetiţa clipi des, apoi privi somnoroasă în jur: toată odaia era scăldată în lumină. Prin perdeaua înflorată, luna argintie o privea misterios din înaltul cerului. Monica se dădu jos din pat şi, desculţă, merse în vârful picioarelor la fereastră şi îşi turti năsucul de geam. Ulicioara, copacii, acoperişurile poleite de luna argintie, toate căpătaseră o strălucire de basm. Încântată, fetiţa nu-şi putu opri un strigăt de uimire, apoi îi zâmbi lunii argintii.

"razele *lunii argintii* ": cazul genitiv;
"*luna argintie* o privea": cazul nominativ;
"poleite *de luna argintie* ": cazul acuzativ;
"îi zâmbi *lunii argintii*": cazul dativ;

e) - (pe) câmpie: complement circumstanţial de loc exprimat prin substantiv comun precedat de prepoziţie.

- *Aici* veţi întâlni oameni de nădejde. - complement circumstanţial de loc exprimat prin adverb de loc.

f) virgula 1: desparte două atribute adjectivale (*albe, strălucite*) care determină acelaşi substantiv (*neguri*);

virgula 2: desparte două propoziţii - propoziţia "Neguri albe, strălucite naşte luna argintie" de propoziţia "Ea le scoate peste ape";

virgula 3: desparte două propoziţii - propoziţia "Ea le scoate peste ape" de propoziţia "Le întinde pe câmpie";

g) personificarea lunii: evidenţiază armonia tainică dintre om şi natură.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 3

a) - ca-pră; pa-tru; um-blau; a-flă;

- când două consoane alăturate se află între vocale, despărţirea se face înaintea întregului grup de consoane, dacă prima consoană este unul din sunetele *p, t, b, f*, iar a doua consoană este *r* sau *l;*

b) arătare: s-a format prin derivare cu sufixul *re* de la cuvântul de bază *a arăta;*

căpriţă: s-a format prin derivare cu sufixul *iţă* de la cuvântul de bază *capră;*

lănţişor: s-a format prin derivare cu sufixul *işor* de la cuvântul de bază *lanţ;*

vinărie: s-a format prin derivare cu sufixul *ărie* de la cuvântul de bază *vin;*

auriu: s-a format prin derivare cu sufixul *iu* de la cuvântul de bază *aur;*

c) iezi, olandezi, miezuri, ursuzi;

d) trei: numeral cardinal cu valoare de adjectiv, determină substantivul *iezi,* cazul acuzativ, funcţia sintactică de atribut adjectival;

(de la) douăzeci şi patru: numeral cardinal cu valoare de substantiv, cazul acuzativ, precedat de prepoziţia *de la,* funcţia sintactică de atribut substantival prepoziţional;

o: numeral cardinal cu valoare de adjectiv, determină substantivul *gârlă,* genul feminin, cazul acuzativ, funcţia sintactică de atribut adjectival;

cinci sute: numeral cardinal cu valoare de substantiv, genul feminin, numărul plural, cazul nominativ, funcţia sintactică de subiect simplu;

e) treizeci, paisprezece, şaisprezece, şaizeci, şaptesprezece, optsprezece;

f) A fost *odată* un împărat.

Citeşte încă *o dată* lecţia!

În timpul orei de desen, colegul meu râdea *întruna.*

Într-una din zile, Maria a primit o vizită neaşteptată.

g) Cucoana îi întrebă pe săteni ce a zis (leneşul). Unul îi răspunde că întreabă dacă posmagii sunt muiaţi. Atunci cucoana zise cu mirare că asta n-a mai auzit şi vru să ştie dacă el poate să şi-i moaie. Sătenii îl întrebară pe leneş dacă se prinde să moaie posmagii singur ori ba. Leneşul le răspunse că ba şi îi îndemnă să tragă tot înainte.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 4

a) brădet: s-a format de la cuvântul de bază *brad;*
cusurgiu: s-a format de la cuvântul de bază *cusur;*
darnic: s-a format de la cuvântul de bază *dar;*
dârzenie: s-a format de la cuvântul de bază *dârz;*
hoţeşte: s-a format de la cuvântul de bază *hoţ;*
b) Bunicul îmi vorbeşte cu glas *domol.* - adjectiv
Copilul se aplecă *domol* şi îşi adună caietele împrăştiate pe jos. - adverb de mod
c) sună: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural;
codrii: subiect simplu exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *i;*
mari: atribut adjectival, exprimat prin adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *codrii* (genul masculin, numărul plural, cazul nominativ);
(de) brad: atribut substantival prepoziţional, exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de;*
ritmic: complement circumstanţial de mod, exprimat prin adverb de mod;
valurile: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *le;*
cad: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural;
d) - codrii: primul *i* este desinenţa de plural, al doilea este articolul hotărât;
- copiii, geamgiii, camionagiii, zarzavagiii, scandalagiii;
e) amândoi codrii
aceşti codri
alţi codri
toţi codrii
f) "Cá un glás domól de clópot
Súnă códrii mári de brád;
Rítmic váluríle cád,

Scanned with OKEN Scanner

Cúm se zbáte-n dúlce rópot
Ápa-n vád."

g) - adjectivul *dulce* are valoare de epitet;
- epitetul evidenţiază sunetul melodios al apei în vad.

Testul nr. 5

a) geam: trei sunete, patru litere;
vechi: trei sunete, cinci litere;
ciob: trei sunete, patru litere;
gheaţă: patru sunete, şase litere;
ceară: patru sunete, cinci litere;
fragi: patru sunete, cinci litere;
cheamă: patru sunete, şase litere;
unghi: trei sunete, cinci litere;

b) - vechi: a învechi;
povară: a împovăra;
armă: a înarma;
ceţos: a înceţoşa;
baie: a îmbăia;
- a în-ve-chi; a îm-po-vă-ra; a în-ar-ma; a în-ce-ţo-şa; a îm-bă-ia;

c) ninge: predicat verbal;
e o filă: predicat nominal;

d) Casa bunicului *este* pe deal. - verb predicativ;
Când voi ajunge eu acolo, tu vei *fi* sosit de mult. - verb auxiliar în viitorul anterior *vei fi sosit;*

e) veche: atribut adjectival, exprimat prin adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *o filă* (genul feminin, numărul singular, cazul nominativ);

(din) cartea: atribut substantival prepoziţional, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *a*, precedat de prepoziţia *din;*

îngerilor: atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lor;*

f) - naiv: complement circumstanţial de mod, exprimat prin adverb de mod;

Scanned with OKEN Scanner

- Acest elev învaţă *cu plăcere.* - complement circumstanţial de mod exprimat prin substantiv comun precedat de prepoziţie;

g) cuvântul *naiv* are valoare de epitet.

Testul nr. 6

a) *e:* - vocală în cuvântul *trezit;*
- semivocală în cuvântul *colea;*

i: - vocală în cuvântul *din;*
- semivocală în cuvântul *răni;*

o: - vocală în cuvântul *apoi;*
- semivocală în cuvântul *noaptea;*

u: - vocală în cuvântul *virtutea;*
- semivocală în cuvântul *eu;*

b) a *înmopta, înnoptare, nopticică, noptieră, noptatic* ;

c) apoi: adverb de timp;
când: adverb de timp;
iarăşi: adverb de mod;
colea: adverb de loc;

d) Învăţătorul le vorbea cu glas domol despre eroii neamului românesc şi copiii îl ascultau înfioraţi, într-o tăcere adâncă. Vorbele dascălului, rostite cu o emoţie abia stăpânită, reînviau vremuri întunecate, când fiii acestui popor stropeau cu sângele lor meleagurile strămoşeşti şi apărau cu preţul vieţii libertatea urmaşilor. Pământul ţării poartă mii de urme ale suferinţelor îndurate, mărturii ale spiritului de sacrificiu de care românii au ştiut să dea dovadă în momentele de cumpănă. Jertfa lor, izvorâtă din adâncă iubire de ţară, nu poate fi dată uitării, amintirea lor va dăinui mereu în sufletele noastre.

(în) momentele: complement circumstanţial de timp, exprimat prin substantiv comun;
îl: complement exprimat prin pronume personal;
mii: complement exprimat prin numeral cardinal;
mereu: complement circumstanţial de mod, exprimat prin adverb de mod;

e) - cuvintele scrise cu iniţiale majuscule denumesc o medalie militară;
- Muzeul Literaturii Române, Anul Nou, Războiul de Independenţă, *Amintiri din copilărie;*

Scanned with OKEN Scanner

f) cuvântul *colea* aparţine limbii populare;

- ostaşul care vorbeşte este un om simplu, din popor; poetul evidenţiază astfel eroismul poporului român;

g) *amară:* epitet ce subliniază suferinţele îndurate de ostaşii noştri, jertfa lor de sânge pe câmpul de luptă.

Testul nr. 7

a) - b*ie*tei - diftong
sfâş*ie*toare - hiat
- diftongul *ie:* gutu*ie*, scânte*ie* ;
hiatul *i-e:* copilăr*ie*, vesel*ie* ;

b) sfâşietor: s-a format prin derivare cu sufixul *tor* de la cuvântul de bază *a sfâşia;*

a reclădi: s-a format prin derivare cu prefixul *re* de la cuvântul de bază *a clădi;*

a prevesti: s-a format prin derivare cu prefixul *pre* şi cu sufixul *i* de la cuvântul de bază *veste;*

socoteală: s-a format prin derivare cu sufixul *eală* de la cuvântul de bază *a socoti;*

nebun: s-a format prin derivare cu prefixul *ne* de la cuvântul de bază *bun;*

c) fusei (fui)
fuseşi (fuşi)
fuse (fu)
fuserăm (furăm)
fuserăţi (furăţi)
fuseră (fură)

d) (în) inima: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *a*, precedat de prepoziţia *în;*

bietei: adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *prepeliţe* (genul feminin, numărul singular, cazul genitiv), a preluat articolul hotărât *i* de la substantiv;

prepeliţe: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul genitiv, nearticulat;

era: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul singular;

Scanned with OKEN Scanner

o luptă: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *o;*

sfâşietoare: adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *o luptă* (genul feminin, numărul singular, cazul nominativ);

e)

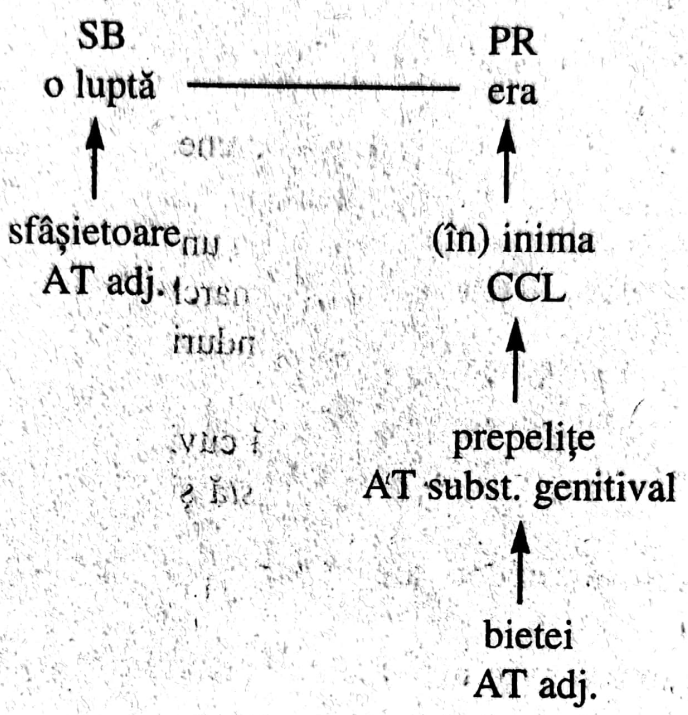

f) *Prepeliţa* era o mamă grijulie şi devotată. - subiect simplu

Pasărea vânată de tatăl meu este *prepeliţa* de acolo. - nume predicativ simplu în predicatul nominal *este prepeliţa;*

g) punctele de suspensie sugerează înlănţuirea delirantă a imaginilor în mintea puiului.

Testul nr. 8

a) chiciură;

b) - substantiv comun;

- *Iarna* mergem la schi. - adverb de timp

c) perfect simplu: puserăm
puserăţi

mai mult ca perfect: puseserăm (pusesem)
puseserăţi (puseseţi)

Scanned with OKEN Scanner

d) - pune

- Mihai îi zâmbi şi îl *bătu* prieteneşte pe umăr.

e) Zăpada s-a aşternut *peste pomi.* - complement circumstanţial de loc;

Peste două săptămâni vom lua vacanţă. - complement circumstanţial de timp;

Sportivii români s-au comportat *peste aşteptările* antrenorilor. - complement circumstanţial de mod;

f) ghilimelele: semn de punctuaţie, marchează reproducerea exactă a unui fragment dintr-o operă literară (citat);

[!...]: semn de punctuaţie, s-a folosit după un enunţ exclamativ, expresie a unor stări sufleteşti; punctele de suspensie marchează totodată o întrerupere a comunicării: poetul se lasă copleşit de gânduri şi de emoţii deşteptate de prezenţa anotimpului rece;

cratima: semn ortografic, desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă): adjectivul *tristă* şi verbul *îmbracă* (din care lipseşte sunetul *î*);

virgula: semn de punctuaţie, desparte două propoziţii (propoziţia "Iarna tristă-mbracă streşinile somnoroase" şi propoziţia "Pune văl de promoroacă peste pomi şi peste case");

punctul: semn de punctuaţie, marchează sfârşitul frazei;

g) *somnoroase:* epitet personificator sugerând legătura adâncă dintre om şi obiecte.

Testul nr. 9

a) răspunse, răzgâiat, *răstălmăci, răzgândi,* răscoli, răzvrăti, *răscroi, răzbate;*

b) - de, la, cu;

- pe la, de la , de pe la, până la;

c) le, i: pronume personale în cazul dativ, forme neaccentuate;

- *Le*-a întâlnit în curtea şcolii. - cazul acuzativ, forma neaccentuată;

I-a prins copiind. - cazul acuzativ, forma neaccentuată;

d) - verb auxiliar: ajută la formarea viitorului (*va veni, va da*);

- El *vrea* îngheţată. - verb predicativ;

e) întrebară: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana a III-a, numărul plural, funcţia sintactică de predicat verbal;

Scanned with OKEN Scanner

are: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

răspunse: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

duce: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

visase: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul mai mult ca perfect, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

va veni: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul viitor, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

va da: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul viitor, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

f) - Mă bucur *că-i* place literatura.

Ca să ajungi acolo, alege una din numeroasele *căi* de acces special amenajate.

Ana *va* pleca în tabără.

El *v-a* văzut la teatru.

- cratima 1: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - conjuncţia *că* şi pronumele personal *i* (cazul dativ, forma neaccentuată);

cratima 2: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *v* (cazul acuzativ, forma neaccentuată) şi forma *a* a verbului auxiliar *a avea* din perfectul compus *a văzut;*

g) - lapte -> lăptos

- În dimineaţa aceea ne învăluia o ceaţă *lăptoasă.*

Testul nr. 10

a) cuvinte monosilabice: *când, mă, e, o;*

cuvinte bisilabice: *scoală, stolul;*

cuvinte plurisilabice: *dimineaţa, ciripeală;*

b) ciripeală, strigăt, cutezanţă, curcan, bătrâneţe ;

c) *O* văd adeseori. - pronume personal

O fetiţă cântă, două ascultă. - numeral cardinal cu valoare de adjectiv

Scanned with OKEN Scanner

O, ce brad frumos! - interjecţie

d) - e o ciripeală: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *e* şi din numele predicativ simplu *o ciripeală;* verbul copulativ este la forma afirmativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *o;*

- verbul copulativ s-a acordat cu subiectul simplu (*stolul*) în număr şi în persoană (substantivul poate fi înlocuit cu un pronume personal de persoana a III-a - *el*); numele predicativ simplu s-a acordat cu subiectul simplu în număr şi în caz;

e) Andreea este *elevă.*

f) - dimineaţa: complement circumstanţial de timp, exprimat prin adverb de timp;

- *Într-o noapte* am avut un vis urât. - complement circumstanţial de timp exprimat prin substantiv precedat de prepoziţie;

g) După ce se războiu o vreme cu găinile din ogradă, stolul *arţăgos* luă în stăpânire livada.

Testul nr. 11

a) - urâtul, urâtului: substantive comune;

- Pentru unii oameni, iarna este un anotimp *urât.* - adjectiv;

Colegul meu vorbeşte *urât.* - adverb de mod;

b) dumitale: pronume personal de politeţe, persoana a II-a, numărul singular, cazul genitiv;

d-ta: pronume personal de politeţe, persoana a II-a, numărul singular, cazul nominativ;

c) - propoziţii simple: "Dar noi n-am declaratără?"; "strigă mamiţa"; "zice mam-mare";

- propoziţii dezvoltate: "Dar noi n-am declaratără de la bun început?"; "strigă mamiţa indignată"; "zice apoi mam-mare";

d) d-lui, d-voastră (dvs., dv.), d-ei, d-tale, d-lor;

e) - n-am declarat;

- forma verbală incorectă indică incultura vorbitoarei - scriitorul îşi caracterizează personajele prin limbaj;

Scanned with OKEN Scanner

f) Mamiţa strigă că ele "au declaratără". Mam-mare zice că băiatul nu e vinovat dacă i-a zburat pălăria. Urâtul întreabă cu pică de ce-a scos capul pe fereastră, din moment ce el i-a spus să nu scoată capul pe fereastră. Tanti Miţa îi zice urâtului că nu-i treaba dumnealui şi îl întreabă de ce se amestecă.

g) - Poftim, domnule, biletele noastre! Băiatul n-are cum să-l arate: biletul lui era în pamblica pălăriei şi, dacă i-a zburat pălăria, firește c-a zburat cu pamblică şi cu bilet cu tot. Dar avea bilet, zău....

- Uite ce e, cucoană, mie să-mi arate biletul! Dacă nu, la staţia apropiată trebuie să-l dau jos. Aşa scrie regulamentul: dacă un pasager n-are bilet şi nu declară că n-are bilet îi iau o amendă şi-l dau jos din tren la orice staţie.

Testul nr. 12

a) văz-duh: când două consoane alăturate se află între vocale, despărţirea se face între cele două consoane;

func-ţi-e: - prima despărţire: în cazul grupului de consoane *ncţ* aflat între vocale, despărţirea se face între a doua şi a treia consoană;

- a doua despărţire: regula hiatului - două vocale alăturate se despart în silabe diferite;

cin-ste: când trei consoane alăturate se află între vocale, despărţirea se face între prima şi a doua consoană;

jert-fă: în cazul grupului de consoane *rtf* aflat între vocale, despărţirea se face între a doua şi a treia consoană;

o-glin-dă: - prima despărţire: când două consoane alăturate se află între vocale, despărţirea se face înaintea întregului grup de consoane, dacă prima consoană este *g*, iar a doua este *l;*

- a doua despărţire: când două consoane alăturate se află între vocale, despărţirea se face între cele două consoane;

ne-a-tent: - prima despărţire: cuvintele derivate cu prefix se despart în silabe în funcţie de elementele componente (vocalele *e-a* formează un hiat);

- a doua despărţire: când o consoană se află între vocale, despărţirea se face înaintea consoanei;

b) picură: picur (variantă a cuvântului *pic*);

împăciuitor: pace

împodobit: podoabă

cetăţenesc: cetate

ostăşeşte: oaste

Scanned with OKEN Scanner

c) domol, liniştit, potolit, blând, neted;

d) lin: adverb de mod, funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod;

picură: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

azi: adverb de timp, funcţia sintactică de complement circumstanţial de timp;

o: numeral cardinal cu valoare de adjectiv, determină substantivul *şoaptă,* genul feminin, cazul nominativ, funcţia sintactică de atribut adjectival;

şoaptă: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, nearticulat, funcţia sintactică de subiect simplu;

nu colindă: verb predicativ, forma negativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

(peste) oglindă: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *peste,* funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc;

întinsa: adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *oglindă* (genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ), a preluat articolul hotărât *a* de la substantiv, funcţia sintactică de atribut adjectival;

lacului: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lui,* funcţia sintactică de atribut substantival genitival;

e) "Lin *picură* azi milostiva pace, /1

Şi prin văzduh o şoaptă *nu colindă,* /2

Peste întinsa lacului oglindă

Amurgul umed umbre moi *desface.* "/3

f) După două ore, întreaga sală i-a aplaudat cu căldură pe actori.

g) *milostiva:* epitet personificator

personificarea amurgului

umed, moi: epitete

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 13

a) bubuitură: hiat;

lui : diftong;

b) a acri, acrire, acrit, acritură, acrişor;

c) a dezvălui, a desprinde, a desfrunzi, a deşuruba, a dezgropa, a deshăma, a dezveli, a desăra;

d) Cartea *lui* Alexandru este pe bancă. - articol hotărât proclitic

Caietul *lui* este curat. - pronume personal

e) o bubuitură: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *o;*

groaznică: atribut adjectival, exprimat prin adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *o bubuitură* (genul feminin, numărul singular, cazul nominativ);

răsună: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana a III-a, numărul singular;

un nor: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *un;*

(de) fum: atribut substantival prepoziţional, exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de;*

învălui: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana a III-a, numărul singular;

furnica: complement, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *a;*

f) şi$_1$: leagă două propoziţii (propoziţia "În vremea aceasta o bubuitură groaznică răsună" şi propoziţia "un nor de fum învălui furnica în ceaţă, în mirosul lui pipărat şi acru");

şi$_2$: leagă în a doua propoziţie două atribute adjectivale (*pipărat* şi *acru*) ce determină substantivul *mirosul;*

g) *pipărat, acru:* epitete

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 14

a) Atras de *larma* de afară, Ionuţ se îmbrăcă în grabă şi ieşi în ulicioara strâmtă. La trei sute de paşi mai sus de casa lui, un grup de copii de-o şchioapă, înfofoliţi în cojoace de miel şi purtând pe cap căciuli uriaşe, vesteau cu *râvnă* gospodarilor că se apropie schimbarea anului. Tot satul răsuna de zgomotul bicelor şi de clinchetele vesele ale zurgălăilor, la care se adăuga lătratul întârâtat al câinilor, nepăsători faţă de *tradiţii.* Gerul, stratul gros de nea sau necazurile vieţii de zi cu zi nu-i pot face însă pe oameni să uite de aceste obiceiuri *statornice,* nu-i pot împiedica să-şi împodobească locuinţele şi să întâmpine, cu speranţă în suflete şi cu un zâmbet pe chipurile lor trudite, Anul Nou. Şi în fiecare iarnă colindători inimoşi alungă cu urările lor de sănătate, de tinereţe *veşnică* şi de belşug amărăciunile trecutului.

b) - adjectiv;

- Acest *credincios* nu a lipsit niciodată de la slujba de duminică. - substantiv comun

c) perfect simplu: pierdui
pierduşi
mai mult ca perfect: pierdusem
pierduseşi

d) eşti copacul: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *eşti* şi din numele predicativ simplu *copacul;* verbul copulativ este la forma afirmativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a II-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *l;*

nu pierde: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma negativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

e) Mama mi-a cumpărat o bluză *verde.* - atribut adjectival;

În zilele noroase apa mării este *verde.* - nume predicativ simplu în predicatul nominal *este verde;*

f) virgula 1: desparte o interjecţie (*o*) de restul propoziţiei;

virgula 2: desparte două construcţii în vocativ (fiecare construcţie este alcătuită din interjecţia *o,* din substantivul *brad* în vocativ şi din adjectivul *frumos* în vocativ);

virgula 3: desparte o interjecţie (*o*) de restul propoziţiei;

Scanned with OKEN Scanner

virgula 4: desparte două atribute determinând substantivul *brad* - atributul adjectival *frumos* şi atributul substantival prepoziţional *cu cetina;*

virgula 5: desparte de restul propoziţiei o amplă construcţie în vocativ ("O, brad frumos, o, brad frumos, cu cetina tot verde");

g) măsura versurilor este de şapte-opt silabe, rima - încrucişată.

Testul nr. 15

a) albăstrea, albăstreală, albăstrire;

b) prezent/perfect simplu;

c) al paşilor: substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lor,* precedat de articolul posesiv (genitival) *al,* funcţia sintactică de atribut substantival genitival;

lui Făt-Frumos: substantiv propriu, genul masculin, numărul singular, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât proclitic *lui,* funcţia sintactică de atribut substantival genitival;

lacului: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lui,* funcţia sintactică de atribut substantival genitival;

d) ivirea neaşteptată *a* voinicului
ochii albaştri *ai* fetei
undele tremurătoare *ale* lacului;

e) - Camera *lui Carmen* se află în dreapta.
Rochia *Gabrielei* este nouă.
Cărţile *Ilincăi* sunt în ghiozdan.
- Ascultaţi această compunere *a lui Mihai* !

f)

ridicat-am	ridica-voi
ridicat-ai	ridica-vei
ridicat-a	ridica-va
ridicat-am	ridica-vom
ridicat-aţi	ridica-veţi
ridicat-au	ridica-vor

g) personificările "cerul încărunţi", "vântul începu a geme".

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 16

a) - i-e: *câmpie, poezie, veselie;*
o-e: *poezie;*
- idee, alee; creez, agreez;
cooperare, alcool; coopera, coordona;
b) câmpie: s-a format prin derivare cu sufixul *ie* de la cuvântul de bază *câmp;*
ineficient: s-a format prin derivare cu prefixul *in* de la cuvântul de bază *eficient;*
a întări: s-a format prin derivare cu prefixul *în* şi cu sufixul *i* de la cuvântul de bază *tare;*
albeaţă: s-a format prin derivare cu sufixul *eaţă* de la cuvântul de bază *alb;*
a străluci: s-a format prin derivare cu prefixul *stră* de la cuvântul de bază *a luci;*
c) poeziei lungi, ploii reci/lungii poezii, recii ploi;
d) - *florile... nopţile... vânturi... ploi... veselie:* subiect multiplu;
- acordul predicatului verbal (*vin*) cu subiectul multiplu s-a făcut în persoană şi la plural;
- Tu şi el *sunteţi elevi.*
Tigrul şi pantera *sunt fioroşi.*
Ceapa şi morcovul *sunt hrănitoare.*
Stelele şi luceferii *sunt strălucitori.*
e) Cărţile *pentru voi* sunt pe birou.
f) - ivirea câmpiei situate la poalele munţilor; găsirea unei gume uitate pe fundul sertarului;
- adjectivele se acordă în gen, număr şi caz cu substantivele determinate; substantivele *câmpiei, unei gume* sunt de genul feminin, numărul singular, cazul genitiv - aceleaşi vor fi genul, numărul şi cazul adjectivelor determinante (*situate, uitate*);
g) Sub ploaia caldă de primăvară, *florile zâmbeau* fericite.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 17

a) - ia, eu, ea (*lumea*);

- apropiat, *Europa*, neatent;

b) boţ: cocoloş;

c) I-am dat iepuraşului meu *un* morcov şi două foi de varză. - numeral cardinal cu valoare de adjectiv

d) - ia: interjecţie;

- *Hai* să facem o excursie!

Dii căluţule! să ajungem mai repede acasă.

e) am fost un boţ, o bucată: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *am fost* şi din numele predicativ multiplu *un boţ, o bucată;* verbul copulativ este la forma afirmativă, modul indicativ, timpul perfect compus, persoana I, numărul singular; numele predicativ multiplu este alcătuit din substantivul *un boţ,* genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *un* şi din substantivul *o bucată,* genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *o;*

f) - Ionel *ia* autobuzul pentru a merge la şcoală.

Oana *i-a* împrumutat colegei un creion.

Profesorii *i-au* văzut plecând de la ore.

Eu *iau* o carte din raftul bibliotecii.

- cratima 1: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *i* (cazul dativ, forma neaccentuată) şi forma *a* a verbului auxiliar *a avea* din perfectul compus *a împrumutat;*

cratima 2: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *i* (cazul acuzativ, forma neaccentuată) şi forma *au* a verbului auxiliar *a avea* din perfectul compus *au văzut;*

g) boţit;

- Fotografia îmi arăta un chip *boţit,* chinuit de boală. - valoare de epitet

Colegul meu umblă tare neîngrijit: părul îi este nepieptănat, pantofii - nelustruiţi, hainele - *boţite.*

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 18

a) expirație - Prin expirație eliminăm din plămâni aerul inspirat.
adiere - O adiere caldă de vânt mângâie ușor obrajii Tincuței.
lume - La marginea satului se adunase multă lume.
b) ger - a gerui;
ninsoare - a ninge;
viscol - a viscoli;
c) gerul: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *l;*
(cu)-o suflare: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul nehotărât *o*, precedat de prepoziția *cu;*
pod: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat;
(de) gheață: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziția *de;*
(între) maluri: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziția *între;*
streșinilor: substantiv comun, genul feminin, numărul plural, cazul dativ, articulat cu articolul hotărât *lor;*
casei: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *i;*
o ghirlandă: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul nehotărât *o;*
(de) cristaluri: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziția *de;*
d) Exercițiile fizice măresc rezistența *la ger.* - atribut substantival prepozițional
Nu mă tem *de ger.* - complement
e) E iarnă. De aseară a început să ningă... După ce și-au scuturat steluțele reci asupra pământului, norii posomorâți s-au îndreptat în zori către alte meleaguri, lăsând cerul pustiu. În livadă, copacii somnoroși aruncă umbre lungi pe albul zăpezii. De ramurile desfrunzite gerul a atârnat fire de beteală strălucitoare. Din când în când, o adiere ușoară tulbură liniștea crengilor poleite și atunci se aud clinchete cristaline. Copacii dorm și visează că a venit primăvara: pe cerul senin soarele strălucește vesel din nou, ramurile sunt

Scanned with OKEN Scanner

pline de muguri şi flori, firele de iarbă fragedă se ivesc de sub plapuma zăpezii; oare când vor veni cocostârcii?

Deodată, o boare rece îi face să tresară. O, dar până la primăvară mai e mult!...

f) "Gérul fáce cu-ó sufláre pód de gheáţă íntre máluri,
Púne stréşinílor cásei ó ghirlándă dé cristáluri [...]."

g) personificarea gerului.

Testul nr. 19

a) eau (*izbucneau*);

b) glăsuire: rădăcina glas
tema glăsui
terminaţia re

drumeţie: rădăcina drum
tema drumeţ
terminaţia ie

neştiinţă: rădăcina şti
tema neşti
terminaţia inţă

ţărănime: rădăcina ţăr
tema ţăran
terminaţia ime

croitoreasă: rădăcina croi
tema croitor
terminaţia easă

c) Acest *tânăr* este deosebit de studios. - substantiv comun

d) atunci: adverb de timp;

izbucneau: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul plural;

glasurile: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *le;*

tinere: adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *glasurile* (genul neutru, numărul plural, cazul nominativ);

(într)-o revărsare: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul nehotărât *o*, precedat de prepoziţia *întru;*

Scanned with OKEN Scanner

pline de muguri şi flori, firele de iarbă fragedă se ivesc de sub plapuma zăpezii; oare când vor veni cocostârcii?

Deodată, o boare rece îi face să tresară. O, dar până la primăvară mai e mult!...

f) "Gérul fáce cu-ó sufláre pód de gheáţă íntre máluri,
Púne stréşinílor cásei ó ghirlándă dé cristáluri [...]."

g) personificarea gerului.

Testul nr. 19

a) eau (*izbucneau*);

b) glăsuire: rădăcina glas
tema glăsui
terminaţia re

drumeţie: rădăcina drum
tema drumeţ
terminaţia ie

neştiinţă: rădăcina şti
tema neşti
terminaţia inţă

ţărănime: rădăcina ţăr
tema ţăran
terminaţia ime

croitoreasă: rădăcina croi
tema croitor
terminaţia easă

c) Acest *tânăr* este deosebit de studios. - substantiv comun

d) atunci: adverb de timp;

izbucneau: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul plural;

glasurile: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *le;*

tinere: adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *glasurile* (genul neutru, numărul plural, cazul nominativ);

(într)-o revărsare: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul nehotărât *o*, precedat de prepoziţia *întru;*

Scanned with OKEN Scanner

caldă: adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *o revărsare* (genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ);

e)

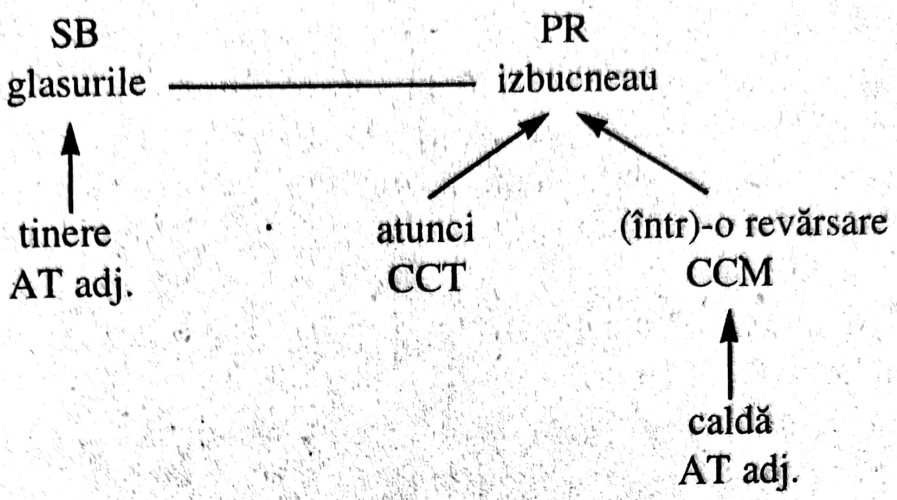

f) izbucnii/izbucni

g) cuvântul *caldă* este un epitet.

Testul nr. 20

a) fiinţă, fire, firesc, fireşte, a înfiinţa, înfiinţare;

b) *Tu* stai pe gânduri.
Tu, cel de acolo, vino repede-ncoace!

c) spui: predicat verbal;
e: predicat verbal;
împarte: predicat verbal;

d) "- Ce *spui* tu, streine?"
"Ştefan *e* departe,"
"Braţul său prin taberi mii de morţi *împarte*..."

e) - *Mii* de oameni au participat la manifestaţie.
Mi-i foame, mămucă!
Mie mi-e cald, iar *ţie ţi-e* frig.
Tu *ţii* minte tot ce ţi se spune.
În zece minute *ţi-i* adun pe toţi.

- cratima 1: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *mi* (cazul dativ, forma neaccentuată) şi verbul *i* (formă de indicativ prezent a verbului *a fi)*;

Scanned with OKEN Scanner

cratima 2: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *mi* (cazul dativ, formă neaccentuată) şi verbul *e* (formă de indicativ prezent a verbului *a fi);*

cratima 3: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *ţi* (cazul dativ, formă neaccentuată) şi verbul *e* (formă de indicativ prezent a verbului *a fi);*

cratima 4: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *ţi* (cazul dativ, formă neaccentuată) şi pronumele personal *i* (cazul acuzativ, formă neaccentuată);

f) ghilimelele: marchează reproducerea exactă a unui fragment dintr-o operă literară (citat);

linia de dialog: marchează vorbirea directă (reproducerea exactă a spuselor cuiva);

virgula 1: desparte de restul propoziţiei un substantiv în vocativ (*streine*);

semnul întrebării: s-a folosit la sfârşitul unei întrebări (propoziţii interogative);

virgula 2: desparte două propoziţii - propoziţia "Ştefan e departe" şi propoziţia "Braţul său prin taberi mii de morţi împarte";

punctele de suspensie: marchează o întrerupere a comunicării: vorbitoarea se lasă copleşită de gânduri şi de emoţii;

g) rimă împerecheată.

Testul nr. 21

a) - "La marginea dinspre miazănoapte a oraşului": la *capătul* dinspre miazănoapte *al* oraşului - articolul posesiv (genitival) îşi modifică genul după genul substantivului determinat de substantivul în genitiv (denumind obiectul posedat);

b) - patru/a patra;

- Dintre toate concurentele, cel mai mult mi-a plăcut *a patra.* - valoare de substantiv

A patra cameră este destinată oaspeţilor. - valoare de adjectiv

c) (la) marginea: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ; articulat cu articolul hotărât *a*, precedat de prepoziţia *la*, funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc;

Scanned with OKEN Scanner

(dinspre) miazănoapte: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, precedat de prepoziţia *dinspre,* funcţia sintactică de atribut substantival prepoziţional;

a oraşului: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lui,* precedat de articolul posesiv (genitival) *a,* funcţia sintactică de atribut substantival genitival;

e: verb predicativ, forma afirmativă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

o grădină: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *o,* funcţia sintactică de subiect simplu;

frumoasă: adjectiv, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *o grădină* (genul feminin, numărul singular, cazul nominativ), funcţia sintactică de atribut adjectival;

d) Pe întinsa păşune de la marginea satului mari turme de oi pasc până seara.

e) - miazănoapte: nord;

- Spitalul se va construi la *nord* de casa noastră.

Fratele meu va pleca în curând în America de *Nord,* împreună cu alţi colegi.

f) IV; XII; XIX; XL; DC;

g) personificările"moară vorbăreaţă" şi "stă de strajă mănăstirea" subliniază legătura adâncă dintre om şi obiecte.

Testul nr. 22

a) amúrg, acólo, duşmán, bolnáv, fenomén;

b) Negruţ, Negrilă ;

c) - adverb de mod;

- Oana citeşte, *iar* George se joacă. - conjuncţie

d) unei toamne timpurii, unei câmpii pustii/toamnei timpurii, câmpiei pustii;

e) zilele: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul plural, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *le;*

dimineţile (şi) nopţile: subiect multiplu, exprimat prin substantivul comun *dimineţile* - genul feminin, numărul plural, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *le* - şi prin substantivul comun *nopţile* - genul feminin,

Scanned with OKEN Scanner

numărul plural, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *le;*

f) Elena privea tristă *cenuşiii* nori care străbăteau cerul.

Pe derdeluş *zglobiii* copii făceau o larmă de nedescris.

În acvariul meu, *argintiii* peşti se zbenguiau în voie.

g) *somnoroase, posomorâte:* epitete personificatoare;

negru: acest adjectiv poate fi interpretat ca epitet dacă i se atribuie sensul de *trist, apăsător* (şi nu sensul de *întunecat*); interpretarea este susţinută atât de epitetul anterior (*posomorâte*), cât şi de cel următor (*pustii*);

pustii: epitet, cu sensul de "noapte în care te simţi copleşit de singurătate, de deznădejde".

Testul nr. 23

a) - eau (*creşteau, păşteau*);

- iau, iei;

b) curte/ogradă; întindere/cuprins;

c) "Curtea asta,[1]/ [când] *a venit* ea în sat,[2]/ *nu era curte* [1]/; *creşteau* troscoţel şi spini de cei mari [3]/ [şi] *păşteau* gâştele în toată întinderea ei, precum şi în cuprinsul altor ogrăzi, de mai la deal."[4]/

d) [1]: Curtea nu era curte.

[2]: A venit ea.

[3]: Creşteau troscoţel şi spini.

[4]: Păşteau gâştele.

e) Aproape toată suprafaţa *curţii* era năpădită de buruieni. - atribut substantival genitival

Păsările *din curtea* vecină fac o larmă asurzitoare. - atribut substantival prepoziţional

g) Luna răsare de după *dealul* împădurit.

Toamna a îmbrăcat în galben şi în ruginiu podgoriile de pe *Dealul* Mare, renumite în toată ţara.

Un cârd de raţe se desfătau pe *lac* cu apa răcoroasă şi limpede.

De mult timp, *Lacul* Snagov este o adevărată tentaţie pentru turişti.

g) părul alb (al bunicii).

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 24

a) înnorat, înnoroit, înnegurat, înnodat, înnoit, înnegrit;

b) *cârd* de gâşte (domestice) *haită* de lupi
turmă de oi *roi* de albine
cireadă de vaci *banc* de peşti

c) stol: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, nearticulat, funcţia sintactică de subiect simplu;

(de) cocori: substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de*, funcţia sintactică de atribut substantival prepoziţional;

drumuri: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, funcţia sintactică de complement;

(de) nori: substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de*, funcţia sintactică de atribut substantival prepoziţional;

d) Daniela este *inteligentă* şi *silitoare*.

e) Nu mai e mult pân' se luminează. - apostroful

f) măsura versurilor este de patru-şase silabe, rima - îmbrăţişată.

g) - Stol de cocori apucă drumurile de nori întinse şi necuprinse.

- aşezarea adjectivelor la sfârşit de vers, în rimă, şi înaintea substantivului determinat evidenţiază imensitatea spaţiului străbătut de stolul de cocori.

Testul nr. 25

a) a promite, a asigura, a încredinţa;

b) - om arăta;
- o să arătăm, avem să arătăm;

c) dacă, că;

d) - ţi: pronume personal, persoana a II-a, numărul singular, cazul dativ, formă neaccentuată, funcţie sintactică de complement;

l: pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul singular, cazul acuzativ, formă neaccentuată, funcţie sintactică de complement;

ne: pronume personal, persoana I, numărul plural, cazul dativ, formă neaccentuată, funcţie sintactică de complement;

Scanned with OKEN Scanner

i: pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul singular, cazul dativ, formă neaccentuată, funcţie sintactică de complement;

- ţie, (pe) el, nouă, lui;

e) subiectele predicatelor *om arăta, făgăduieşti, nu vei face* sunt incluse în desinenţele verbelor;

f) ghilimelele: marchează reproducerea exactă a unui fragment dintr-o operă literară (citat);

linia de dialog: marchează vorbirea directă (reproducerea exactă a spuselor cuiva);

virgulele 1, 2: izolează de restul enunţului un substantiv în vocativ (*mamă*);

virgula 2: desparte două propoziţii - propoziţia "Dacă ţi l-om arăta, mamă" şi propoziţia "ne făgăduieşti"; prima propoziţie este o explicaţie suplimentară, o precizare;

semnul întrebării: marchează sfârşitul unei întrebări (al unui enunţ interogativ);

g) -

Dor Mărunt, 2 aprilie, 1997

Dragă mamă,

De când am sosit la bunici s-au întâmplat atâtea!... Bunicul a văruit pomii din grădină, bunica a răscolit toată casa ca să facă curăţenia de Paşte, cloşca porumbacă are doisprezece pui drăgălaşi, iar motanul a prins un şoarece mare chiar lângă uşa hambarului.

Ce bine e în vacanţă, nici nu-mi dau seama când trece timpul! Aici primăvara s-a instalat cu adevărat, cu tot alaiul ei de flori, nu ca pe la noi - o primăvară posomorâtă cu ploi lungi şi cu vânturi tăioase. Avea dreptate tata, la câmpie se împrimăvărează mai devreme. Ieri am văzut primii cocostârci. Bunicul mi-a promis că joia viitoare ne vom duce la pădure şi am de gând să-i culeg bunicii un buchet de toporaşi.

Ţi-aş scrie mai mult, dar mă cheamă bunicul să-i dau o mână de ajutor în grădină.

Vă îmbrăţişez,
Codruţ

- personificarea primăverii, a florilor - "primăvara s-a instalat cu adevărat, cu tot alaiul ei de flori";

epitetul personificator *posomorâtă;*

epitetul *tăioase.*

Scanned with OKEN Scanner

Clasa a VI-a

Testul nr. 1

a) a auzi, a examina, a audia, a se conforma;

b) - gradul de comparaţie superlativ absolut;

- foarte mult, tare mult, nespus de mult, mult-mult;

c) - *toate dorurile tale*

- toate: adjectiv pronominal nehotărât, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *dorurile* (genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ), funcţia sintactică de atribut adjectival;

dorurile: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *le*, funcţia sintactică de complement direct;

tale: adjectiv pronominal posesiv, forma un singur posesor, mai multe obiecte posedate, persoana a II-a, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *dorurile* (genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ), funcţia sintactică de atribut adjectival.

d) În seara aceasta tu *rămâi* acasă. - verb predicativ;

În trimestrul trecut, Marian *a rămas* corigent la chimie. - verb copulativ în predicatul nominal *a rămas corigent;*

e) propoziţii enunţiative imperative;

f) neştiind, neştiut;

g) prin repetiţia verbului la imperativ din primul vers - "rămâi, rămâi" - poetul evidenţiază ardoarea rugăminţii;

h) - repetiţiile "tot mai tare şi mai tare" şi "mai aproape, mai aproape" subliniază creşterea progresivă în intensitate a sunetului de corn, apropierea sa treptată de ascultător;

- repetarea sunetelor *v, â, i, j* şi *pl* sugerează zgomotul vântului şi al ploii; procedeul artistic constând în repetarea unor sunete în cuvinte diferite, cu efect imitativ şi expresiv se numeşte *aliteraţie*.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 2

a) - diminutive: căsuţă, căscioară;
- augmentativ: căsoaie;
b) (la) deretecatul, bătutul, măturatul;
c) târguieşte / nu târgui!
zi! / nu zice!
du! / nu duce!
rămâi! / nu rămâne!
vino! / nu veni!
d) - (pe) ei;
- Bunicul a cumpărat doi saci şi a pus porumbul *în ei.* - complement circumstanţial de loc;
Tu vei cânta *după ei.* - complement circumstanţial de timp;
e) toată ziua - complement circumstanţial de timp, alcătuit din substantivul comun *ziua*, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *a* şi din atributul adjectival *toată*, exprimat prin adjectiv pronominal nehotărât, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *ziua* (genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ);
f) - "După ce *târguiau,* [1]/cocoana îi *oprea* toată ziua la deretecatul casei, bătutul saltelelor şi măturatul curţii."[2]/
- Cocoana i-ar opri toată ziua la deretecatul casei, bătutul saltelelor şi măturatul curţii.
g) enumeraţia "deretecatul casei, bătutul saltelelor şi măturatul curţii" evidenţiază mulţimea şi varietatea corvezilor.

Testul nr. 3

a) geros, a gerui, geruire, geruială, geruleţ;
b) Aseară m-am întâlnit cu *un* vecin. - articol nehotărât
Mama a cumpărat *un* kilogram de portocale. - numeral cardinal propriu-zis cu valoare de adjectiv
Un elev citeşte, altul scrie. - adjectiv pronominal nehotărât;

Scanned with OKEN Scanner

c) trăsnesc: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural;

e : predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

par îngheţate: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *par* şi din numele predicativ simplu *îngheţate*;verbul copulativ este la forma afirmativă, conjugarea a II-a, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural; numele predicativ simplu este exprimat prin adjectiv provenit din participiu, variabil, cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu subiectul simplu *stelele* (genul feminin, numărul plural, cazul nominativ), gradul de comparaţie pozitiv;

pare oţelit: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *pare* şi din numele predicativ simplu *oţelit;* verbul copulativ este la forma afirmativă, conjugarea a II-a, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin adjectiv provenit din participiu, variabil, cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu subiectul simplu *cerul* (genul neutru, numărul singular, cazul nominativ), fără grad de comparaţie;

d) Arborele îndrăgit odinioară de el era acel *stejar* falnic. - nume predicativ simplu în cazul nominativ;

Ghindele răspândite prin iarbă sunt *ale* acestui *stejar*. - nume predicativ simplu în cazul genitiv;

Mobila bunicii e *de stejar*. - nume predicativ simplu în cazul acuzativ;

e) - să fii, să ştii, să vii;

- ai fi, ai şti, ai veni;

f) ghilimelele: marchează reproducerea unui citat;

semnul exclamării$_1$: marchează sfârşitul unei propoziţii enunţiative exclamative;

virgula$_1$: desparte două atribute adjectivale - *amar* şi *cumplit* - în raport de coordonare prin juxtapunere;

semnul exclamării$_2$: marchează sfârşitul unei propoziţii enunţiative exclamative;

virgula $_2$: desparte două propoziţii principale - "Stelele par îngheţate" şi "Cerul pare oţelit" - în raport de coordonare prin juxtapunere;

[...]: marchează absenţa unui fragment din citat;

Scanned with OKEN Scanner

punctul: marchează sfârşitul frazei;

g) - "stelele par îngheţate", "cerul pare oţelit";

- În pomul de Crăciun zeci de *lumânărele strălucitoare ca stelele* îţi încântau privirea.

Ochii fetei de împărat *erau albaştri ca cerul* de primăvară.

Testul nr. 4

a) cetăţuie: opt sunete, opt litere;
Dracea: cinci sunete, şase litere;
circ: patru sunete, patru litere;
ciorap: cinci sunete, şase litere;
chel: trei sunete, patru litere;
ochea: trei sunete, cinci litere;
chin: trei sunete, patru litere;
unchi: trei sunete, cinci litere;

b) cetăţuie: s-a format prin derivare cu sufixul *uie* de la cuvântul de bază *cetate;*

c) - leat - cuvânt învechit: an;

armaş - arhaism: slujitor domnesc scutit de bir, care supraveghea execuţiile capitale şi pedepsele corporale; marele armaş: căpetenia poliţiei şi a închisorilor;

- cuvintele învechite şi arhaismele sunt folosite de scriitor pentru a sugera cititorului atmosfera acelor vremuri îndepărtate;

d) - Brazi uriaşi împodobeau acea culme *semeaţă.* - gradul de comparaţie pozitiv;

Stejarul, *mai semeţ,* decât toţi ceilalţi arbori, domina întreaga pădure. - gradul de comparaţie comparativ de superioritate;

Două dealuri *la fel de semeţe* străjuiau mica vale. - gradul de comparaţie comparativ de egalitate;

Dregătorul se apropie de domnitor cu paşi şovăitori şi cu o privire *mai puţin semeaţă.*- gradul de comparaţie comparativ de inferioritate;

Cetatea aceasta era *cea mai semeaţă* din Moldova. - gradul de comparaţie superlativ relativ de superioritate;

Vârful acelui munte era *cel mai puţin semeţ* din întreaga regiune. - gradul de comparaţie superlativ relativ de inferioritate;

Scanned with OKEN Scanner

Căutătura *grozav de semeață* a acelui oștean îi uimi pe toți. - gradul de comparație superlativ absolut;

- inferior, ultim, perfect, principal, rotund;

e) a coaste: atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul genitiv, nearticulat, precedat de articolul posesiv (genitival) *a*;

acelei: atribut adjectival, exprimat prin adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare, se acordă în gen, număr și caz cu substantivul *coaste* (genul feminin, numărul singular, cazul genitiv);

(pe la) leatul: complement circumstanțial de timp, exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *l*, precedat de prepoziția *pe la*;

1508; apoziție simplă, face parte din complementul circumstanțial de timp *pe la leatul 1508*, exprimată prin numeral cardinal propriu-zis cu valoare de substantiv, cazul nominativ;

armașul: apoziție, face parte din apoziția dezvoltată *armașul din Măneşti*, exprimată prin substantiv comun, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *l*;

(din) Măneşti: atribut substantival prepozițional, face parte din apoziția dezvoltată *armașul din Măneşti*, exprimat prin substantiv propriu, genul masculin, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziția *din*;

f) *Dracea* era stăpânul acelei cetăți. - subiect simplu;

Omul cel mai de încredere al domnitorului era *Dracea*. - nume predicativ simplu în predicatul nominal *era Dracea;*

Armașul *Dracea* era vestit pentru cruzimea lui. - apoziție simplă;

g) *Deasupra* acelei *culmi* se roteau vulturii neobosiți.

Testul nr. 5

a) eo (*deodată*), oa (*greoaie*), ie (*greoaie*), ea (*deasupra*), ei (*casei*);

b) deasupra: s-a format prin compunere prin contopire (*de + asupra*);

viță-de-vie: s-a format prin compunere prin juxtapunere *(viță+de+vie)*;

aprozar: s-a format prin compunere prin abreviere (aprovizionare cu zarzavaturi);

Baia Mare: s-a format prin compunere prin juxtapunere (*Baia + Mare*);

R.A.T.B.: s-a format prin compunere prin abreviere (Regia Autonomă de Transport București);

Scanned with OKEN Scanner

unsprezece: s-a format prin compunere prin contopire (*un+spre+zece*);

c) - Fluturii zboară *deasupra* florilor. - prepoziţie;

După ce a astupat groapa, meşterul a presărat puţin nisip *deasupra*. - adverb;

Copilul aleargă *înaintea* tatălui său. - prepoziţie;

N-avem încotro, mergem *înainte*! - adverb;

Împrejurul poienii se întindea pădurea întunecoasă. - prepoziţie;

Andrei se uita nedumerit *împrejur*. - adverb;

- Cărţile *de deasupra* sunt ale mele.

Mersul *înainte* al unei societăţi este determinat de activitatea membrilor ei.

O scurtă privire *împrejur* a fost de-ajuns ca să-mi dau seama care este drumul cel bun.

d) triste: adjectiv variabil, cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *stoluri* (genul neutru, numărul plural, cazul nominativ), gradul de comparaţie pozitiv;

mocnita: adjectiv provenit din participiu, variabil cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *jale* (genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ), a preluat articolul hotărât *a* de la substantiv, fără grad de comparaţie;

greoaie: adjectiv variabil cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *fâlfâiri* (genul feminin, numărul plural, cazul nominativ), gradul de comparaţie pozitiv;

tale: adjectiv pronominal posesiv, forma un posesor, un singur obiect posedat, persoana a II-a, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *casei* (genul feminin, numărul singular, cazul genitiv).

c)

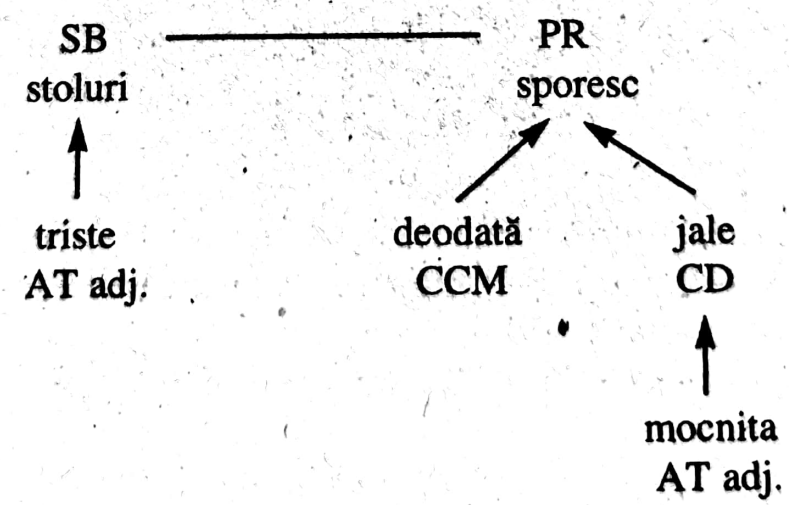

f) - stoluri: substantiv colectiv;

Scanned with OKEN Scanner

Stolul de vrăbii a zburat. - predicatul verbal s-a acordat cu subiectul simplu în număr şi în persoană;

- predicatul verbal (*s-au adunat*) nu s-a acordat cu subiectul gramatical exprimat printr-un substantiv colectiv (*o mulţime*), ci cu subiectul logic (*băieţi* (şi) *fete)* - acord după înţeles;

g) *mocnita*: epitet

Testul nr. 6

a) băieţoi, băieţandru, băietan;

b) vai;

- *Ham-ham*! mă întâmpină vesel Azor.

Devreme te-ai sculat, *măi* Vasile!

c) i: complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul singular, cazul dativ, formă neaccentuată;

băieţelului: complement indirect, exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul singular, cazul dativ, articulat cu articolul hotărât *lui*;

zăhărel: complement direct, exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat;

(de) mine: complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana I, numărul singular, cazul acuzativ, formă accentuată, precedat de prepoziţia *de*;

d) *Din cuminte* s-a făcut obraznic.

e) ghilimelele: marchează reproducerea unui citat;

linia de dialog: marchează vorbirea directă;

semnul exclamării: marchează sfârşitul unei propoziţii enunţiative exclamative;

[?...]: semnul întrebării s-a folosit după o propoziţie interogativă propriu-zisă; punctele de suspensie indică în acelaşi timp o întrerupere a comunicării: vorbitoarea se lasă copleşită de anumite gânduri şi stări sufleteşti - marcă a afectivităţii;

punctele de suspensie: marchează o întrerupere a comunicării - marcă a afectivităţii;

f) - vorbitoarea foloseşte persoana a III-a în locul persoanei I pentru a-şi alinta căţelul (semnificativ este în acest sens şi cuvântul *mama*) şi pentru a-şi exprima astfel dragostea pentru el;

Scanned with OKEN Scanner

- folosirea persoanei I plural, în locul persoanei a III-a singular este, de asemenea, o formă de alintare, expresie a afectivităţii;

g) - băieţelului, zăhărel;

- diminutivele sunt expresia sentimentelor duioase ale vorbitoarei pentru căţelul său;

h) - binecrescuţi / mojici;

- antiteza scoate în evidenţă trăsăturile caracteristice ale celor doi câini.

Testul nr. 7

a) porumbişte, tufiş;

b) copil: copii, copili;

porumb: porumbi, porumburi;

moţ: moţi, moaţe, moţuri;

c) "[...] strecoară-te tiptil prin porumb cu moţ şi ciucuri pentru *a te* mai *putea bucura*";

d) suflete: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul vocativ, nearticulat, fără funcţie sintactică;

tiptil: adverb de mod, funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod;

e) fă-te copil: predicat nominal;

strecoară-te: predicat verbal;

să poţi: predicat verbal;

să te bucuri: predicat verbal;

f) - *Fă-te*, suflete, *copil*[1]/

[Şi] *strecoară-te* tiptil

Prin porumb cu moţ şi ciucuri[2]/

[Ca *să*] *poţi*[3]/ [*să*] *te* mai *bucuri*".[4]/

- [1]: propoziţie principală, în raport de coordonare cu [2], marcat de conjuncţia coordonatoare *şi*, enunţiativă imperativă, afirmativă, simplă;

[2]: propoziţie principală, în raport de coordonare cu [1], marcat de conjuncţia coordonatoare *şi*, regentă pentru [3], enunţiativă imperativă, afirmativă, dezvoltată;

Scanned with OKEN Scanner

[3]: propoziţie subordonată, având ca regentă [2], faţă de care se află în raport de subordonare, marcat de conjuncţia subordonatoare *ca să,* regentă pentru [4], enunţiativă[1], afirmativă, simplă;

[4]: propoziţie subordonată, având ca regentă [3], faţă de care se află în raport de subordonare, marcat de conjuncţia subordonatoare *să,* enunţiativă, afirmativă, simplă;

g) Te-ai face, suflete, copil?

h) măsura versurilor este de şapte-opt silabe, ritmul-trohaic, rima - împerecheată.

---

1. Deoarece programa pentru ciclul gimnazial nu include decât propoziţiile enunţiative propriu-zise, imperative, optative şi exclamative, la celelalte propoziţii enunţiative nu se va specifica felul lor.

Testul nr. 8

a) - a desfunda, a dezobişnui, a dejuca, a deszăvorî, a dezumfla;

- a des-fun-da; a dez-o-biş-nu-i; a de-ju-ca; a des-ză-vo-rî; dez-um-fla;

b) *limbă, adânci, gulerat, supărăcios, neaşteptat;*

c) Ai recunoscut-*o* imediat. - pronume personal

Îşi cumpărase două creioane şi *o* gumă. - numeral cardinal propriu-zis cu valoare de adjectiv

O mână spală pe alta. - adjectiv pronominal nehotărât

O, ce bine-mi pare că te văd! - interjecţie

d) limbii noastre;

e) limba: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *a;*

noastră: adjectiv pronominal posesiv, persoana I, forma mai mulţi posesori, un singur obiect posedat, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *limba* (genul feminin, numărul singular, cazul nominativ);

i : verb copulativ, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

o comoară: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *o;*

(în) adâncuri: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *în;*

Scanned with OKEN Scanner

înfundată: adjectiv provenit din participiu, variabil cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *o comoară* (genul feminin, numărul singular, cazul nominativ), fără grad de comparaţie;

f)

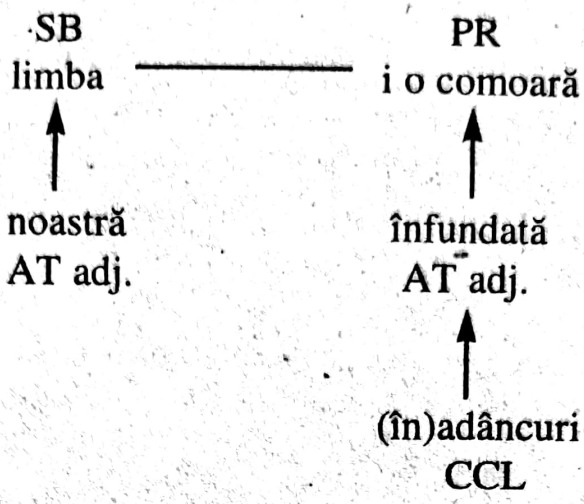

g) fii! / nu fi!

h) plural *adâncuri* (având şi un sens temporal) subliniază vechimea limbii române.

Testul nr. 9

a) vesélă, haínă, ochí, vói;
b) nebunatic, zvăpăiat;
c) bunăstare, bunăvoinţă / bună-credinţă, bună-cuviinţă;
d) copilul *cel* vesel;
băieţilor *celor* cuminţi;
omului *celui* harnic;
elevii *cei* silitori

e) eram vesel... sturlubatic... copilăros: predicat nominal alcătuit din verbul copulativ *eram* şi din numele predicativ multiplu *vesel...sturlubatic... copilăros*; verbul copulativ este la forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul indicativ, timpul imperfect, persoana I, numărul singular; numele predicativ multiplu este alcătuit din adjective variabile cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu subiectul simplu (*eu*), genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, gradul de comparaţie pozitiv;

Scanned with OKEN Scanner

f) *Băncile* sunt *de lemn.*

g) Mătuşa Măriuca vine furioasă la Smaranda şi îi spune că Nică a furat pupăza, care era ceasornicul satului. Smaranda îi promite că îl va pedepsi aspru, dacă este adevărat. Auzind acestea, copilul ia pasărea ascunsă în pod şi se duce în târg s-o vândă. Ajuns în iarmaroc, se plimbă ţanţoş cu pupăza în mână, ca un adevărat negustor. Un moşneag hâtru se preface că vrea să o cumpere, dar îi dă drumul. Înciudat, Nică îi cere socoteală bătrânului, făcând mare tărăboi. Lumea se strânge în jurul lor. Moşneagul îi promite mai întâi o bătaie zdravănă, apoi, aflând al cui este, îl ameninţă că îl va duce la tatăl său, pe care îl văzuse prin târg. Nică fuge acasă, de teamă să nu-şi întâlnească părintele.

h) comparaţii: "eu eram vesel ca vremea cea bună", (eu eram) "sturlubatic şi copilăros ca vântul";

enumeraţia "vesel... sturlubatic... copilăros";

personificarea vântului, a vremii.

Testul nr. 10

a) scep-tru; har-nic; con-junc-ţi-e; ast-fel; drept-unghi; a-ce-ea;

b) grasă, solidă, puternică, rezistentă, importantă, valoroasă;

c) *Ţi*-ai bătut joc de toate eforturile noastre. - pronume reflexiv;

d) altuia: pronume nehotărât, genul masculin, numărul singular, cazul dativ, funcţia sintactică de complement indirect;

mai harnic: adjectiv variabil cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu pronumele *altuia* (genul masculin, numărul singular, cazul dativ), gradul de comparaţie comparativ de superioritate, funcţia sintactică de atribut adjectival;

locul: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *l* , funcţia sintactică de complement direct;

tău: adjectiv pronominal posesiv, persoana a II-a, forma un posesor, un singur obiect posedat, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *locul* (genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ), funcţia sintactică de atribut adjectival;

îl: pronume personal, persoana a III-a, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, forma neaccentuată, funcţia sintactică de complement direct;

Scanned with OKEN Scanner

lasă: verb predicativ, forma afirmativă, conjugarea I, modul imperativ, persoana a II-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal;

e) - mâna: complement direct exprimat prin substantiv comun;

o: complement direct exprimat prin pronume personal;

- Dintre cărţile recomandate am citit doar *două*. - complement direct exprimat prin numeral cardinal propriu-zis;

Ai terminat *de scris*. - complement direct exprimat prin verb la supin;

f) - a apăsa;

- *A apăsa* acum pe pedale e o greşeală. - subiect simplu

Dorinţa lui era *de a apăsa* mai tare pe accelerator. - nume predicativ simplu în predicatul nominal *era de a apăsa*

Îşi înfrână pornirea *de a apăsa* pe sonerie. - atribut verbal

Poţi *apăsa* mai tare, pentru ca să se-nţeleagă mai bine ceea ce scrii. - complement direct

De teamă, mă gândeam *a apăsa* pe butonul care declanşează alarma. - complement indirect

Înainte de a mă *apăsa* pe abdomen, medicul m-a întrebat ce-am mâncat. - complement circumstanţial de timp

Cu acest fier de călcat poţi netezi orice, *fără a apăsa* prea tare. - complement circumstanţial de mod

g) ghilimelele: marchează reproducerea unui citat;

virgula: desparte două propoziţii- propoziţia subordonată "Dacă mâna-ţi slabă sceptrul ţi-o apasă" de regenta ei "Altuia mai harnic locul tău îl lasă"; propoziţia subordonată este o explicaţie suplimentară, o precizare;

semnul exclamării: marchează sfârşitul unui enunţ enunţiativ imperativ;

h) - Lasă locul tău altuia mai harnic!

- prin modificarea topicii obişnuite se subliniază nevoia unui domnitor activ, energic.

Testul nr. 11

a) e: - vocală în cuvântul *curte*;

- semivocală în cuvântul *vorbea*;

i: - vocală în cuvântul *apropie*;

- semivocală în cuvântul *deunăzi*;

o: - vocală în cuvântul *Samson*;

- semivocală în cuvântul *foarte*;

Scanned with OKEN Scanner

u: - vocală în cuvântul *căţelul*;;
- semivocală în cuvântul *dulău* (al doilea *u*);
b) căţelandru, căţelan;
c) deunăzi: adverb de timp;
oarecare: adjectiv pronominal nehotărât;
îndată: adverb de timp;
d) - superlativ absolut;
- Fetiţa plângea, deoarece un băiat rău o trăsese *tare* de păr. - gradul de comparaţie pozitiv

Deşi încercam s-o liniştesc, ea plângea *mai tare*. - gradul de comparaţie comparativ de superioritate

După ce speli aragazul, curăţă chiuveta frecând *la fel de tare*. - gradul de comparaţie comparativ de egalitate

De două zile, câinele vecinului meu latră *mai puţin tare*. - gradul de comparaţie comparativ de inferioritate

Acest sportiv aleargă *cel mai tare*. - gradul de comparaţie superlativ relativ de superioritate

Marcel a recitat *cel mai puţin tare* dintre toţi. - gradul de comparaţie superlativ relativ de inferioritate

e) Samson: substantiv propriu, genul masculin, cu formă numai de singular, cazul nominativ, nearticulat, funcţia sintactică de subiect simplu;

Samurache: substantiv propriu, genul masculin, cu formă numai de singular, cazul nominativ, nearticulat, funcţia sintactică de apoziţie simplă;

f) Virginia e *aşa* de frumoasă!

g) poetul foloseşte antiteza pentru a reliefa trăsăturile caracteristice ale personajelor: Samson este foarte gălăgios, în vreme ce Samurache este timid, retras.

Testul nr. 12

a) singurătate: s-a format prin derivare cu sufixul *ătate* de la cuvântul de bază *singur;*

a întrece: s-a format prin derivare cu prefixul *în* de la cuvântul de bază *a trece*;

douăzeci şi trei: s-a format prin compunere prin juxtapunere (*douăzeci+şi+trei*);

Scanned with OKEN Scanner

douăzeci s-a format prin compunere prin contopire (*două+zeci)*;

comaliment: s-a format prin compunere prin abreviere (comerţul cu alimente);

consătean: s-a format prin derivare cu prefixul *con* şi cu sufixul *ean* de la cuvântul de bază *sat*;

b) rochiei roşii / roşiei rochii;

c) - adjective variabile cu două terminaţii: *plină, roşii, blând;*

adjective variabile cu o terminaţie: *dulce*;

- gri, maro, cumsecade, crem, eficace;

d) Andrei *ne*-a prezentat prietenilor săi. - pronume personal

Mâine *ne* ducem în vizită. - pronume reflexiv

e) - ceva: pronume nehotărât invariabil, funcţia sintactică de subiect simplu;

- Ţi-a trebuit *ceva* timp ca să rezolvi acest exerciţiu.

f) - (de) lumină;

- Mă gândesc *la vacanţă*. - complement indirect determinând un verb *(mă gândesc)*

E bine *de noi*! - complement indirect determinând un adverb (*bine*)

Vai *de el*! - complement indirect determinând o interjecţie (*vai*)

g) Îndreptându-mă spre şcoala unde se desfăşura concursul, m-a cuprins *deodată* spaima.

În prima lună a fiecărui an ne amintim *de o dată* importantă din istoria noastră: 24 Ianuarie.

Georgescu nu m-ascultă *deloc.*

Exerciţiul ne cere să analizăm complementele circumstanţiale *de loc.*

h) epitetul "dulce" şi comparaţia "ceva blând şi dulce ca-ntr-un basm".

Testul nr. 13

a) nenoroc, ghinion, neşansă, nenorocire, nefericire;

b) hai: predicat verbal, exprimat prin interjecţie predicativă;

să fim copii: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *să fim* şi din numele predicativ simplu *copii*; verbul copulativ este la forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul conjunctiv (cu valoare imperativă), timpul prezent, persoana I, numărul plural; numele predicativ simplu este exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul nominativ, nearticulat;

Scanned with OKEN Scanner

să pară jucării: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *să pară* şi din numele predicativ simplu *jucării;* verbul copulativ este la forma afirmativă, conjugarea a II-a, modul conjunctiv, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural; numele predicativ simplu este exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul plural, cazul nominativ, nearticulat;

c) - norocul (şi) iubirea: subiect multiplu

- predicatul nominal s-a acordat cu subiectul multiplu astfel: verbul copulativ s-a acordat în persoană şi la plural, iar numele predicativ simplu exprimat prin substantiv în caz şi la plural.

- Cerbul şi căprioara *sunt sprinteni.*
Ghiocelul şi zambila *sunt parfumate.*
Dealurile şi munţii *sunt învăluiţi* în ceaţă.
Vântul şi ploaia *sunt puternice.*

d) Hai *acum încet pe la soare!*
acum: complement circumstanţial de timp;
încet: complement circumstanţial de mod;
(pe la) soare: complement circumstanţial de loc;

e) - "*Hai* şi noi la craiul, dragă,[1]/
[Şi] *să fim* din nou *copii,*[2]/
[Ca] norocul şi iubirea
[*Să*] ne *pară jucării.*"[3]

- [1]: propoziţie principală, enunţiativă imperativă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală, enunţiativă imperativă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie subordonată, enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

f) şi$_1$: adverb de mod;

şi$_2$: conjuncţie coordonatoare, leagă două propoziţii principale ([1] şi [2]) în raport de coordonare;

şi$_3$: conjuncţie coordonatoare, leagă în propoziţia [3] cei doi termeni care compun subiectul multiplu *(norocul, iubirea)*;

g) - *Noi* suntem români.
De acum înainte eu *n-oi* mai fi hoinar.
Voi sunteţi atenţi la explicaţiile profesorului.

Scanned with OKEN Scanner

Mâine *v-oi* spune o poveste .

- cratima$_1$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - adverbul de negaţie *nu* (din care lipseşte sunetul *u*) şi forma *oi* a verbului auxiliar *a vrea* din viitorul popular *oi fi*;

cratima $_2$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *v* (cazul dativ, formă neaccentuată) şi forma *oi* a verbului auxiliar *a vrea* din viitorul popular *oi spune*;

h) ritm trohaic.

Testul nr. 14

a) deoparte, departe;

b) - adverb;

Acest copac *înalt* face multă umbră. - adjectiv;

c) - tuspatru: numeral cardinal colectiv, funcţia sintactică de atribut adjectival (face parte din complementul circumstanţial de loc *din tuspatru părţi*);

- toţi patru (toate patru), câteşipatru;

d) ca balauri: substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de adverbul de comparaţie cu valoare de prepoziţie *ca* , funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod (comparativ);

(din) poveste: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *din*, funcţia sintactică de atribut substantival prepoziţional;

nouri: substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul nominativ, nearticulat, funcţia sintactică de subiect simplu;

negri: adjectiv variabil cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *nouri* (genul masculin, numărul plural, cazul nominativ), gradul de comparaţie pozitiv, funcţia sintactică de atribut adjectival;

plini: adjectiv variabil cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul *nouri* (genul masculin, numărul plural, cazul nominativ), gradul de comparaţie pozitiv, funcţia sintactică de atribut adjectival;

(de) geruri: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de*, funcţia sintactică de complement indirect;

Scanned with OKEN Scanner

e) ghilimelele: marchează reproducerea unui citat;

virgulele$_{1,2}$: izolează complementul circumstanţial de mod (comparativ) *ca balauri*, intercalat între predicat şi subiect; complementul circumstanţial de mod este o explicaţie suplimentară, o precizare;

virgula$_3$: desparte două atribute adjectivale (*negri* şi *plini)* în raport de coordonare prin juxtapunere;

punctul: marchează sfârşitul unei propoziţii enunţiative propriu-zise.

f) pluralul *ceruri* sugerează imensitatea spaţiului celest;

g) construcţia "[...] se ridică [...], ca balauri din poveste, nouri [...]" este o comparaţie.

Testul nr. 15

a) răsăritul / apúsul;

b) (de) a găsi: verb la un mod nepersonal (nepredicativ), forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul infinitiv, timpul prezent, precedat de prepoziţia *de* funcţia sintactică de atribut verbal;

(de) a zdrobi: verb la un mod nepersonal (nepredicativ), forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul infinitiv, timpul prezent, precedat de prepoziţia *de*, funcţia sintactică de atribut verbal;

a prinde: verb la un mod nepersonal (nepredicativ), forma afirmativă, conjugarea a III-a, modul infinitiv, timpul prezent, funcţia sintactică de atribut verbal;

a supune: verb la un mod nepersonal (nepredicativ), forma afirmativă, conjugarea a III-a, modul infinitiv, timpul prezent, funcţia sintactică de atribut verbal;

a prăda: verb la un mod nepersonal(nepredicativ), forma afirmativă, conjugarea I, modul infinitiv, timpul prezent, funcţia sintactică de atribut verbal;

c) foarte rău: adverb de mod, gradul de comparaţie superlativ absolut, funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod;

mai repede: adverb de mod, gradul de comparaţie comparativ de superioritate, funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod;

d) - (pe) Ştefan, Moldova;

- Îl cunoşti *pe tatăl* meu.

Am citit de curând *o schiţă* interesantă.

Scanned with OKEN Scanner

e) a plecat în Moldova;

f) Admirator înfocat al *Apusului,* pictorul se hotărâse să se stabilească la Paris.

g) - *A-l* pedepsi acum, e prea târziu.

Comportamentul acestui coleg *al* Ioanei lasă de dorit.

Doi elevi *ai* acestei şcoli au obţinut menţiuni la concursul de şah.

Dorinţa de *a-i* mărturisi adevărul era tot mai puternică.

- cratima$_1$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - prepoziţia *a* din structura, infinitivului *a pedepsi* şi pronumele personal *l* (cazul acuzativ, forma neaccentuată);

cratima$_2$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - prepoziţia *a* din structutra infinitivului *a mărturisi* şi pronumele personal *i* (cazul dativ, forma neaccentuată) ;

h) enumeraţia "[...] cu gândul de a găsi [...], de a-l zdrobi, a-l prinde [...], a supune [...] şi a o prăda [...]".

Testul nr.16

a) *i-au*;

b) deodată, odată, altădată, niciodată, îndată;

c) - au plecat: perfectul compus al indicativului;

- indicativ viitor popular, condiţional-optativ prezent şi perfect;

d) N: *Sărmanul tată* îşi aştepta zadarnic feciorii.

G: Frământările *sărmanului tată* erau îndreptăţite.

D: *Sărmanului tată* nu i-a mai rămas nici o nădejde.

Ac: Oamenii din sat îl priveau cu milă *pe sărmanul tată.*

V: - (adjectivul articulat nu se poate folosi la vocativ singular în această situaţie)

e) dânsul: subiect simplu, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ;

toţi trei: subiect simplu, exprimat prin numeral cardinal colectiv, cu valoare de substantiv, genul masculin, cazul nominativ;

f) - (la) tabără: complement circumstanţial de loc determinând un verb (*au plecat*);

- Soldatul plecat în grabă *la tabără* nu avusese vreme să-şi ia rămas bun

Scanned with OKEN Scanner

de la ei. - complement circumstanţial de loc determinând un adjectiv provenit din participiu (*plecat*)

Hai *la tabără*, flăcăi! - complement circumstanţial de loc determinând o interjecţie (*hai*) .

g) prin folosirea construcţiei "sărmanul tată" poetul îşi exprimă compasiunea faţă de personaj.

Testul nr. 17

a) - mititel / mare

- caldă/rece; simetria de replici (*apă caldă/apă rece*), creată cu ajutorul antonimelor, naşte hazul;

b) Triunghiul dreptunghic are un unghi *drept*. - adjectiv

Spune-mi *drept* ce s-a întâmplat. - adverb

Nu voi renunţa *la* acest *drept* al meu. - substantiv

Eroul va primi *drept* recompensă jumătate de împărăţie. - prepoziţie

c) - acesta: adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere;

- *cestălalt* perete;

- Acest perete este mai scorojit *decât cestălalt*.

d) s-a făcut: verb copulativ (în predicatul nominal *s-a făcut băiat*);

să fac: verb predicativ;

e) mi: complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana I, numărul singular, cazul dativ, forma neaccentuată;

i: complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, genul feminin, numărul singular, cazul dativ, forma neaccentuată;

ţi: complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana a II-a, numărul singular, cazul dativ, forma neaccentuată;

(de) el: complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul singular, cazul acuzativ, forma accentuată, precedat de prepoziţia *de*;

i: complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul singular, cazul dativ, forma neaccentuată;

f) Medicamentul a avut un efect ciudat *asupra bolnavului*.

g) - Fratele meu *s-a* dus la pescuit.

Prietena *sa* nu i-a mai scris în ultima vreme.

Scanned with OKEN Scanner

Trebuie *să-i* telefonez lui Costin.

Părinţii *săi* se întorc mâine.

- cratima$_1$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele reflexiv *s* (cazul acuzativ, forma neaccentuată) şi forma *a* a verbului auxiliar *a avea* din perfectul compus *a dus*;

cratima$_2$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - conjuncţia subordonatoare *să* (din structura conjunctivului prezent *să telefonez)* şi pronumele personal *i* (cazul dativ, forma neaccentuată).

h) - Dar, madam Popescu, în anul acesta nu vă prea vedem la plimbare, la teatru, la petreceri...

- Să-ţi spun drept, de la o vreme i se urăşte chiar unei femei cu petrecerile, mai ales când are copii.

Doamna mi-a mărturisit apoi că atât timp cât era Ionel mititel, mai mergea; acum, de când s-a făcut băiat mare, trebuie să se ocupe ea de el, trebuie să-i facă educaţia.

Testul nr. 18

a) umbrar, a umbri, umbrit, umbrire, umbriş;

b) *Primăvara* este anotimpul florilor. - substantiv comun

Primăvara se întorc păsările călătoare. - adverb de timp

c) Razele jucăuşe ale soarelui primăvăratic se furişau printre crengile desfrunzite, mângâind în treacăt petalele toporaşilor. De sub învelişul întunecat al frunzelor scuturate toamna, se iviseră şi căpşoarele plăpânde ale ghioceilor. Lângă trunchiul unui copac tremura un pui de iepure, speriat la prima sa ieşire în lume. Gâdilate de razele călduţe, două veveriţe neastâmpărate se hârjoneau printre ramurile încă golaşe, urmărite de cârâielile dezaprobatoare ale unei coţofene cenuşii. Freamătul acesta neaşteptat al pădurii atrase atenţia unui fluture hoinar, care, după ce făcu câteva piruete deasupra florilor gingaşe, se aşeză cu o mişcare îndrăzneaţă pe corola parfumată a unei violete. Pe aripile sale tremurânde îşi dăduseră întâlnire toate culorile primăverii.

prima: numeral ordinal cu valoare de adjectiv;

două: numeral cardinal propriu-zis cu valoare de adjectiv;

Scanned with OKEN Scanner

acesta: adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere;
sa, sale: adjective pronominale posesive;
câteva, toate: adjective pronominale nehotărâte;
tremurânde: adjectiv provenit din gerunziu;
adjective provenite din participiu: desfrunzite, întunecat, scuturate, speriat, gâdilate, neastâmpărate, urmărite, neașteptat, parfumată;
d) pădurea: substantiv comun în vocativ;
și: conjuncție coordonatoare;
de: prepoziție;
e) - frumoasă ești:predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *ești* și din numele predicativ simplu *frumoasă*; verbul copulativ este la forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul indicativ, timpul prezent, persoana a II-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin adjectiv variabil cu două terminații, se acordă în gen, număr și caz cu subiectul (genul feminin, numărul singular, cazul nominativ), gradul de comparație pozitiv;
i rară: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *i* și numele predicativ simplu *rară*; verbul copulativ este la forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin adjectiv variabil cu două terminații, se acordă în gen, număr și caz cu subiectul simplu *umbra* (genul feminin, numărul singular, cazul nominativ), gradul de comparație pozitiv;
adie: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, conjugarea I, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;
- subiectul predicatului *frumoasă ești*: inclus în desinența verbului;
umbra: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *a*;
un vânt: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *un*;
f) - "*Frumoasă ești*, pădurea mea,[1]/
[Când] umbra-*i* încă *rară*[2]/
[Și] printre crengi *adie*-abia
Un vânt de primăvară..."[3]/
- [1]: propoziție principală, regentă pentru [2] și [3], enunțiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;
[2]: propoziție subordonată, având ca regentă [1], față de care se află

Scanned with OKEN Scanner

în raport de subordonare marcat de adverbul de timp *când*, în raport de coordonare cu [3], marcat de conjuncţia coordonatoare *şi*, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie subordonată, având ca regentă [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin juxtapunere, în raport de coordonare cu [2], marcat de conjuncţia coordonatoare *şi*, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

g) Fii frumoasă, pădurea mea!

h) adresarea directă, marcată de persoana a II-a singular şi de vocativ, are ca efect stilistic personificarea pădurii şi sugerează totodată legătura adâncă dintre poet şi natură.

Testul nr. 19

a) armonie: potrivire, înţelegere;
pustie: goală, părăsită;
farmec: vrajă, încântare;
b) prezent / perfect simplu;
c) N: În nopţile cu lună, *casa cea pustie* căpăta un farmec ciudat.
G: Curtea *casei celei pustii* fusese năpădită de buruieni.
D: Oamenii superstiţioşi voiau să dea foc *casei celei pustii*.
Ac: Copilul păşise cu spaimă *în casa cea pustie*.
V: -
N. *Casele cele pustii* ne întâmpină cu aspectul lor trist.
G: Pereţii *caselor celor pustii* erau crăpaţi şi cojiţi.
D: Cu timpul, *caselor celor pustii* li se dărâmaseră acoperişurile.
Ac: Oamenii spun că *în casele cele pustii* sălăşluiesc duhuri rele.
V: -
d) *Aceiaşi greieri* îmi desfată nopţile de vară.
Această melodie are pentru mine *acelaşi farmec* de odinioară.
În aceeaşi lună, Gabriel s-a întors în ţară.
Aceleaşi case micuţe, coşcovite străjuiesc uliţa.
e) - aceeaşi: atribut adjectival;
(de) greieri: atribut substantival prepoziţional;
cea pustie: atribut adjectival;

Scanned with OKEN Scanner

(de) lună: atribut substantival prepoziţional;

- O imagine *aidoma ei* îi zâmbea din fotografie.

f) Potrivit obiceiului, toţi oamenii satului se strânseseră în ziua aceea în ograda bisericii.

g) rimă încrucişată.

Testul nr. 20

a) În tinereţe fusese *sărac*. - sărman, nevoiaş

Săracul de el, multe a mai pătimit! - biet, nefericit

El e *învăţat* cu munca. - obişnuit, deprins

Bunicul său fusese un om *foarte învăţat*. - instruit, cult

b) pălăriei vechi / vechii pălării;

c) uite: predicat verbal exprimat prin interjecţie predicativă;

că: conjuncţie subordonatoare, leagă propoziţia subordonată "că nu e învăţat" de regenta ei "şi uite";

nu e învăţat: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *nu e* şi din numele predicativ simplu *învăţat*; verbul copulativ este la forma negativă, conjugarea a IV-a, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin adjectiv provenit din participiu, variabil cu două terminaţii, se acordă în gen, număr şi caz cu subiectul (genul masculin, numărul singular, cazul nominativ), gradul de comparaţie pozitiv;

d) - de învăţat;

- N-a fost prea greu *de învăţat* modurile şi timpurile verbelor. - subiect simplu

Această poezie e *de învăţat* pe de rost. - nume predicativ simplu în predicatul nominal *e de învăţat*

Din pricina timpului frumos, pofta *de învăţat* îi pieri cu totul. - atribut verbal

Profesorul ne-a dat *de învăţat* după puterile noastre. - complement direct

Călin se plictisise *de învăţat*. - complement indirect

e) apostroful: marchează absenţa accidentală a unui sunet din cuvânt;

cratima$_1$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *i* (cazul dativ, forma neaccentuată) şi forma *am* a verbului auxiliar *a avea* din perfectul compus *am luat*;

Scanned with OKEN Scanner

cratima$_2$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - conjuncţia subordonatoare *să* (din care lipseşte sunetul *ă*) din structura conjunctivului prezent *să poarte* şi pronumele personal *o* (cazul acuzativ, forma neaccentuată);

f) Stă cu ea pe cap!

Stă cu ea pe cap?!

g) punctele de suspensie, marcă a afectivităţii, sugerează gândurile şi stările sufleteşti confuze care îl copleşesc pe vorbitor (compasiune, nedumerire, sentimentul vinovăţiei), silindu-l să-şi întrerupă des spusele.

Testul nr. 21

a) barbar: sălbatic, necivilizat;

tiran: despot, dictator;

b) - altă: adjectiv pronominal nehotărât;

tăi: adjectiv pronominal posesiv;

- Una e să citeşti lecţia şi *alta* e s-o înveţi.

Ai tăi se-ntorc mâine.

c) deşteaptă-te: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, conjugarea I, modul imperativ, persoana a II-a, numărul singular, însoţit de pronumele reflexiv *te* (persoana a II-a, numărul singular, cazul acuzativ, formă neaccentuată, fără funcţie sintactică);

croieşte: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, modul imperativ, persoana a II-a, numărul singular;

d) primul *i* este desinenţa de plural a adjectivului, al doilea *i* este articolul hotărât preluat de la substantiv;

e) închinare-aş, dormire-aş;

f) Să câştige *cel* mai bun dintre noi!

Ce-l doare?

Sora *cea* mare era mai leneşă decât cea mică.

Spune-mi *ce-a* mai scris.

Numai urmaşii *cei* nevrednici nu apreciază faptele măreţe ale străbunilor.

Ce-i de făcut?

Alungă-ţi gândurile *cele* rele şi fii veselă!

Scanned with OKEN Scanner

Mă tot întreb *ce le* mai trece prin gând.

g) virgulele$_{1,2}$: despart de restul propoziţiei un substantiv în vocativ *(române)*;

virgula$_3$: desparte propoziţia subordonată "În care te-adânciră barbarii de tirani "de regenta ei "Deşteaptă-te, române, din somnul cel de moarte"; propoziţia subordonată este o explicaţie suplimentară, o precizare;

virgula$_4$: desparte propoziţia subordonată "La care să se-nchine şi cruzii tăi duşmani" de regenta ei "Acum ori niciodată croieşte-ţi altă soarte"; propoziţia subordonată este o explicaţie suplimentară, o precizare;

h) Cine vrea să ştie cum suntem noi, românii, să vină să trăiască în mijlocul nostru! Îl vom primi cu omenie, ca pe toţi cei care-au venit aici fără gânduri ascunse. Ne va vedea muncind, sperând, visând şi va înţelege cum din trudă, măiestrie şi dragoste de frumos s-a plămădit pe aceste meleaguri o cultură cu care ne putem mândri în faţa popoarelor lumii. Dacă va voi să ne cunoască trecutul, îi vom povesti cum ne-am apărat de-a lungul timpului libertatea, cum au ştiut strămunii noştri să facă din piepturile lor un zid de netrecut în calea cotropitorilor. Iar dacă i se va face dor de casă, îi vom şopti cuvinte de alinare într-o limbă dulce şi mângâietoare ca un cântec de leagăn, inspirată de susurul izvoarelor şi de suspinul codrilor. Şi astfel, încet-încet, va ajunge să ne cunoască şi să ne înţeleagă.

"muncind, sperând, visând"; "din trudă, măiestrie şi dragoste de frumos": enumeraţii;

antiteza dintre strămunii noştri, care-şi apărau libertatea, şi cotropitori;

"dulce": epitet;

"mângâietoare": epitet personificator;

"o limbă dulce şi mângâietoare ca un cântec de leagăn": comparaţie;

"suspinul codrilor": personificare;

"încet-încet": repetiţie.

Testul nr. 22

a) u-i (*ceruite*), i-e (*duioşie*);

b) Tabloul înfăţişa o tânără ţărancă aşezată pe o laviţă, ce zâmbea dusă pe gânduri. Jocul de umbre şi lumini îi dezvăluia cu *discreţie* trăsăturile feţei. Fruntea înaltă a femeii era acoperită pe jumătate de o maramă albă care îi încadra pometii *proeminenţi*. Strălucirea ochilor adânci, miraţi parcă, împrumuta chipului o expresie *enigmatică*. Ia înflorată se aduna în jurul

Scanned with OKEN Scanner

gâtului în cute *simetrice*, iar mâinile i se odihneau cuminți în poală, pe fota cafenie. Atitudinea femeii era în deplină *armonie* cu *tihna* odăii batrânești în care era înfățișată.

c) - a ieși;

- Astăzi *nu ieși* afară! - verb predicativ;

Peste doi ani, Tudor *va ieși* inginer. - verb copulativ în predicatul nominal *va ieși inginer*

d) - îmbinându-se: verb la un mod nepersonal (nepredicativ), forma afirmativă, conjugarea I, modul gerunziu, însoțit de pronumele reflexiv *se* (persoana a III-a, cazul acuzativ, forma neaccentuată, fără funcție sintactică), funcția sintactică de atribut verbal;

- Auzim adesea *povestindu-ni-se* întâmplări ciudate. - complement direct

Nu ne mai săturam *admirând* peisajul. - complement indirect

Coborând, se gândea la această întâlnire neașteptată. - complement circumstanțial de timp

După accident, Mădălina merge *șchiopătând*. - complement circumstanțial de mod

e) - (cu) bunătate, (cu) duioșie;

- Flăcăul era înalt *ca bradul*. - complement circumstanțial de mod (comparativ) determinând un adjectiv (*înalt*)

Ionuț vorbește *puțin* peltic. - complement circumstanțial de mod determinând un adverb (*peltic*)

Hai *repede* în grădină! - complement circumstanțial de mod determinând o interjecție (*hai*)

f) - "[Dacă] *ar fi intrat* bunica în odaia fetițelor [...]^{1}/ *ar fi simțit* mirosul de podele ceruite îmbinându-se cu aroma de răcoare păstrată doar în tihna caselor bătrâne^{2}/ [unde] *iernează* mere și gutui^{3}/ [și] *ar fi clătinat din cap* cu bunătate și cu duioșie[...]^{4}/

- [1]: propoziție subordonată, având ca regentă [2], față de care se află în raport de subordonare marcat de conjuncția subordonatoare *dacă*, enunțiativă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziție principală, în raport de coordonare cu [4] marcat de conjuncția coordonatoare *și*, regentă pentru [1] și [3], enunțiativă afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziție subordonată, având ca regentă [2], față de care se află în raport de subordonare marcat de adverbul de loc *unde*, enunțiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

Scanned with OKEN Scanner

4 : propoziţie principală, în raport de coordonare cu 2 marcat de conjuncţia coordonatoare *şi*, enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

g) - mere (şi) gutui: subiect multiplu;

- acordul predicatului verbal *iernează* cu subiectul multiplu s-a făcut în persoană şi la plural;

- Şi el, şi ea *merg* în excursie.

Sau el, sau ea *a copiat.*

h) - "bătrâne": epitet personificator, sugestie a vechimii caselor;

"iernează mere şi gutui": personificare;

- epitetul personificator şi personificarea evidenţiază armonia dintre om şi obiecte, dintre om şi natură.

Testul nr. 23

a) floarea-soarelui, floare-de-colţ, floarea-Paştelui: compunere prin juxtapunere;

b) N: *Floarea-soarelui* este o plantă cu tulpina înaltă.

G: Seminţele *florii-soarelui* sunt folosite în industria uşoară.

D: Din pricina căldurii, *florii-soarelui* i s-au uscat frunzele.

Ac: Ai citit legenda *despre floarea-soarelui*?

V: Bucură-te, *floarea-soarelui*, de această vară călduroasă! (vocativul impune folosirea unei personificări)

c) - cernit, întristată, îngândurată: ultimele două participii au valoare adjectivală;

- indicativ, perfect compus; indicativ, viitor anterior; conjunctiv perfect; condiţional-optativ perfect; infinitiv perfect;

d) fruntea: complement direct determinând un verb (*pleacă*);

- Uite *un fluture*! - complement direct determinând o interjecţie predicativă (*uite*);

e) cratima$_1$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele reflexiv *şi* (cazul dativ, formă neaccentuată) şi forma *a* a verbului auxiliar *a avea* din perfectul compus *a cernit*;

cratima$_2$: desparte două cuvinte diferite (*floarea* şi *soarelui*) care formează împreună un substantiv compus prin juxtapunere (*floarea-soarelui*);

cratima$_3$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în

Scanned with OKEN Scanner

aceeaşi silabă) - substantivul comun *fruntea* şi adjectivul provenit din participiu *îngândurată* (din care lipseşte sunetul *î)*;

f) poetul alege un substantiv feminin pentru a întări sugestia maternităţii (dată şi de comparaţia "bolta şi-a cernit năframa ca o mamă întristată");

g) - "bolta şi-a cernit năframa" :personificare;

"bolta şi-a cernit năframa ca o mamă întristată": comparaţie personificatoare;

"floarea-soarelui [...] pleacă funtea": personificare;

"îngândurată": epitet personificator;

- figurile de stil folosite de poet evidenţiază anumite aspecte ale peisajului (bolta întunecată, imaginea florii-soarelui) şi sugerează totodată legătura profundă dintre om şi întreaga natură.

Testul nr. 24

a) - pâni, cucuieţi, descuieţi, să deie, jumate;

- pâini, cucuiaţi, descuiaţi, să dea, jumătate;

b) doi: numeral cardinal propriu-zis cu valoare de adjectiv, determină substantivul *fraţi*, genul masculin, cazul nominativ, funcţia sintactică de atribut adjectival;

amândoi: numeral cardinal colectiv cu valoare de substantiv, genul masculin, cazul nominativ, funcţia sintactică de subiect simplu;

(pe) amândoi: numeral cardinal colectiv cu valoare de substantiv, genul masculin, cazul acuzativ, precedat de prepoziţia *pe*, funcţia sintactică de complement direct;

două: numeral cardinal propriu-zis cu valoare de adjectiv, determină substantivul *pâni*, genul feminin, cazul acuzativ, funcţia sintactică de atribut adjectival;

trei: numeral cardinal propriu-zis cu valoare de adjectiv, determină substantivul *iezi*, cazul vocativ, funcţia sintactică de atribut adjectival;

jumate: numeral cardinal fracţionar cu valoare de substantiv, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, funcţia sintactică de complement direct;

c) - $erau_1$: verb predicativ;

$erau_2$: verb copulativ (în predicatul nominal *erau însuraţi*);

Scanned with OKEN Scanner

- indicativ viitor anterior, conjunctiv perfect, condiţional-optativ perfect, infinitiv perfect;

d) subiectul predicatului *descuieţi*: inclus în desinenţa verbului;

subiectul predicatului *ascultă*: subînţeles;

e) odată: complement circumstanţial de timp determinând un verb (*erau*);

- Sătenii o ajutau cum puteau pe sărmana femeie beteagă *din copilărie*. - complement circumstanţial de timp determinând un adjectiv (*beteagă*);

f) - A, bine-ai venit, Făt-Frumos!

- Bine te-am găsit, zmeule, deşi mă tem că nu te-oi lăsa cu bine, căci am venit să ne batem în luptă dreaptă.

- Ia scuteşte-mă, că n-am nici un chef să mă mai lupt cu tine. Orice-aş face, povestitorul tot n-o să mă lase să te birui. Tu ai arme cu puteri miraculoase, calul tău zboară "repede ca vântul şi lin ca gândul", sălbăticiunile îţi dau şi ele o mână de ajutor. Iar de se întâmplă să te dobor, îndată apare vreo fătucă galeşă să te stropească cu apă vie. Dreptate-i asta?

- Deh, zmeule, drept e să nu te iubească oamenii, căci şi tu faci o mulţime de boroboaţe: pustieşti aşezările, furi fetele de împărat, ascunzi soarele şi luna şi ne laşi în întuneric... şi câte şi mai câte neajunsuri nu ne faci!

g) Bogdan s-a dovedit *mai descuiat* decât îl credeam.

Testul nr. 25

a) păsăr*uică*, păsăr*et*, păsăr*esc*, păsăr*eşte*, păsăr*ar*;

b) *Vântul* de primăvară agită florile din grădină. - cazul nominativ

Adierea *vântului* văratic îl deştepta încet-încet. - cazul genitiv, fără prepoziţie

Drumeţii mergeau *contra vântului*. - cazul genitiv cu prepoziţie

I-aş spune *vântului* dorul meu apăsător. - cazul dativ, fără prepoziţie

Datorită vântului puternic, copacii se îndoiau neputincioşi. - cazul dativ cu prepoziţie

Aud *vântul* bătând cu putere. - cazul acuzativ fără prepoziţie

Calul lui Făt-Frumos se lua la întrecere *cu vântul*. - cazul acuzativ cu prepoziţie

Vântule neobosit, du-te degrabă la draga mea! - cazul vocativ

c) pleacă: predicat verbal;

Scanned with OKEN Scanner

nu-i: predicat verbal;
să întreacă: predicat verbal;
e mai repede: predicat nominal;
d) - plecat;
- Flăcăii au *plecat* la oaste. - predicat verbal
El e *plecat* de mult timp de-acasă. - nume predicativ simplu în predicatul nominal *e plecat*

e) Pomii plini de floare din grădina bunicii au dimineaţa un parfum ameţitor.

f) cratima$_1$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - adverbul de negaţie *nu* şi verbul *i* (formă de indicativ prezent a verbului *a fi)*;

cratima$_2$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - conjuncţia *să* (din structura conjunctivului prezent *să întreacă)* şi pronumele personal *l* (cazul acuzativ, formă neaccentuată);

g) comparaţia ternară "dorul [...] e mai repede ca vântul, ca fulgerul şi ca gândul".

Scanned with OKEN Scanner

Clasa a VII-a

Testul nr. 1

a) - miner, minier;

- Acest *miner* este foarte destoinic.

Ghidul le vorbea cu căldură despre acel faimos ţinut *minier.*

b) om obişnuit, cu slăbiciuni omeneşti; fiinţă slabă, vulnerabilă;

c) Am vrut să copiez la teză, dar *n-a ţinut.*

d) are: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a II-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

e om: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *e* şi din numele predicativ simplu *om*; verbul copulativ este personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, nearticulat;

ţine: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

nu e în stare: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *nu e* şi din numele predicativ simplu *în stare*; verbul copulativ este personal, intranzitiv, forma negativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin locuţiune adjectivală;

să refuze: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea I, diateza activă, modul conjunctiv, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

e) - "Ionescu *are* şi el o slăbiciune,[1]/ şi el *e om!* [2]/ *ţine* la mine[3]/ [şi] *nu e în stare* [4]/ [să] mă *refuze.*"[5]/

Scanned with OKEN Scanner

- [1]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală, enunţiativă exclamativă, afirmativă, simplă ;

[3]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[4]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, negativă, simplă;

[5]: propoziţie subordonată, enunţiativă[1], afirmativă, dezvoltată;

f) nu e în stare *de a* mă *refuza* - complement indirect;

g) cuvântul *şi (şi el e om)* are valoare adverbială, nu conjuncţională; virgula desparte două propoziţii principale ([1] şi [2]) în raport de coordonare prin juxtapunere;

h) prin folosirea repetată a cuvintelor *şi el* naratorul încearcă să-şi scuze personajul: Ionescu are slăbiciuni ca toţi oamenii, nici el nu este invulnerabil.

---

1. Deoarece programa pentru gimnaziu nu include decât propoziţiile enunţiative propriu-zise, optative, imperative şi exclamative, la celelalte propoziţii enunţiative nu se va specifica felul lor.

Testul nr. 2

a) colţ*ar*, colţ*at*, colţ*os*, colţ*işor*, *în*colţ*i*;

b) şi: conjuncţie coordonatoare copulativă (cu rol de legătură în text, nu în propoziţie);

Delta: substantiv propriu, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *a*;

(cu) profunzimi: substantiv comun, genul feminin, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *cu*;

misterioase: adjectiv variabil cu două terminaţii, genul feminin, numărul plural, cazul acuzativ, gradul de comparaţie pozitiv;

se întindea: verb predicativ, unipersonal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza reflexivă (pronumele reflexiv *se* este la persoana a III-a, cazul acuzativ, forma neaccentuată, fără funcţie sintactică, marcă a diatezei reflexive) modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul singular;

Scanned with OKEN Scanner

(până) departe; adverb de loc, gradul de comparaţie pozitiv, precedat de prepoziţia *până*;

(în jurul) nostru: adjectiv pronominal posesiv, forma mai mulţi posesori, un singur obiect posedat, persoana I, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, precedat de locuţiunea prepoziţională *în jurul*;

(din) colţul: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *l*, precedat de prepoziţia *din;*

acela: adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ;

(de) Dunăre: substantiv propriu, genul feminin, cu formă numai de singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de;*

veche: adjectiv variabil cu două terminaţii, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, gradul de comparaţie pozitiv.

c)

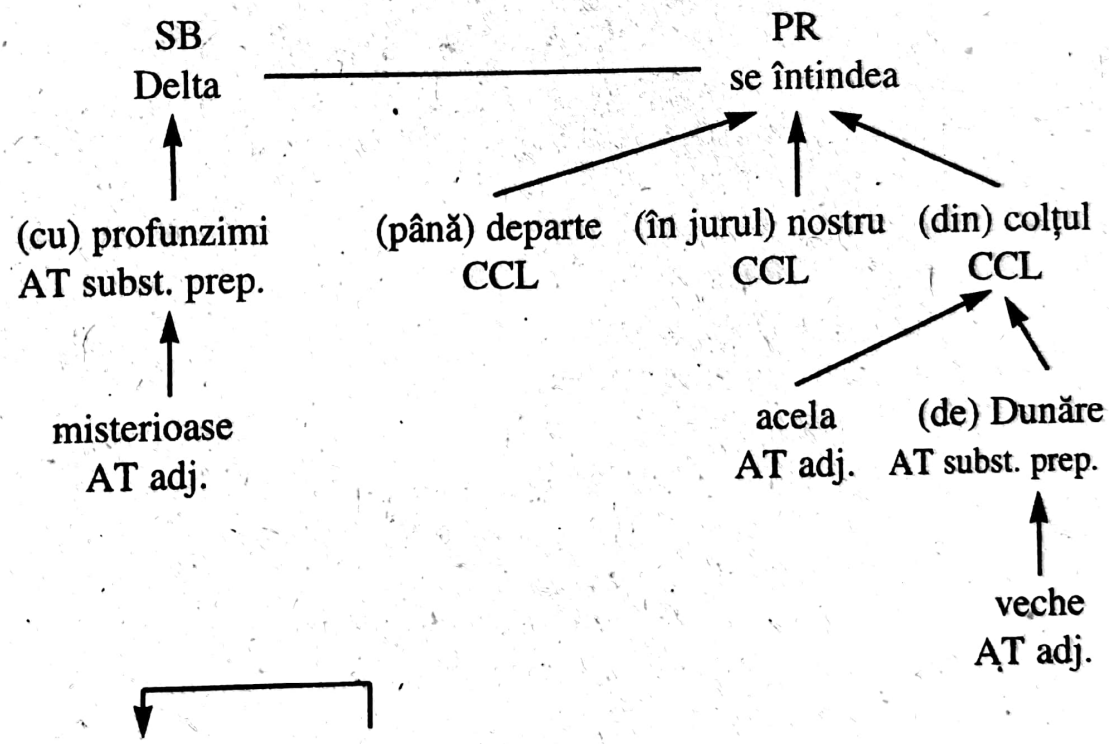

d) "se întindea până departe";

e) Premiul va fi *al aceluia* care îl merită.

f) Turiştii admirau *Dunărea* măreaţă. - complement direct;

Te gândeşti *la Dunărea* bătrână. - complement indirect;

Cu ochii pe harta Europei îmi imaginez meleagurile străbătute *de Dunărea* cea veşnic neobosită. - complement de agent;

g) cuvântul *Delta* denumeşte în propoziţia dată *Delta Dunării*; ca parte integrantă a unei denumiri geografice se scrie cu iniţială majusculă;

Scanned with OKEN Scanner

h) - depărtarea în spaţiu: *profunzimi, până departe, acela;*
- depărtarea în timp: *veche.*

Testul nr. 3

a)- Făt-Frumos: s-a format prin compunere prin juxtapunere;
- Delavrancea, Câmpulung: s-au format prin compunere prin contopire;
S.N.C.F.R., B.N.R.: s-au format prin compunere prin abreviere;
b) umil, supus, spăşit, cucernic, pios;
c) în faţa: locuţiune prepoziţională;
pe jos: locuţiune adverbială;
d) - câte-un: numeral cardinal distributiv, cu valoare de adjectiv, funcţia sintactică de atribut adjectival;
- Mama ne-a împărţit caietele cumpărate: fiecăruia ne-a dat câte cinci. - complement direct;
e) s-au strâns: predicat verbal;
poftește: predicat verbal;
să intre: predicat verbal;
să se-așeze: predicat verbal;
să povestească: predicat verbal;
s-a-ntâmplat: predicat verbal;
cunoaşte: predicat verbal;
- copacii: subiect simplu;
subiectul predicatului *poftește*: inclus în desinenţa verbului;
subiectul predicatului *să intre*: subînţeles;
subiectul predicatului *să se-așeze*: subînţeles;
subiectul predicatului *să povestească*: subînţeles;
ce: subiect simplu;
vârful: subiect simplu;
f) "*S-au strâns* copacii-n faţa porţii ca niște domni veniţi pe jos,[1]/ *Poftește*-i, vântule,[2]/ *să intre*[3]/ *și să se-așeze*-n câte-un jeţ,[4]/ *Să*-mi *povestească* toată vremea[5]/ *ce s-a-ntâmplat* cu Făt-Frumos,[6]/ *Căci* vârful lor *cunoaște* viaţa și-a celui mai smerit drumeţ."[7]/

Scanned with OKEN Scanner

g) [1]: propoziţie principală, în raport de coordonare prin juxtapunere cu propoziţia [2], enunţiativă, propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală, în raport de coordonare prin juxtapunere cu propoziţia [1], regentă pentru propoziţiile [3] şi [4], enunţiativă imperativă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie subordonată, având ca regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *să*) în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [4] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), enunţiativă, afirmativă, simplă;

[4]: propoziţie subordonată, având ca regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *să*), în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [3] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), regentă pentru propoziţia [5], enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie subordonată, având ca regentă propoziţia [4], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *să*), regentă pentru [6] şi [7], enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[6]: propoziţie subordonată, având ca regentă propoziţia [5], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de pronumele relativ - interogativ *ce*), interogativă indirectă, afirmativă, dezvoltată;

[7]: propoziţie subordonată, având ca regentă propoziţia [5], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *căci*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

h) ghilimelele: marchează reproducerea unui citat;

virgula$_1$: desparte două propoziţii principale, [1] şi [2], în raport de coordonare prin juxtapunere;

virgulele$_{2,3}$: despart un substantiv în vocativ (*vântule*) de restul enunţului;

virgula$_4$: desparte propoziţia subordonată [5] de regenta ei [4]; subordonata este o completare, o precizare;

virgula$_5$: desparte propoziţia subordonată [7] de regenta ei [5]; subordonata este o completare, o precizare;

Scanned with OKEN Scanner

punctul: marchează sfârşitul frazei;

i) personificarea (copacilor, a vântului) subliniază comuniunea profundă dintre poet şi natură.

Testul nr. 4

a) lucrează, lucru;

b) N. Ac.: oricine

G.D.: oricui

V: -

c) - oricine: pronume nehotărât;

acela: pronume demonstrativ de depărtare;

care(de două ori): pronume relativ;

- oricine: nu poate fi adjectiv pronominal;

Copilul *acela* era tare neastâmpărat.

Gândeşte-te în *care* nopţi nu dormi.

d) omul a cărui lene;

lenea ai cărei supuşi;

oamenii ale căror nevoi;

lucru ale cărui roade;

lenea a cărei putere;

omul ai cărui urmaşi;

hărnicia al cărei rezultat;

lenea ale cărei urmări;

omul al cărui lueru;

e) aceea: pronume demonstrativ de depărtare, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, funcţia sintactică de nume predicativ simplu în predicatul nominal *e aceea*;

ce: pronume relativ invariabil, funcţia sintactică de subiect simplu, cu rol de element de relaţie în frază (leagă propoziţia subordonată "ce are nevoie şi de vremea altora" de regenta ei "Cea mai rea lene e aceea");

altora: pronume nehotărât, genul masculin, numărul plural, cazul genitiv, funcţia sintactică de atribut pronominal genitival;

f) - de aceea

- Pentru că nu ai învăţat, *de aceea* ai luat notă mică la test. - complement circumstanţial de cauză;

Scanned with OKEN Scanner

De aceea mergi la şcoală, ca să înveţi. - complement circumstanţial de scop;

c) - Ce ai avut de învăţat pentru astăzi?

- ?!

- Aşadar, iarăşi eşti nepregătit. De ce nu înveţi, Popescule?

- Eu mă străduiesc, domnule profesor, dar mereu mi se întâmplă câte ceva. Ieri, de pildă, când am vrut să-mi fac tema, nu mi-am găsit caietul. O oră l-am căutat... Apoi m-a luat o durere de cap cumplită şi...şi...

- Ce poveşti îmi tot îndrugi? Popescule, ia gândeşte-te, ce eşti tu?

- Elev, domnule.

- Buun! Şi de ce vii tu la şcoală?

- Ca să învăţ, domnule.

-Bine! Atunci ce se întâmplă cu tine? Nu-ţi faci niciodată temele, în clasă nu eşti atent. La ce te gândeşti?

- La nimic, domnule.

"*ce* ai avut de învăţat": complement direct;

"*de ce* nu înveţi": complement circumstanţial de cauză;

"*ce* eşti tu": nume predicativ simplu în predicatul nominal *ce eşti*;

"*de ce* vii tu la şcoală": complement circumstanţial de scop;

"*ce* se întâmplă": subiect simplu;

"*la ce* te gândeşti": complement indirect;

h) Lucrează cu plăcere! - propoziţie enunţiativă imperativă;

Lucrează cu plăcere?! - propoziţie interogativă exclamativă;

i) "fericirea [...] e o pasăre trecătoare": cuvântul *pasăre* are valoarea stilistică de metaforă.

Testul nr. 5

a) - eau (*ne-au*);

- *iau*, ved*eai*;

b) Această *poartă* ar trebui reparată.

E atâta linişte-n odaie, încât se-aude *carul* din grindă.

Carul de la maşina de scris a tatălui meu este defect.

c) (de) jalea: substantiv cu formă numai de singular, funcţia sintactică de complement circumstanţial de cauză;

un vis: substantiv cu două forme de plural (*visuri, vise*), funcţia sintactică de complement direct;

Scanned with OKEN Scanner

d) copil al suferinţii: apoziţie dezvoltată, alcătuită din substantivul comun *copil*, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, nearticulat şi din atributul substantival genitival *al suferinţii*, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *i*, precedat de articolul posesiv (genitival) *al*;

e) - subiectul predicatului *avem:* inclus în desinenţa verbului;

moşii, părinţii: subiect multiplu;

- subiectul inclus are, în mod firesc, persoana şi numărul verbului;

predicatul verbal *au răposat* se acordă cu subiectul multiplu în persoană şi la plural;

f) Halatul şi papucii sunt albaştri.

Codrii şi crângurile sunt înverzite.

Pantofii şi ghetele sunt lustruite.

Cojile şi sâmburii fructelor nu sunt necesari pentru a prepara acest sirop.

g) - măsura este de şapte-opt silabe;

- rima încrucişată;

- ritmul iambic;

h) apoziţia dezvoltată are valoarea stilistică de metaforă personificatoare.

Testul nr. 6

a) - îi;

- oaie;

b) *Judecă* tu singur dacă merită să facem atâtea sacrificii. - a aprecia

Juraţii *judecaseră* cu dreptate pricina celor doi. - a examina o cauză şi a da o hotărâre judiciară

Când a aflat ce-am făcut, bunica m-*a judecat* cu asprime. - a mustra, a certa

c) de-a fir-a-păr, de-a dreptul, de-a valma;

d) vei ajunge mare şi tare: predicat nominal;

îi căuta: predicat verbal;

să judeci: predicat verbal;

vei crede: predicat verbal;

ştii: predicat verbal;

ce e: predicat nominal;

Scanned with OKEN Scanner

e) *Nu-ţi ajunge* ce-ai făcut?

f) - "-[...] [Când] *vei ajunge* şi tu odată *mare şi tare*, [1]/ *îi căuta*[2]/ [să] *judeci* lucrurile de-a fir-a-păr[3]/ [şi] *vei crede* celor asupriţi şi năcăjiţi,[4]/ [pentru că] *ştii*[5]/ [ce] e năcazul."[6]/

- [1]: propoziţie subordonată;
  [2]: propoziţie principală;
  [3]: propoziţie subordonată;
  [4]: propoziţie principală;
  [5]: propoziţie subordonată;
  [6]: propoziţie subordonată;

g)

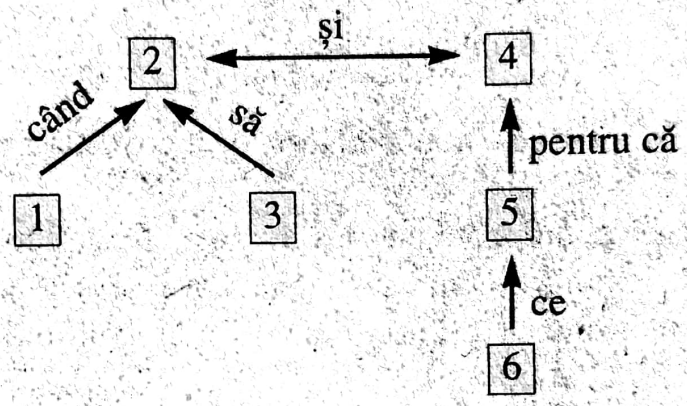

h) şi$_1$: adverb de mod, fără funcţie sintactică;

şi$_2$: conjuncţie coordonatoare copulativă, leagă în propoziţia [1] cei doi termeni ai locuţiunii adjectivale *mare şi tare* (cu sensul de *foarte puternic*);

şi$_3$: conjuncţie coordonatoare copulativă, leagă două propoziţii principale - [2] şi [4] - în raport de coordonare copulativă;

şi$_4$: conjuncţie coordonatoare copulativă, leagă în propoziţia [4] două complemente indirecte[1] (*celor asupriţi* şi *năcăjiţi*) în raport de coordonare copulativă;

i) diminutivul *buzişoarele* folosit în locul augmentativului *buzoaie* exprimă ironia naratorului faţă de înfăţişarea personajului.

---

1. Cuvântul *celor* înlocuieşte un substantiv articulat (*oamenilor*); din acest motiv el poate fi interpretat şi ca pronume demonstrativ, determinat de două atribute adjectivale în raport de coordonare copulativă.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 7

a) leşii, leşească - arhaismele sugerează cititorului atmosfera acelor vremuri îndepărtate;

b) a tăbărî: a-şi aşeza tabăra;

c) Fluieră *a* pagubă. - prepoziţie

A, bine-ai venit! - interjecţie.

d) Duşmanii *înşişi* recunoşteau vitejia lui Ştefan cel Mare.

Natura *însăşi* părea că îi ajută pe români să-i alunge pe cotropitori.

Ţie *înseţi*, Carmen, îţi plac povestirile istorice.

Minunile de vitejie ale înaintaşilor sunt ele *înseşi (însele)* mărturii ale unui trecut eroic.

Copii, vouă *înşivă* vă revine nobila datorie de a povesti urmaşilor faptele de glorie ale străbunilor.

e) iar: conjuncţie coordonatoare adversativă, leagă două propoziţii principale ("Îi duce domnul Ştefan" şi "Iar tabăra leşească un lung pustiu rămâne sub apriga furtună a cetelor române") în raport de coordonare adversativă;

tabăra: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *a*;

leşească: atribut adjectival, exprimat prin adjectiv variabil cu două terminaţii, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, fără grad de comparaţie;

un pustiu rămâne: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *rămâne* şi din numele predicativ simplu *un pustiu*; verbul copulativ este personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul nehotărât *un*;

lung: atribut adjectival, exprimat prin adjectiv variabil cu două terminaţii, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, gradul de comparaţie pozitiv;

(sub) furtună: complement circumstanţial de loc cu nuanţă cauzală, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *sub*;

Scanned with OKEN Scanner

apriga: atribut adjectival, exprimat prin adjectiv variabil cu două terminaţii, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, a preluat articolul hotărât *a* de la substantiv, gradul de comparaţie pozitiv;

a cetelor: atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul plural, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lor*, precedat de articolul posesiv (genitival) *a*;

române; atribut adjectival, exprimat prin adjectiv variabil cu două terminaţii, genul feminin, numărul plural, cazul genitiv, fără grad de comparaţie;

f) Ştefan: apoziţie simplă;

g) ghilimelele: marchează reproducerea unui citat;

virgula$_1$: desparte două propoziţii principale ("Fug leşii" şi "fug cruciaţii") în raport de coordonare prin juxtapunere;

semnul exclamării: marchează sfârşitul unui enunţ exclamativ;

punctul şi virgula: marchează o pauză mai mică decât cea redată de punct şi mai mare decât cea marcată de virgulă; separă unităţi relativ independente în cadrul frazei (propoziţia "Îi duce domnul Ştefan" cu subordonata ei "cum vântul duce paiul" de propoziţia "Iar tabăra leşească un lung pustiu rămâne sub apriga furtună a cetelor române");

semnul exclamării: marchează sfârşitul unui enunţ exclamativ;

h) - anafora[1] din primul vers ("*Fug* leşii, *fug* cruciaţii şi *fuge* însuşi craiul!") reliefează deruta oştirii polone;

- comparaţia din al doilea vers ("Îi duce domnul Ştefan cum vântul duce paiul") evidenţiază vitejia nemaiîntâlnită a voievodului român;

- metafora furtunii din ultimul vers sugerează minunile de vitejie săvârşite de oştenii români pe câmpul de luptă.

---

1. Anaforă: repetarea aceluiaşi cuvânt (sau grup de cuvinte) la începutul mai multor segmente de frază consecutive (sau mai multor fraze consecutive).

Testul nr.8

a) *ui*: hiat în cuvintele *locuitorii, pizmuită* şi diftong în cuvintele *lui, Banatului, poporului*;

b) prenume, pronume;

c) La marginea ariei aşteptau mai multe *care* cu boi.

Scanned with OKEN Scanner

În limbajul popular, urticariei i se mai spune şi *blândă*;

d) sorţii celei blânde;

e) Cu capul plecat, Petru mergea *înaintea ei.* - cazul genitiv, funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc

Ce vezi *înainte-ţi*? - cazul dativ posesiv, funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc

f) era pizmuită: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza pasivă, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul singular;

(de) locuitorii: complement de agent, exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *i*, precedat de prepoziţia *de* ;

(de dincoace de) Olt: atribut substantival prepoziţional, exprimat prin substantiv propriu, genul masculin, cu formă numai de singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de locuţiunea prepoziţională *de dincoace de*;

g) Şanţul săpat *de locuitoii* satului era lung de trei kilometri. - complement de agent determinând un adjectiv provenit din participiu (*săpat*)

h) slujea a glorifica;

i) - "strălucea [...] un bărbat": metaforă;

- "[...] ales şi vestit şi lăudat [...]": enumeraţie.

Testul nr. 9

a) Taichii; cinci sunete, şapte litere;
trecea: cinci sunete, şase litere;
tace: patru sunete, patru litere;
ciorbă: cinci sunete, şase litere;
cheie: patru sunete, cinci litere;
chilipir: şapte sunete, opt litere;
cirip: cinci sunete, cinci litere;
cheag: trei sunete, cinci litere;

b) strașnic, *pașnic, zadarnic,* vajnic, *cucernic, obraznic,* netrebnic;

c) - a patra;

- Apartamentul nostru are patru camere; *în a patra*, mama a pus mobila moştenită de la bunica.

Scanned with OKEN Scanner

În primele trei zile a plouat întruna; *în a patra* a ieşit soarele.

A doua întrecere sportivă a fost mai interesantă *decât a patra.*

d) Clăiţă: apoziţie simplă, exprimată prin substantiv propriu, genul masculin, cu formă numai de singular, cazul nominativ, nearticulat;

e) am trecut: predicat verbal;

s-a făcut student: predicat nominal;

părea straşnic: predicat nominal;

eram:predicat verbal;

f) *Părea* că nimerisem într-un adevărat viespar.

g) - "Eu *am trecut* în clasa a patra,[1]/ [iară] Budulea Taichii *s-a făcut student*[2]/ [şi] iar îmi *părea straşnic*, ca şi pe timpul[3]/ [când] *eram* la dascălul Clăiţă [...]."[4]/

- [1]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

[3]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[4]: propoziţie subordonată, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

h) propoziţiile principale [2] şi [3] sunt în raport de coordonare copulativă, iar propoziţiile principale [1] şi [2] sunt în raport de coordonare adversativă;

i) gândurile erau "grele [...] cu totul grele": epitet şi repetiţie.

Testul nr.10

a) a dori, dorit, nedorit, doritor, dornic, doruleţ, dorinţă;

b) ca lumea: locuţiune adjectivală cu sensul de *cum trebuie, cum se cuvine*;

c) de treabă: locuţiune adjectivală;

d) lumii dragi/dragii lumi;

e) să nu fie: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal intranzitiv, forma negativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul conjunctiv, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

Scanned with OKEN Scanner

i: complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul singular, cazul dativ, forma neaccentuată;

dor: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, nearticulat;

(de) nime: complement indirect, exprimat prin pronume negativ, cazul acuzativ, precedat de prepoziţia *de*;

să nu fie dragă: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *să nu fie* şi din numele predicativ simplu *dragă*; verbul copulativ este personal, intranzitiv, forma negativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul conjunctiv, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin adjectiv variabil cu două terminaţii, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, gradul de comparaţie pozitiv;

i: complement indirect, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul singular, cazul dativ, forma neaccentuată;

lumea: subiect simplu, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *a*;

f) dragile mele, ultimele doruri;

g) cratima$_1$: s-a folosit pentru scrierea formei inversate a perfectului compus *ai văzut;*

cratima$_2$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - adverbul de negaţie *nu* şi pronumele personal *i* (cazul dativ, forma neaccentuată);

h) măsura versurilor este de opt silabe, rima-împerecheată şi ritmul - trohaic.

Testul nr. 11

a) N-am ieşit la plimbare din *cauza* ploii.
De trei zile furtuna *cauza* mari pagube cătunului.
Tu *suferi* din pricina notei mici de la extemporal.
În urma înfrângerii, hanul tătar *suferi* crunt.

b) a suporta/a se revolta;

c) - cauzal(ă);

- Profesorul ne-a cerut să identificăm desinenţa *cazuală* a cuvântului.

Scanned with OKEN Scanner

d) pentru că, din cauză că, din pricină că, cu toate că, măcar că;

e) Ea *şi*-a spălat bluza. - atribut pronominal;

Radu *şi*-a făcut loc cu coatele prin mulţime. - complement indirect.

f) (din cauza) leneşilor: complement circumstanţial de cauză, exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lor*, precedat de locuţiunea prepoziţională *din cauza*;

a tâlharilor:complement circumstanţial de cauză, exprimat prin substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lor*, precedat de articolul posesiv (genitival) *a*;

g) şi - aduce aminte: predicat verbal, exprimat prin locuţiune verbală predicativă, personală, intranzitivă, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza reflexivă (pronumele reflexiv *şi* este la persoana a III-a, cazul dativ, forma neaccentuată, fără funcţie sintactică, marcă a diatezei reflexive), modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

firește: predicat verbal exprimat prin adverb predicativ;

se gândeşte: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza reflexivă (pronumele reflexiv *se* este la persoana a III-a, cazul acuzativ, forma neaccentuată, fără funcţie sintactică, marcă a diatezei reflexive), modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

suferă: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

h) *De spaimă*, şi-aduce aminte de Dumnezeu. - complement circumstanţial de cauză

i) Solista avea o voce *dumnezeiască*.

Testul nr. 12

a) Dogoarea nemiloasă se revarsă în valuri asupra lanului legănat de adierea fierbinte a vântului. Moleşiţi de căldură, macii şi-au întors *potirele* purpurii înspre pământ. Câţiva norişori *temerari* încearcă să străbată bolta senină. Nici o speranţă de ploaie de la acest firav *cortegiu celest*! Un cârd de gâşte se îndreaptă agale către iazul din apropiere, dornice să-şi ostoiască pe undele răcoroase setea chinuitoare. Numai greierii adăpostiţi la umbra ierburilor înalte din marginea lanului ţârâie necontenit, proslavind *voluptatea* acestei după-amieze *toride*.

Scanned with OKEN Scanner

b) liniştii depline / deplinei linişti;

c) - valuri - valuri: locuţiune adverbială formată prin repetarea unui cuvânt;

- zi de zi, an de an, cât de cât;

- calea-valea, talmeş-balmeş, harcea-parcea;

d) e: predicat verbal;

dorm: predicat verbal;

se revarsă: predicat verbal;

c) Buzele îi sunt *arse* din pricina febrei.

Cărămizile sunt *arse* în cuptoare speciale.

f) - "Şi *e* liniște pe dealuri

Ca-ntr-o mănăstire arsă;[1]/

Dorm și-arinii de pe maluri[2]/

[Şi] căldura valuri-valuri

Se revarsă".[3]/

-[1]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

- propoziţiile [1] şi [2] sunt în raport de coordonare prin juxtapunere, iar propoziţiile [2] şi [3] sunt în raport de coordonare prin joncţiune (copulativă);

g) dealurile pe care le întâlneşti, căldura pe care o simţi;

h) " e liniște [...] ca-ntr-o mănăstire arsă": comparaţie;

"dorm și-arinii": personificare;

"căldura valuri-valuri se revarsă": repetiţie (*valuri-valuri)* şi metaforă (căldura *se revarsă în valuri).*

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 13

a) usturime: s-a format prin derivare cu sufixul *ime* de la cuvântul de bază *a ustura*;

nici unul: s-a format prin compunere prin juxtapunere *(nici+unul)*;

a răsfrânge: s-a format prin derivare cu prefixul *răs* de la cuvântul de bază *a frânge*;

oarecum: s-a format prin compunere prin contopire *(oare+cum)*;

nepământean: s-a format prin derivare cu prefixul *ne* şi cu sufixul *ean* de la cuvântul de bază *pământ*;

C.E.C.: s-a format prin compunere prin abreviere (Casa de Economii şi Consemnaţiuni);

b) Mătuşa mea preferă tricotajele *de mână*. - locuţiune adjectivală;

Aceste produse au fost vândute *pe sub mână*. - locuţiune adverbială;

c) ţipau: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea I, diateza activă, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul plural;

(de) usturime: complement circumstanţial de cauză, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de*;

înăduşită: atribut adjectival, exprimat prin adjectiv provenit din participiu, variabil cu două terminaţii, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, gradul de comparaţie pozitiv;

(sub) văpaia: complement circumstanţial de loc cu nuanţă cauzală, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *a*, precedat de prepoziţia *sub*;

incendiului: atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lui;*

universal: atribut adjectival, exprimat prin adjectiv variabil cu două terminaţii, genul neutru, numărul singular, cazul genitiv, fără grad de comparaţie;

d) Ion *se* spală zilnic cu apă rece. - complement direct

Georgeta *se* gândeşte prea puţin la viitorul ei.

e) N-are rost să ne adresăm judecătorului, neputincios *în* acest *oraş*. - complement circumstanţial de loc

Scanned with OKEN Scanner

Neputincios *de multă vreme*, bătrânul nu mai mergea la biserică. - complement circumstanţial de timp

El este la fel de neputincios *ca tine*. - complement circumstanţial de mod (comparativ)

Neputincios *din cauza bolii*, unchiul meu nu ieşea niciodată singur. - complement circumstanţial de cauză

f) *Din pricina vreascurilor* umede, focul nu se aprindea. - complement circumstanţial de cauză

Tinca s-a dus în pădure *după vreascuri*. - complement circumstanţial de scop

g) ghilimelele: marchează reproducerea unui citat;

virgulele$_{1,2}$: izolează un complement circumstanţial de mod comparativ cu determinanţii săi (*ca o mână de vreascuri netrebnice*) intercalat între subiect (*codrii*) şi predicat (*se zvârcoleau*);

virgula$_3$: desparte un complement circumstanţial de loc cu nuanţă cauzală (*sub văpaia*) de verbul regent (*ţipau*); complementul este o explicaţie suplimentară, o precizare;

punctul: marchează sfârşitul frazei;

h) "codrii *uriaşi*, ca *o mână de vreascuri netrebnice*, se zvârcoleau": antiteză

"văpaia *incendiului universal*": hiperbolă.

Testul nr. 14

a) fiecare, fiecine (fitecine);

b) din ce în ce: locuţiune adverbială de mod;

c) dulce: adverb de mod, gradul de comparaţie pozitiv, funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod;

nebun: adjectiv variabil cu două terminaţii, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, gradul de comparaţie pozitiv, funcţia sintactică de atribut adjectival;

d) - luând;

- În acest ştrand am văzut copii *luând* lecţii de înot. - atribut verbal

Se săturase *luând* atâtea medicamente. - complement indirect

Scanned with OKEN Scanner

Luându-şi notiţe, Roxana se gândea la apropierea vacanţei. - complement circumstanţial de timp

Luând notă mică la extemporal, Claudia se decise să se apuce de învăţat. - complement circumstanţial de cauză

e) Îţi sunt *tare* recunoscător!

f) Cineva mi-a *şoptit* că în oraşul nostru se va petrece în curând un eveniment important.

Răspunsul îi fusese *şoptit* de un coleg.

Privirea îi era caldă, vorbele - *şoptite*.

g) Elevul Popescu ocoli cu îndemânare răspunsul la întrebarea pusă, pentru a nu stârni bănuielile colegilor săi.

h) liniile de pauză, marcând o schimbare a intonaţiei, izolează de restul enunţului o construcţie explicativă şi o reliefează totodată.

Testul nr. 15

a) Dintre toate aceste emisiuni, *care* îţi place mai mult? - pronume interogativ

Pe *care* coleg te-ai supărat? - adjectiv pronominal interogativ

Actorul *care* ne-a vrăjit pe toţi este un tânăr debutant. - pronume relativ

Nu ştiu despre *care* excursie vorbiţi. - adjectiv pronominal relativ - interogativ

Au venit *care* pe jos, *care* cu maşina. - pronume nehotărât

b) de seamă/ de nimic;

c) - ceea ce, cine, nimeni;

- ce, ceva, nimic;

- Cum m-a văzut, a luat-*o* la fugă. - pronume personal

Florin învaţă mult şi *asta* nu-i rău. - pronume demonstrativ de apropiere

Şi-au cerut scuze, *ceea ce* e bine. - pronume relativ

d) umbrea: predicat verbal;

era un salcâm: predicat nominal;

era stufos (şi) înalt: predicat nominal;

nu se băga în seamă: predicat verbal;

e) - "Ceea ce *umbrea* întreaga vâlcea a grădinii[1]/ *era un salcâm* uriaş[2]/

Scanned with OKEN Scanner

[care] la început,[3]/ [pentru că] *era stufos* şi *înalt*,[4]/ *nu se băga în seamă.*"[3]/

- [1]: propoziţie subordonată, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie subordonată, enunţiativă propriu-zisă, negativă, dezvoltată;

[4]: propoziţie subordonată, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

f)

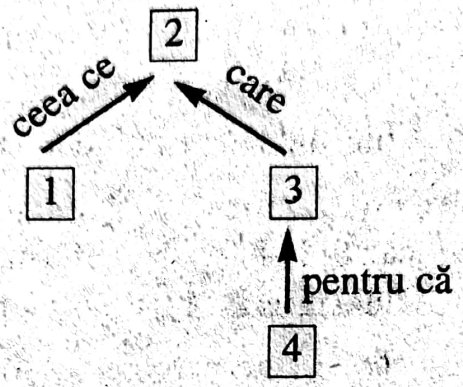

g) virgulele despart propoziţia subordonată [4] de regenta ei [3]; propoziţia subordonată este intercalată în regentă şi este o explicaţie suplimentară, o precizare;

h) Ceea ce a făcut îi *umbreşte* activitatea meritorie de o viaţă.

Testul nr. 16

a) - picuri: substantiv provenit din interjecţie onomatopeică -*pic*;
nimicuri: substantiv provenit din pronume negativ - *nimic*;
- Ieri profesorul de geografie mi-a dat *un doi*.

b) - aducerile - aminte: locuţiune substantivală, genul feminin, numărul plural, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *le* , funcţia sintactică de subiect simplu;

- ţinere de minte, băgare de seamă, bătaie de joc, dare în primire, părere de rău;

Scanned with OKEN Scanner

c) a povesti;

- Bunicul îmi *povestea* adesea întâmplări din tinereţea sa. - diateza activă

Şi-au povestit peripeţiile din excursie. - diateza activă pronominală

Se povestea că în acele locuri se petrecuseră odinioară fapte ciudate. - diateza reflexivă

Basmul *a fost povestit* cu măiestrie de bătrân. - diateza pasivă

d) (în faţă) - mi;

e) A făcut mari eforturi *pentru a toarce* toată lâna în două zile.

O chemase *pentru tors.*

f) cratima$_1$: desparte cei doi termeni care compun locuţiunea substantivală *aducerile-aminte*;

cratima$_2$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - substantivul *faţă* (din structura locuţiunii prepoziţionale *în faţă*) şi pronumele personal *mi* (cazul dativ posesiv, forma neaccentuată);

cratima$_3$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeşi silabă) - substantivul *degetele* şi pronumele personal *i* (cazul dativ posesiv, forma neaccentuată);

cratima$_4$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - verbul *toarce* şi prepoziţia *în* (din care lipseşte sunetul *î*);

cratima$_5$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - substantivul *gându* şi pronumele personal *mi* (cazul dativ posesiv, forma neaccentuată);

g) Firul poveştilor duioase se toarce-n gându-mi.

h) - dubla metaforă "aducerile-aminte pe suflet *cad în picuri*" sugerează trezirea amintirilor, una câte una; "ploaia amintirilor" face sufletul să vibreze;

- personificarea vântului ("cu degetele-i vântul loveşte în ferești") reliefează comuniunea profundă dintre om şi natură;

- metafora "firul poveştilor se toarce" evidenţiază derularea continuă, neîntreruptă, înaintea ochilor minţii, a întâmplărilor dragi de odinioară.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 17

a) poet vizual;
rază vizuală;
câmp vizual;
memorie vizuală;

b) Aş dori să-mi cumpăr un palton; căutaţi-mi, vă rog, unul *pe măsură*! - locuţiune adjectivală

Acest tânăr este obraznic *peste măsură*. - locuţiune adverbială

Răsplata a fost *pe măsura* eforturilor depuse. - locuţiune prepoziţională

Pe măsură ce înaintam, drumul devenea tot mai anevoios. - locuţiune conjuncţională

c) Numai omul *care* nu munceşte nu greşeşte.- cazul nominativ, funcţia sintactică de subiect simplu

Foloseşte un săpun *al cărui* miros îmi place în mod deosebit. - cazul genitiv, funcţia sintactică de atribut pronominal genitival

Se aşează lângă colegul *căruia* nu-i adresase nimeni nici un cuvânt. - cazul dativ, funcţia sintactică de complement indirect

Nu am găsit în nici o librărie volumul de versuri *pe care* mi l-ai recomandat. - cazul acuzativ, funcţia sintactică de complement direct

d) poate: predicat verbal exprimat prin adverb predicativ;

nu este: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ; personal, intranzitiv, forma negativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

să fi fost auditiv (şi) vizual: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *să fi fost* şi din numele predicativ multiplu *auditiv (şi) vizual*; verbul copulativ este personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul conjunctiv, timpul perfect, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ multiplu este exprimat prin adjective variabile cu două terminaţii, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, fără grade de comparaţie;

e) Vecinul meu de la parter le cumpără copiilor săi haine vechi de zgârcit.

f) *Cu siguranţă*[1]/ [că] *va reuşi.*[2]/

De prisos[1]/ [să] mai *discutăm.*[2]/

Scanned with OKEN Scanner

g) fire-aş;

h) - elemente vizuale: răsăritul lunii *pe un deal*, luna *ca o vatră de jăratic*, codrii *rumeniţi*, *castelul singuratic*, râurile sclipitoare, văile;

- elemente auditive: apele râurilor *fugind în ropot*, *tânguiosul glas de clopot*;

i) Pe un deal răsare luna, *vatră de jăratic*.

Testul nr. 18

a) Exerciţiul ne cere să calculăm *aria* cercului.

Aria interpretată de tânărul solist a cucerit inimile spectatorilor.

b) - fluieră, clatină: verbe personale;

- plouă, ninge: verbe impersonale;

c) - din fundul;

- Spectatorii din primele rânduri ale sălii văd scena mai bine decât cei *din fund*.

d) La noi *plouă* de aseară. - verb intranzitiv

Am ieşit fără umbrelă şi m-*a plouat* zdravăn. - verb tranzitiv

e) - câteodată: complement circumstanţial de timp exprimat prin adverb nehotărât de timp;

- O cunoştea *de mică*.

f) "*Plouă* câteodată,[1]/ câteodată *ninge*,[2]/ vântul *fluieră* prin pomii grădinii, prin sălciile de pe şanţuri,[3]/*clatină* perdeaua înaltă de plopi din fundul ariei."[4]/

g) cele patru propoziţii ale frazei sunt principale, enunţiative propriu-zise, afirmative, dezvoltate şi se află în raport de coordonare prin juxtapunere;

h) *Câteodată* sunt prea nervoasă.

Profesorii trec *câte o dată* în dreptul fiecărei note.

Demult, pe aici nu erau aşezări omeneşti.

Nu te-am mai văzut *de mult*.

Învaţă, *altfel* rămâi corigent.

Alături se pregătea *alt fel* de mâncare.

i) metafora "*perdeaua [...] de plopi*" sugerează cititorului imaginea pâlcului de plopi din fundul ariei şi dezvăluie totodată legătura dintre om şi natură.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 19

a) - ţârâie: a ţârâi;
- a pustii, a prii;

b) fumuriu, fumăraie, fumărit, a fumiza, fumizare;

c) - a ţârâi: s-a format prin derivare cu sufixul *âi* de la interjecţia onomatopeică *ţâr*;
- a bâzâi, a cârâi, a hârâi;

d) - a staţiona, a stagna;
- a funcţiona, a activa;

e) de_1: conjuncţie subordonatoare;

de_2: prepoziţie;

f) în afară: locuţiune adverbială;
în afară de: locuţiune prepoziţională;
în afară că: locuţiune conjuncţională;

g) nu-i: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma negativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

nimeni: subiect simplu, exprimat prin pronume negativ, cazul nominativ;

(pe) drum: complement circumstanţial de loc, exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *pe*;

te-năbuşi: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza reflexivă (pronumele reflexiv *te* este la persoana a II-a, numărul singular, cazul acuzativ, forma neaccentuată, fără funcţie sintactică, marcă a diatezei reflexive), modul indicativ, timpul prezent, persoana a II-a, numărul singular;

(de) fum: complement circumstanţial de cauză, exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de*;

h) punctele de suspensie sunt în primul rând o marcă a afectivităţii: copleşit de gânduri şi de stări sufleteşti, poetul îşi întrerupe comunicarea; ele sugerează în acelaşi timp o acţiune de durată, continuă - căderea neîncetată a ploii.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 20

a) *amăgitor, a tăinui, plângăreț, învățământ, a portretiza;*
b) Rar te întâlnești cu *așa* zile. - adjectiv invariabil
c) nemărginit;
d) - (de) mii: numeral cardinal propriu-zis (de aproximație);
- înmiit;
- Datorită acestui leac magic, puterile-i sunt *înmiite.* - nume predicativ simplu în predicatul nominal *sunt înmiite*
Pentru toată truda ta, vei primi răsplată *înmiită.* - atribut adjectival
Acum câștigă *înmiit.* - complement circumstanțial de mod
e) Fiind bolnav, prietenul meu a lipsit trei săptămâni de la școală. Acum se străduiește să ne ajungă din urmă cu materia. Peste zi mă duc la el să-l ajut. L-am sfătuit să nu mai învețe pe de rost definițiile, să încerce să le înțeleagă.

În perioada convalescenței, îl vizitam aproape zi de zi. Într-o după-amiază l-am însoțit chiar la o scurtă plimbare în parcul din apropiere. Ne-am așezat tăcuți pe o bancă, ascultând murmurele înserării. Un vrăbioi cu penele zbârlite țopăia fără rost în jurul nostru. Soarele purpuriu se reflecta în apa limpede a lacului, creând imagini de vis. Trezite de răcoarea serii, broaștele orăcăiau după pofta inimii. În lumina difuză a amurgului, desișul de sălcii plângătoare de pe celălalt mal se deslușea ca prin vis. La întoarcere, prietenul meu mi-a mulțumit din toată inima pentru această plimbare de neuitat.

peste zi: locuțiune adverbială de timp;
zi de zi: locuțiune adverbială de timp;
de vis:locuțiune adjectivală;
ca prin vis: locuțiune adverbială de mod;
pe de rost: locuțiune adverbială de mod;
fără rost: locuțiune adverbială de mod;
după pofta inimii: locuțiune adverbială de mod;
din toată inima: locuțiune adverbială de mod;

f) - așa de frumos: complement circumstanțial de mod, determină adjectivul provenit din participiu *numite*;
- (de)popor: complement de agent, determină adjectivul provenit din participiu *numite*;

Scanned with OKEN Scanner

g) Vei găsi cheia *sub preşul* de la intrare.

Sub Ştefan cel Mare, Moldova era un ţinut al belşugului şi al dreptelor rânduieli.

Uşa a cedat *sub loviturile* sale puternice cu piciorul.

h) - porţi larg deschise, copii nou-născuţi;

- cuvintele *larg* şi *nou* sunt adverbe care determină adjective (*deschise, născuţi*); prin urmare, ele sunt invariabile;

i) personificarea Bărăganului, figura de stil predominantă în text, dezvăluie comuniunea profundă dintre om şi natură.

Testul nr. 21

a) Atâta mai am de făcut. - pronume nehotărât

Atâta se vaită!... - adverb nehotărât de mod (de cantitate);

b) Din neatenţie, m-*a izbit* cu uşa. - diateza activă

Furioasă, Suzica *îşi izbi* ursuleţul de zid. - diateza activă pronominală

Valurile *sunt izbite* cu putere de stânci de rafalele de vânt. - diateza pasivă

c) - în jur;

- *În jurul* poieniţei se întindea pădurea întunecoasă.

d) i : predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular;

pare: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, impersonal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a II-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, cu formă de persoana a III-a, numărul singular;

aud: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana I, numărul singular;

se izbesc: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza reflexivă (pronumele reflexiv *se* este la persoana a III-a, cazul acuzativ, forma neaccentuată, fără funcţie sintactică, marcă a diatezei reflexive), modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural;

e) "Atâta linişte-*i* în jur[1]/ de-mi *pare*[2]/ că *aud*[3]/

Scanned with OKEN Scanner

cum *se izbesc* de geamuri razele de lună."[4]/

f) 1: propoziţie principală, regentă pentru 2, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

2: propoziţie subordonată, având ca regentă propoziţia 1, faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *de*), regentă pentru propoziţia 3, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

3: propoziţie subordonată, având ca regentă propoziţia 2, faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *că*), regentă pentru propoziţia 4, enunţiativă, afirmativă, simplă;

4: propoziţie subordonată, având ca regentă propoziţia 3, faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de adverbul relativ de mod *cum*), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

g) O dată cu lăsarea serii, umbre dese învăluiseră pădurea de la poalele dealului. Tăcerea se aşternuse pretutindeni; se auzeau numai foşnetul brazilor şi susurul izvorului din marginea luminişului. Pe neaşteptate, dâre lungi de lumină lăptoasă alungară întunericul adânc: luna se ivise de după deal şi se înălţa încet-încet pe cer, revărsându-şi asupra pământului farmecul ei misterios... Razele argintii poleiau creştetele brazilor şi scânteierea lor împrumuta florilor stropite de roua înserării strălucirii de vis. O pasăre de noapte trecu în zbor greoi pe deasupra poienii şi se pierdu printre siluetele fantomatice ale brazilor - o părere? Treziţi din amorţeală de răcoarea nopţii, greierii îşi începură obişnuitul concert nocturn. Şi întreaga poiană fremătă, scăldată în lumina de argint a lunii!

h) *Razele* de lună *inundau* odaia.

Testul nr. 22

a) - i-i (*te-me-li-i-le*);
- contraatac, supraaglomerat;

b) ne-sfâr-şit; plo-uând; ro-chi-e; sculp-tor; con-struc-ţi-e; arc-tic;

c) În nopţile de vară, Nicoleta admira *cerul* înstelat.
Copilul era convins că bunicii săi îl ocroteau din *cer*.

Scanned with OKEN Scanner

Luptătorii rugau *cerul* să le dea izbândă.

d) aceiaşi munţi, aceeaşi tălăzuire;

e) în acelaşi timp, din timp în timp, cu timpul, la timp, din timp;

f) a părăsi: subiect simplu, exprimat prin verb la un mod nepersonal (nepredicativ), tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-á, diateza activă, modul infinitiv, timpul prezent;

pare cu neputinţă: predicat nominal, exprimat prin expresie verbală impersonală, alcătuit din verbul copulativ *pare* şi din numele predicativ simplu *cu neputinţă*; verbul copulativ este impersonal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a II-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, cu formă de persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin locuţiune adverbială de mod;

g) Scaunul a fost *apropiat* de masă.

Irina este *apropiată* de mama ei.

h) metafora "tălăzuire de munţi" s-a format prin înlocuirea unui cuvânt cu sens propriu (şir, lanţ de munţi) printr-altul cu sens figurat (*tălăzuire*), pe baza unei comparaţii implicite (munţii ca nişte talazuri).

Testul nr. 23

a) - fărădelegi: compunere prin contopire;

- untdelemn, botgros, binefacere, răufăcător, dreptunghi;

b) *Ce* tot spui? - pronume interogativ

Ce rochie vei purta diseară? - adjectiv pronominal interogativ

Spune-mi *ce* acuzaţii ţi se aduc. - adjectiv pronominal relativ - interogativ

Ce plouă! - adverb de mod

c) fă!/nu face! bate! / nu bate!

faceţi! / nu faceţi! bateţi! / nu bateţi!

să fac	să bat
să faci	să baţi
să facă	să bată
să facem	să batem
să faceţi	să bateţi
să facă	să bată

Scanned with OKEN Scanner

d) - a lua parte;

- Mii de oameni *au luat parte* la această manifestaţie.

e) dacă: conjuncţie subordonatoare, leagă propoziţia subordonată [1] de regenta ei [3];

acuma: complement circumstanţial de timp, exprimat prin adverb de timp;

vor prinde de veste: predicat verbal, exprimat prin locuţiune verbală predicativă, personală, tranzitivă, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza activă, modul indicativ, timpul viitor, persoana a III-a, numărul plural;

ce: complement direct, exprimat prin pronume relativ invariabil, leagă propoziţia subordonată [2] de regenta ei [1];

fac: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural;

alţii: subiect simplu, exprimat prin pronume nehotărât, genul masculin, numărul plural, cazul nominativ;

(în) părţi: complement circumstanţial de loc, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *în*;

alte: atribut adjectival (face parte din complementul circumstanţial de loc *în alte părţi*), exprimat prin adjectiv pronominal nehotărât, genul feminin, numărul plural, cazul acuzativ;

n-ar fi de mirare: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *n-ar fi* şi din numele predicativ simplu *de mirare;* verbul copulativ este impersonal, intranzitiv, forma negativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul condiţional-optativ, timpul prezent, cu formă de persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de*;

să se ridice: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea I, diateza reflexivă (pronumele reflexiv *se* este la persoana a III-a, cazul acuzativ, forma neaccentuată, fără funcţie sintactică, marcă a diatezei reflexive), modul conjunctiv, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural;

şi: adverb de mod, fără funcţie sintactică;

cei: subiect simplu, exprimat prin pronume demonstrativ de depărtare, genul masculin, numărul plural, cazul nominativ (întrucât înlocuieşte un

Scanned with OKEN Scanner

substantiv articulat *cei* trebuie considerat pronume şi articol totodată);

(de) aici: atribut adverbial, exprimat prin adverb de loc, precedat de prepoziţia *de*;

şi: conjuncţie coordonatoare copulativă, leagă două propoziţii subordonate - [4] şi [5] - în raport de coordonare copulativă;

să se apuce: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea I, diateza reflexivă (pronumele reflexiv *se* este la persoana a III-a, cazul acuzativ, forma neaccentuată, fără funcţie sintactică, marcă a diatezei reflexive), modul conjunctiv, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural;

(de) fărădelegi: complement indirect, exprimat prin substantiv comun, genul feminin, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de*;

f) "[Dacă] acuma *vor prinde de veste*[1]/ [ce] *fac* alţii în alte părţi[2]/, *n-ar fi de mirare*[3]/ [să] *se ridice* şi cei de aici[4]/ [şi să] *se apuce* de fărădelegi."[5]/

- [1]: propoziţie subordonată;
  [2]: propoziţie subordonată;
  [3]:propoziţie principală;
  [4]:propoziţie subordonată;
  [5]:propoziţie subordonată;

g)

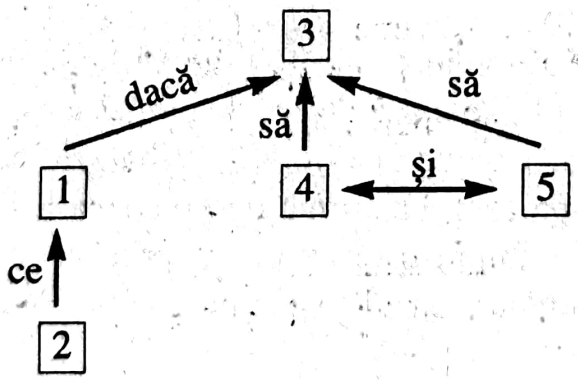

h) Păşind cu grijă peste marginea cuibarului umbrit de dudul bătrân, găinuşa moţată îşi mai privi o dată cu mândrie isprava: un ou mare şi roşcat se lăfăia, cald încă, în paiele aurii. Moţata îşi înfoie penele pestriţe şi începu să cotcodăcească mai întâi potolit, apoi din ce în ce mai înfocat, până când întreaga ogradă se umplu de larmă. Îndată suratele se adunară în jurul ei, admirându-i oul cu cotcodăceli învălmăşite. *Imnul de slavă păsăresc* sfredeli aerul văratic, *ridicându-se* până în crengile dudului şi, mai departe, *până în*

Scanned with OKEN Scanner

înaltul cerului, unde tulbură tihna norişorilor alburii.

Se apropie în goana mare şi cocoşul pintenat care, deschizându-şi aripile puternice, stârni *o avalanşă de praf* şi trâmbiţă un cucurigu victorios *de se cutremură pământul.*

Motanul galben se întinse leneş pe grămada de lemne ce se uscau la soare şi bombăni nemulţumit: "Ce mare scofală un ou?"

Testul nr. 24

a) Îşi aminteşte şi astăzi de acea *bătaie* zdravănă.
În curând peştele va ieşi la *bătaie.*
Pasărea se îndepărta cu *bătăi* de aripi domoale.
Îşi asculta cu spaimă *bătăile* inimii.
Părul ei mătăsos flutura în *bătaia* vântului.

b) - a da greş;
- a da năvală, a da foc, a da seamă, a da iama, a da drumul;

c) (pentru) - ntâia oară: numeral cardinal adverbial, cu valoare de locuţiune adverbială de timp, funcţia sintactică de complement circumstanţial de timp;

d) Se aude *cioc! cioc!* - subiect simplu
Copilul *zvârl!* cu-o piatră după iepure. - predicat verbal
E *vai* de cine nu m-ascultă! - nume predicativ simplu în predicatul nominal *e vai*
Bunica merge *lipa-lipa.* - complement circumstanţial de mod

e)

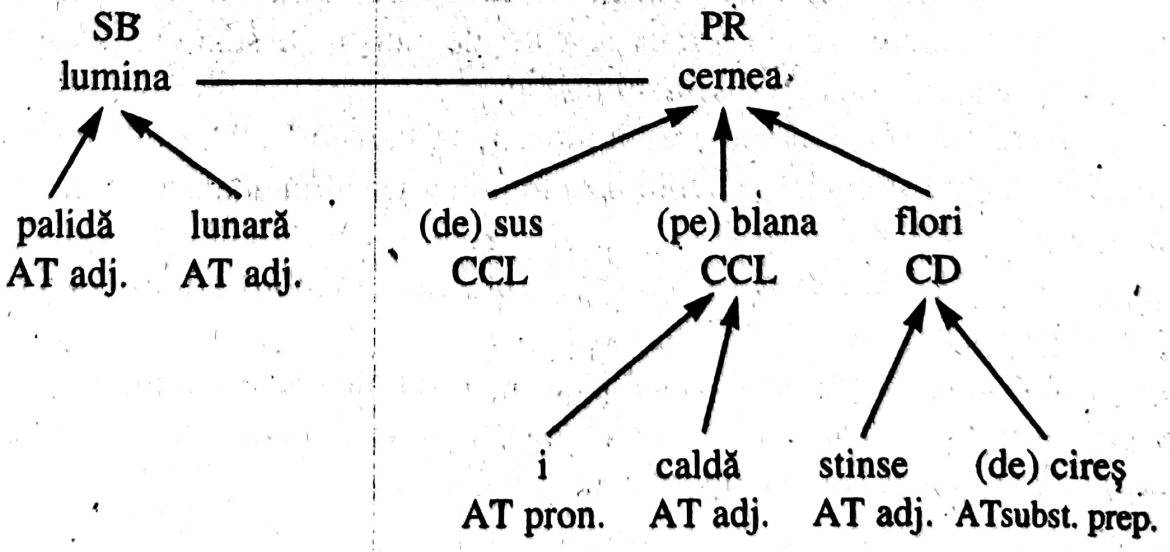

Scanned with OKEN Scanner

f) "bătaia puştii tatii";

g) *Nu ştiu*[1]/ cum *să-i spun* adevărul.[2]/

h) ghilimelele: semn de punctuaţie, marchează reproducerea unui citat;

virgula$_1$: semn de punctuaţie, desparte un complement circumstanţial de loc (*de sus*) de verbul regent (*cernea*); complementul circumstanţial de loc se află la începutul propoziţiei şi este o explicaţie suplimentară, o precizare;

virgula$_2$: semn de punctuaţie, desparte două atribute adjectivale (*palidă* şi *lunară*) în raport de coordonare prin juxtapunere;

virgulele$_{2,3}$: semne de punctuaţie, izolează de restul propoziţiei un atribut adjectival (*lunară*) care aduce o explicaţie suplimentară, o precizare; atributul este evidenţiat totodată;

cratima$_1$: semn ortografic, desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - substantivul *blana* şi pronumele personal *i* (cazul dativ posesiv, forma neaccentuată);

punctul: semn de punctuaţie, marchează sfârşitul unei propoziţii enunţiative propriu-zise;

virgula$_4$: semn de punctuaţie, izolează o interjecţie (*vai*) de restul frazei;

cratima$_2$: semn ortografic, desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - prepoziţia *pentru* şi numeralul ordinal *întâia* (din care lipseşte sunetul *î*) din structura numeralului cardinal adverbial *(î)ntâia oară*;

semnul exclamării: semn de punctuaţie, marchează sfârşitul unui enunţ exclamativ;

i) - epitetele "*palidă*", "*stinse*" evidenţiază lipsa de intensitate, de strălucire a luminii, a culorilor; ca sugestii ale morţii, ele sunt în acelaşi timp elemente anticipatoare în discursul poetic;

- metafora personificatoare "lumina [...] *cernea* [...] flori" sugerează jocul de umbre şi lumini şi subliniază totodată legătura adâncă dintre om şi natură;

- metafora "*flori de cireş*" reliefează efectul de umbre şi lumini creat de razele de lună;

- remarcăm, de asemenea, antiteza dintre lumina rece a lunii, florile de cireş "*stinse*" şi "*blana caldă*" a căprioarei, antiteză a cărei semnificaţie de adâncime este opoziţia dintre moarte şi viaţă.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 25

a) - subsistem, sublinia, subalimentat, subofiţer, subestimat, subunitate;
- sub-sis-tem; sub-li-ni-a; sub-a-li-men-tat; sub-o-fi-ţer; sub-es-ti-mat; sub-u-ni-ta-te;

b) - temporar;
- sinonim: provizoriu;
antonim: permanent;
paronim: temporal;

c) puterea mecanică, lucrul mecanic, efectuat, sistem, intervalul;

d) *Câţi* au venit? - pronume interogativ
Câte pâini să cumpăr? - adjectiv pronominal interogativ
Nu ştiu *câţi* au mai rămas. - pronume relativ - interogativ
Spune-mi *câte* cărţi ai citit în ultimul timp. - adjectiv pronominal relativ - interogativ
Cât mănâncă! - adverb de mod (de cantitate)
Grâul a crescut *cât* palma. - adverb de comparaţie cu valoare de prepoziţie

e) este câtul: predicat nominal;
s-a efectuat: predicat verbal;

f) *Pesemne* că n-a înţeles. - predicat verbal exprimat prin adverb predicativ
Uite un fluture! - predicat verbal exprimat prin interjecţie predicativă

g) Lucrul mecanic a fost efectuat de sistem.
Sistemul a efectuat lucrul mecanic.
- trecerea de la participiu şi de la diateza pasivă la diateza activă antrenează următoarele modificări gramaticale: complementul de agent (*de sistem*) devine subiect, iar subiectul (*lucrul mecanic*) devine complement direct;

h) autorul repetă anumite cuvinte cu intenţia de a fi cât mai explicit.

Scanned with OKEN Scanner

Clasa a VIII-a

Testul nr. 1

a) - foarte devreme, dis-de-dimineaţă;
- locuţiunea adverbială *cu noaptea-n cap* este mai expresivă;

b) Fetiţa purta pe *cap* o căciuliţă de lână, dăruită de bunica ei. - parte a corpului omenesc;
Ionescu are *cap*, nu glumă! - minte, gândire, judecată;
La scurt timp, *capii* răzmeriţei au fost prinşi. - căpetenie, conducător;
Cât timp am fost bolnav, mama m-a vegheat la *capul* patului. - căpătâi, parte terminală a obiectelor;
Moş Crăciun ne-a împărţit câte un pachet de *cap*. - persoană, ins;

c) - de voie, de nevoie: locuţiune adverbială de mod;
- zi şi noapte: locuţiune adverbială de timp;
vrând-nevrând: locuţiune adverbială de mod;

d) G-D: nurorii zglobii/zglobiei nurori;

e) - care: pronume relativ;
- care: pronume nehotărât;

f) - "Baba,[1]/ care *se culcase* o dată cu găinile,[2]/ *se scula* cu noaptea-n cap[1]/ şi *începu* a trânti şi-a plesni prin casă,[3]/ încât[4]/ biata noră[5]/ care de-abia *aţipise*,[6]/ de voie, de nevoie,[5]/*trebui*[4]/ să *se scoale*,[5]/ să *sărute* mâna soacrei[7]/ şi să-i *arate*[8]/ ce-*a lucrat*[9]"/.

1 - propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

2 - propoziţie subordonată atributivă izolată (explicativă), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

3 - propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

Scanned with OKEN Scanner

4 - propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

5 - propoziţie subordonată subiectivă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

6 - propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă) enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

7 - propoziţie subordonată subiectivă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

8 - propoziţie subordonată subiectivă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

9 - propoziţie subordonată completivă directă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

g)

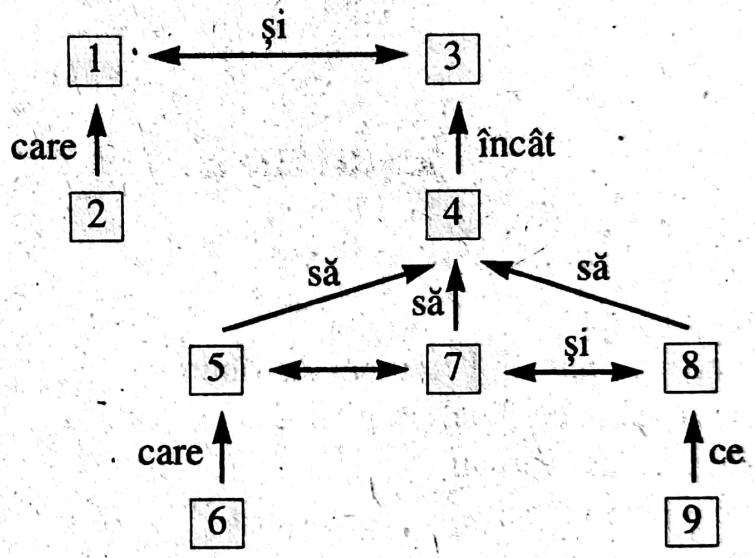

h) "... începu *a trânti* şi-*a plesni* prin casă...": începu *să trântească* şi *să plesnească* prin casă;

i) Deşi *se pregătise*[1]/ cum îl *sfătuise* antrenorul[2]/, Cornel *nu reuşise*[3]/ *să se califice* în finala concursului[4]/ şi *se gândea*[5]/ *să renunţe* la activitatea sportivă,[6]/ dar până la urmă *a înţeles*[7]/ că cel mai important lucru *este*[8]/ *să nu te laşi* descurajat de primele insuccese[9]/.

j) virgulele 1, 2: despart de propoziţia 1 propoziţia subordonată atributivă izolată (explicativă) 2, intercalată în regenta ei;

Scanned with OKEN Scanner

virgula 3: desparte propoziţia subordonată circumstanţială consecutivă [4] de regenta ei [3]; subordonata este o explicaţie suplimentară, o precizare;

virgulele 4, 6: izolează în propoziţia [5] un complement circumstanţial de mod (*de voie, de nevoie*) intercalat între subiect (*noră)* şi predicat (*să se scoale*);

virgula 5: desparte cele două substantive care alcătuiesc locuţiunea adverbială *de voie, de nevoie;*

virgula 7: desparte două propoziţii subordonate subiective - [5] şi [7] - în raport de coordonare prin juxtapunere.

Testul nr. 2

a) grăsuţ, grăsan;
b) una câte una: numeral cardinal distributiv;
cei cinci: numeral cardinal propriu-zis;
c) plecau: predicat verbal;
întreba: predicat verbal;
sunt: predicat verbal;
scădea: predicat verbal;
prindea: predicat verbal;
d) "Şi 1/[cum] turmele *plecau* una câte una,2/ Ghiţă *întreba* mereu 1/[câte] mai *sunt,*3/ [şi] 4/ [pe cât] numărul turmelor rămase în urmă *scădea,*5/ pe atât el *prindea* poftă de a-şi opri cei cinci grăsuni4/."

[1] - propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2] - propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[3] - propoziţie subordonată completivă directă, interogativă indirectă, afirmativă, simplă;

Scanned with OKEN Scanner

4 - propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

5 - propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod (de măsură progresivă), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată.

e)

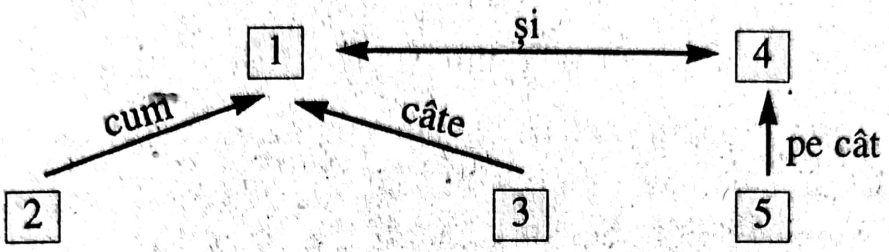

f) pe cât: locuţiune conjuncţională subordonatoare, leagă propoziţia subordonată completivă circumstanţială de mod 5 de regenta ei 4;

pe atât: complement circumstanţial de mod (de măsură) exprimat prin locuţiune adverbială de mod;

g) "rămase în urmă" --> care rămăseseră în urmă;

"de a-şi opri cei cinci grăsuni"--> să-şi oprească cei cinci grăsuni;

h) Ne mai rămâne[1]/ *să* *învăţăm.*[2]/ - 2: propoziţie subordonată subiectivă;

El a rămas toată viaţa[1]/ *cum* *a fost şi în tinereţe.*[2]/ - 2: propoziţie subordonată predicativă;

i) - scădem, scădeţi; apărem, apăreţi; plăcem, plăceţi;

- va scădea, ar scădea; va apărea, ar apărea; va plăcea, ar plăcea;

j) imperfectul verbelor (*plecau, întreba, scădea, prindea*), timp cu valoare durativă; *una câte una; mereu; pe cât..... pe atât; rămase în urmă.*

Testul nr. 3

a) Gara de Nord: compunere prin juxtapunere;
TAROM: compunere prin abreviere;
preşcolar: derivare cu prefix şi cu sufix;
amarnic: derivare cu sufix;
cumsecade: compunere prin contopire;
subcapitol: derivare cu prefix;

Scanned with OKEN Scanner

b) - adjective: *lată, murdară, gălăgioasă, şovăitori, menite;*
- adverbe: *negreşit, scump, prost;*

c) (cu) magazine: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *cu*, funcţia sintactică de atribut substantival prepoziţional;

fel de fel de: locuţiune adjectivală, funcţia sintactică de atribut adjectival;

(în faţa) cărora: pronume relativ, genul neutru, numărul plural, cazul genitiv, precedat de locuţiunea prepoziţională *în faţa*, funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc, cu rol de element de relaţie în frază - leagă propoziţia subordonată atributivă neizolată (determinativă) [2] de regenta ei [1];

vânzătorii: substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *i*, funcţia sintactică de subiect simplu;

se războiau: verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza reflexivă (pronumele reflexiv *se* este la persoana a III-a, cazul acuzativ, forma neaccentuată, fără funcţie sintactică, marcă a diatezei reflexive), modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul plural, funcţia sintactică de predicat verbal;

(cu) trecătorii: substantiv comun, genul masculin, numărul plural, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *i*, precedat de prepoziţia *cu*, funcţia sintactică de complement indirect;

(cu) zeci: numeral cardinal propriu-zis (de aproximaţie), cu valoare de substantiv, genul feminin, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *cu*, funcţia sintactică de atribut substantival prepoziţional;

(de) hoteluri: substantiv comun, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *de*, funcţia sintactică de atribut substantival prepoziţional;

(pe) care: pronume relativ, genul masculin, numărul plural, cazul acuzativ, precedat de prepoziţia *pe*, funcţia sintactică de complement direct, cu rol de element de relaţie în frază - leagă propoziţia subordonată atributivă neizolată (determinativă) [5] de regenta ei [4];

Gara de Nord: substantiv propriu, genul feminin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *a*, funcţia sintactică de subiect simplu;

îi: pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul plural, cazul acuzativ, forma neaccentuată, funcţia sintactică de complement direct;

Scanned with OKEN Scanner

vărsa: verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea I, diateza activă, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul singular, funcţia sintactică de predicat verbal.

d) "Birjarul *apucă* pe Calea Griviţei, lată, murdară şi gălăgioasă, cu fel de fel de magazine[1]/ în faţa cărora vânzătorii *se războiau* cu trecătorii şovăitori[2]/ să -i *facă* negreşit clienţi,[3]/ cu zeci de hoteluri, hanuri şi ospătării menite[1]/ să *adăpostească* scump şi prost pe călătorii[4]/ pe care Gara de Nord îi *vărsa* [...]"[5]/.

1: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

2: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

3: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de scop (finală), enunţiativă[1], afirmativă, dezvoltată;

4: propoziţie subordonată completivă indirectă, enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

5: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată.

e)

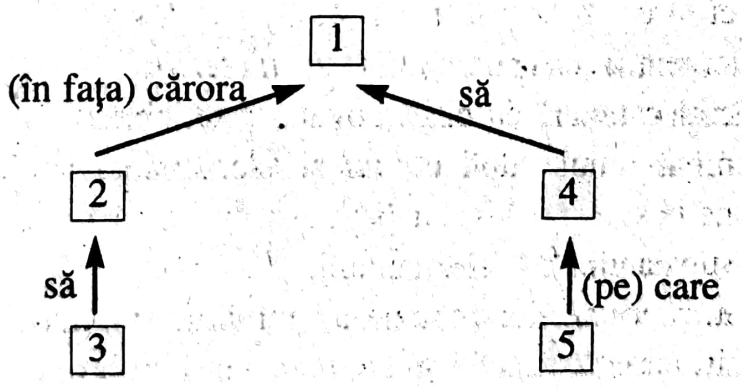

f) "pe care Gara de Nord îi vărsa" --> vărsaţi de Gara de Nord;

g) Mă tem[1]/ să *înot.*[2]/ - 2 - propoziţie subordonată completivă indirectă având ca element regent un verb (*mă tem*);

Convinsă[1]/ că *mama i-a cumpărat rochia dorită,*[2]/ Ioana o aştepta cu nerăbdare.[1]/ - 2: propoziţie subordonată completivă indirectă având ca element regent un adjectiv (*convinsă*);

Scanned with OKEN Scanner

E bine[1]/ *de cine* *a învăţat la timp propoziţiile subordonate.*[2]/ - 2: propoziţie subordonată completivă indirectă având ca element regent un adverb (*bine*);

Vai[1]/ *de cine* *nu învaţă!*[2]/ - 2: propoziţie subordonată completivă indirectă având ca element regent o interjecţie (*vai*);

h) - cuvintele *Calea Griviţei* şi *Gara de Nord* sunt substantive proprii compuse din două substantive: primul în nominativ, al doilea în genitiv, respectiv în acuzativ cu prepoziţie; în astfel de situaţii nu se foloseşte cratima;

- Popeşti-Leordeni, Târgu-Mureş;

i) se războiau: verb metaforă, reliefând insistenţa cu care vânzătorii încercau să-i convingă pe trecătorii şovăitori să le devină clienţi;

vărsa: verb metaforă, evidenţiind mulţimea călătorilor.

---

1. Deoarece programa pentru gimnaziu nu include decât propoziţiile enunţiative propriu-zise, optative, imperative şi exclamative, la celelalte propoziţii enunţiative nu se va specifica felul lor.

Testul nr. 4

a) *ia* (*ţi-am*), *ui* (*gutui*), *ea* (*putea*), *ăi* (*tăi*), *ii* (*serii*);

b) Tabloul înfăţişa o tânără cu *chipul* oval. - faţă, obraz;

Dumnezeu a creat omul după *chipul* şi asemănarea sa. - înfăţişare, aspect;

Scrie într-un *chip* original. - fel, manieră;

e) ţi: pronume personal, persoana II-a, numărul singular, cazul dativ posesiv, forma neaccentuată, funcţia sintactică de atribut pronominal;

(spre) mine: pronume personal, persoana I, numărul singular, cazul acuzativ, forma accentuată, precedat de prepoziţia *spre*, funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc;

mi: pronume reflexiv, persoana I, numărul singular, cazul dativ posesiv, forma neaccentuată, funcţia sintactică de atribut pronominal;

mi: pronume personal, persoana I, numărul singular, cazul dativ, forma neaccentuată, funcţia sintactică de complement indirect;

Scanned with OKEN Scanner

d) am întors: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza activă, modul indicativ, timpul perfect compus, persoana I, numărul singular;

aş putea: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a II-a, diateza activă, modul condiţional-optativ, timpul prezent, persoana I, numărul singular;

să rup: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza activă pronominală (pronumele reflexiv *mi* are funcţie sintactică - v. mai sus), modul conjunctiv, timpul prezent, persoana I, numărul singular;

ar părea căprui: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *ar părea* şi din numele predicativ simplu *căprui*; verbul copulativ este personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a II-a, diateza activă, modul condiţional-optativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin adjectiv variabil cu două terminaţii, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, gradul de comparaţie pozitiv.

e) "Cu mâna stângă ţi-*am întors* spre mine chipul,
sub cortul adormiţilor gutui[1]/
[şi][2]/[de]-*aş putea*[3]/[să]-mi *rup* din ochii tăi privirea,[4]/
văzduhul serii mi-*ar părea căprui*".[2]/

f) [1]: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu prepoziţia [2] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [1] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), regentă pentru propoziţia [3], enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie subordonată circumstanţială condiţională, având ca regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *de*), regentă pentru propoziţia [4], enunţiativă, afirmativă, simplă;

[4]: propoziţie subordonată completivă directă, având ca regentă propoziţia [3], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune

Scanned with OKEN Scanner

(marcat de conjuncţia subordonatoare *să*), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată.

g) [*În caz că*] *vine la voi,*[1]/anunţaţi-ne![2]/ - [1]: propoziţie subordonată circumstanţială condiţională introdusă prin locuţiunea conjuncţională subordonatoare *în caz că*;

h) Părea[1]/[*că*] *ninge.*[2]/ - părea: verb predicativ, impersonal, intranzitiv;

Tu pari[1]/ [*să*] *te fi schimbat*[2]/. - pari: verb copulativ, personal, intranzitiv;

i) metafora *cortul* - sugestie a ocrotirii - şi epitetul personificator inversat *adormiţilor* subliniază comuniunea profundă dintre om şi natură.

Testul nr. 5

a) eau (*dădeau, croncăneau*);

b) - cineva, ceva, câţiva;

- undeva, cândva, cumva;

c) Căţeluşa albă *a* Emiliei împlineşte un an. - articol posesiv (genitival);

d) dădeau târcoale: locuţiune verbală predicativă, personală, intranzitivă, forma afirmativă, conjugarea I, diateza activă, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul plural, funcţia sintactică de predicat verbal;

prin preajmă: locuţiune adverbială de loc, funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc;

şi: conjuncţie coordonatoare copulativă - leagă două propoziţii principale ([1] şi [5] - v. mai jos) în raport de coordonare copulativă;

croncăneau: verb predicativ, unipersonal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul plural, funcţia sintactică de predicat verbal;

urât: adverb de mod, gradul de comparaţie pozitiv, funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod;

Scanned with OKEN Scanner

e) (deasupra a) ceva: complement circumstanţial de loc, exprimat prin pronume nehotărât invariabil, precedat de prepoziţiile *deasupra* şi *a*;
ceva: subiect simplu, exprimat prin pronume nehotărât invariabil;

f) "Nişte ciori, învăţate[1]/ [să] *se rotească*[2]/ [şi să] *se aşeze* deasupra a ceva înalt,[3]/acum[1]/ [că] acel ceva *nu* mai *era*,[4]/*dădeau târcoale* prin preajmă[1]/ [şi] *croncăneau* urât, parcă a pustiu, din ciocurile lor negre[5]/".

g) [1]: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [5] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), regentă pentru propoziţiile [2], [3] şi [4];
[2]: propoziţie subordonată completivă indirectă, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *să*), în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [3] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*);
[3]: propoziţie subordonată completivă indirectă, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *să*), în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [2] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*);
[4]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză cu nuanţă temporală, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *că*);
[5]: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [1] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*).

h) Mă gândesc[1]/ [să] *-l vizitez*,[2]/ [dar să] *nu-i spun nimic înainte pentru a-i face o surpriză*[3]/.

i) Tinerii cu aspiraţii *înalte* reuşesc în viaţă.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 6

a) Cine-i acela *de*-a îndrăznit? - pronume relativ
De, dacă n-a învăţat! - interjecţie
b) - locuţiuni adverbiale: *din vreme-n vreme, din vreme, la vreme;*
- locuţiuni conjuncţionale: *de vreme ce, în vreme ce, câtă vreme;*
c) - ce i: predicat nominal;
scânteie: predicat verbal;
i rea (sau) bună: predicat nominal;
bate: predicat verbal;
sună: predicat verbal;
i bună, rea: predicat nominal;
curge: predicat verbal;
- ce i: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *i* şi din numele predicativ simplu *ce*; verbul copulativ este personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin pronume interogativ invariabil;
d) *Cum* e recolta în anul acesta?
e) "- *Ce* mi-*i* vremea,[1]/ [când] de veacuri
Stele-mi *scânteie* pe lacuri,[2]/
[Că][3]/[de]-*i* vremea *rea* sau *bună*,[4]/
Vântu-mi *bate*,[3]/ frunza-mi *sună*,[5]/
[Şi][6]/[de]-*i* vremea *bună, rea*,[7]/
Mie-mi *curge* Dunărea[6]/".

[1]: propoziţie principală, interogativă retorică, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială cauzală condiţională, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[4]: propoziţie subordonată circumstanţială concesivă condiţională, enunţiativă, afirmativă, simplă;

Scanned with OKEN Scanner

5: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

6: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

7: propoziţie subordonată circumstanţială concesivă condiţională, enunţiativă, afirmativă, simplă;

f) *Vrei,*[1] */nu vrei,*[2]/ apucă-te de învăţat![3]/

g) cratima 1: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *mi* (cazul dativ, forma neaccentuată) şi forma *i* a indicativului prezent al verbului *a fi*;

cratima 2: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - substantivul *stele* şi pronumele personal *mi* (cazul dativ, forma neaccentuată);

cratima 3: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - conjuncţia *de* şi forma *i* a indicativului prezent al verbului *a fi*;

cratima 4: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - substantivul *vântu* şi pronumele personal *mi* (cazul dativ, forma neaccentuată);

cratima 5: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - substantivul *frunza* şi pronumele personal *mi* (cazul dativ posesiv, forma neaccentuată);

cratima 6: v. cratima 3;

cratima 7: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *mie* (cazul dativ, forma accentuată) şi pronumele personal *mi* (cazul dativ, forma neaccentuată);

h) - măsura este de şapte-opt silabe, rima împerecheată, ritmul trohaic;

- versificaţia populară aduce o sugestie în plus de vechime, de statornicie;

- "Mai am un singur dor:
În liniştea serii
Să mă lăsaţi să mor

Scanned with OKEN Scanner

La marginea mării [...]".

(Mihai Eminescu: *Mai am un singur dor)*

i) Dragostea de semeni a fost *steaua* călăuzitoare a întregii sale vieţi.

Oamenii se adunaseră să o întâmpine pe această nouă *stea* a cinematografiei.

Testul nr. 7

a) mazuri: oşteni polonezi (din regiunile Mazuria şi Mazovia);

b) Ieri am cumpărat *mei* ca să-mi hrănesc porumbeii.

Din când în când lişiţa îşi scufunda capul în răcoroasele *unde.*

c) *Cum* ai rezolvat acest exerciţiu? - adverb interogativ de mod

Scrie *cum* poate. - adverb relativ de mod

Cum nimeni nu aflase cele petrecute acolo, se gândi să păstreze deocamdată taina. - conjuncţie subordonatoare

d) (pe) Magda: substantiv propriu, genul feminin, cu formă numai de singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *a*, precedat de prepoziţia *pe*, funcţia sintactică de complement direct;

Elisabeta: substantiv propriu, genul feminin, cu formă numai de singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *a*, funcţia sintactică de apoziţie simplă;

e) "- Atunci *s-aşteptăm* pe Magda,[1]/ care *soseşte* cu doamna Elisabeta,[2]/ şi *să ne ducem* cu mazurii mei[3]/ *să facem* rânduială[4]/ unde *spui*[5]/ şi cum *spui*[6]/".

1: propoziţie principală, enunţiativă imperativă, afirmativă, dezvoltată;

2: propoziţie subordonată atributivă izolată (explicativă), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

3: propoziţie principală, enunţiativă imperativă, afirmativă, dezvoltată;

4: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de scop (finală), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

Scanned with OKEN Scanner

5: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de loc, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

6: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

f)

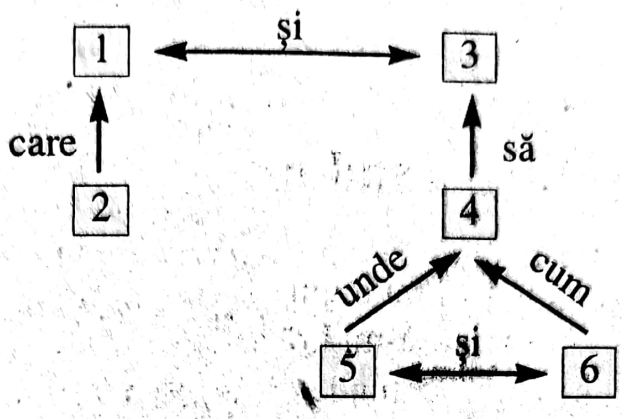

g) *De aceea* te-am trimis acolo,[1]/ *ca să anunţi sosirea mea.*[2]/

h) ghilimelele: semn de punctuaţie, marchează reproducerea unui citat;

linia de dialog: semn de punctuaţie, marchează vorbirea directă;

cratima: semn ortografic, desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - conjuncţia *să* (din care lipseşte sunetul *ă*) din structura conjunctivului *să aşteptăm* şi verbul *aşteptăm*;

virgulele 1, 2: semne de punctuaţie, despart propoziţia subordonată atributivă izolată (explicativă) 2 de regenta ei 1;

punctul: semn de punctuaţie, marchează sfârşitul frazei;

i) jocul timpurilor verbale - trecerea de la trecut la prezent - are rolul de a evidenţia gesturile cu valoare simbolică - semnificând înfăptuirea unui act de dreptate, răzbunarea unei nelegiuiri.

Testul nr. 8

a) ceas: trei sunete, patru litere;

ciocan: cinci sunete, şase litere;

veghea: patru sunete, şase litere; verb de conjugarea I (*ghe* reprezintă un singur sunet);

urechea: cinci sunete, şapte litere; verb de conjugarea I (*che* reprezintă un singur sunet);

Scanned with OKEN Scanner

b) Îţi admiram fusta brodată pe *poale*. - sens propriu principal

Oamenii îşi construiseră locuinţe la *poalele* dealului. - sens propriu secundar

În depărtare, munţii semeţi zdrenţuiau *poalele* azurului. - sens figurat

c) Pomul *cel* bun se cunoaşte după roade. - articol demonstrativ (adjectival)

S-au oprit pe *cel* colnic să mai răsufle. - adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare

Cel care-şi ia notiţe bune, învaţă cu uşurinţă. - pronume demonstrativ de depărtare (faptul că substantivul înlocuit - de exemplu *elevul* - este articulat cu articol hotărât ne îndreptăţeşte să-l socotim pe *cel* pronume şi articol în acelaşi timp)

d) în larg, pe larg;

e) Acest lucru este *adevărat*.

E *adevărat* ce mi-ai spus.

f) "Şi[1]/ cum ceasul *bate*-n larg

Peste noi şi peste plante,[2]/

De *s-ar crede*[3]/ că *se sparg*

Sub ciocane diamante;[4]/

Timpul cel adevărat

Vine-n aripi împrejur,[1]/

Şi pe capul meu plecat

Varsă poale de azur[5]/".

g) 1: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu propoziţia 5 (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), regentă pentru propoziţia 2, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

2: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză, având ca regentă propoziţia 1, faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *cum*), regentă pentru propoziţia 3, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

3: propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă, având ca

Scanned with OKEN Scanner

regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *de*), regentă pentru propoziţia [4], enunţiativă, afirmativă, simplă;

[4]: propoziţie subordonată subiectivă, având ca regentă propoziţia [3], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *că*), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [1] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

h) Îmi vine [1]/[să] *plâng*[2]/. - [2]: propoziţie subordonată subiectivă

i) - construcţia cu valoare de comparaţie "ceasul bate [...] de s-ar crede că se sparg sub ciocane diamante";
- personificarea timpului;
- metafora "timpul vine-*n aripi*".

Testul nr. 9

a) ridicolul exprimării constă în folosirea improprie a termenilor:
1) cuvântul *fix* este nepotrivit în context cu *trecute* (expresie a aproximaţiei);
2) - *a se revizui* se opune ideii de a nu schimba nimic (după cum *a nu se revizui* se opune ideii de schimbare);
- *pe ici pe colo* contrazice sensul construcţiei următoare - "*în punctele... esenţiale*";
3) sensul cuvântului *seculare* se află în neconcordanţă cu precizarea următoare - "care au durat aproape treizeci de ani".

b) Vorbitorul le cere să aleagă una din două: ori să se revizuiască, primeşte! dar să nu se schimbe nimica; ori să nu se revizuiască, primeşte! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, şi anume în punctele ... esenţiale...

c) - ficşi/fixe; complecşi/complexe; bruşti/bruşte; exacţi/exacte;

d) amândouă, ambele;
- S-au acordat premii *amânduror* concurentelor./S-au acordat premii concurentelor *amândurora*.

Scanned with OKEN Scanner

regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *de*), regentă pentru propoziţia [4], enunţiativă, afirmativă, simplă;

[4]: propoziţie subordonată subiectivă, având ca regentă propoziţia [3], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *că*), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [1] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

h) Îmi vine ^{1}/[*să*] *plâng*^{2}/. - [2]: propoziţie subordonată subiectivă

i) - construcţia cu valoare de comparaţie "ceasul bate [...] de s-ar crede că se sparg sub ciocane diamante";

- personificarea timpului;
- metafora "timpul vine-*n aripi*".

Testul nr. 9

a) ridicolul exprimării constă în folosirea improprie a termenilor:

1) cuvântul *fix* este nepotrivit în context cu *trecute* (expresie a aproximaţiei);

2) - *a se revizui* se opune ideii de a nu schimba nimic (după cum *a nu se revizui* se opune ideii de schimbare);

- *pe ici pe colo* contrazice sensul construcţiei următoare - "*în punctele... esenţiale*";

3) sensul cuvântului *seculare* se află în neconcordanţă cu precizarea următoare - "care au durat aproape treizeci de ani".

b) Vorbitorul le cere să aleagă una din două: ori să se revizuiască, primeşte! dar să nu se schimbe nimica; ori să nu se revizuiască, primeşte! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, şi anume în punctele ... esenţiale...

c) - ficşi/fixe; complecşi/complexe; bruşti/bruşte; exacţi/exacte;

d) amândouă, ambele;

- S-au acordat premii *amânduror* concurentelor./S-au acordat premii concurentelor *amândurora*.

Scanned with OKEN Scanner

Le-am spus părerea mea *ambelor* colege. - numeralul cardinal colectiv *ambii/ambele* nu poate sta după substantivul determinat

e) "- Şi eu,[1]/*am*[2]/*n-am* înfăţişare,[3]/la douăsprezece trecute fix *mă duc* la tribunal..."[1]/

f) [1]: propoziţie principală, regentă pentru propoziţiile [2] şi [3], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie subordonată circumstanţială concesivă condiţională, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin juxtapunere, în raport de coordonare prin juxtapunere cu propoziţia [3], enunţiativă, afirmativă, simplă;

[3]: propoziţie subordonată circumstanţială concesivă condiţională, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin juxtapunere, în raport de coordonare prin juxtapunere cu propoziţia [2], enunţiativă, negativă, dezvoltată;

g) De două zile plouă întruna. Vântul suflă în rafale puternice. Străzile sunt pustii. Nici nu-ţi vine să mai ieşi din casă pe aşa vreme. Dar n-are rost să mă mai gândesc la ploaie. *Orice-ar fi,* astă-seară *tot* voi merge la teatru. În nici un caz nu pot să ratez premiera. Mă întreb însă dacă umbrela îmi mai este de folos pe vântul acesta. Nici pelerina de ploaie nu pare să-mi fie de prea mare ajutor. *Oricum m-aş îmbrăca, tot* mă udă. De s-ar opri mai repede ploaia! Altfel, *oricâte măsuri de precauţie mi-aş lua,* risc *totuşi* să mă aleg cu un guturai zdravăn.

h) - *pardon, parol;*

- elementele de jargon sunt expresia dorinţei vorbitorilor de a folosi un limbaj elevat şi de a-i impresiona astfel pe cei din jur; ele trădează de fapt incultura, ignoranţa celor care le folosesc - scriitorul îşi ridiculizează personajele prin limbaj;

i) *Şase!* intraţi repede în clasă!

j) exemplele date sunt nişte construcţii pleonastice.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 10

a) *pre* - forma fonetică arhaică are rolul de a sugera cititorului atmosfera acelor vremuri îndepărtate;

b) Cu mine *nu*-ţi *merge*, să ştii!

c) domnitorul *ai cărui* ochi
ochii *a căror* strălucire
focul *ale cărui* scântei
noapte *al cărei* întuneric

d) Ori *el*, ori *ea* minte.

e) "- [Dacă] voi *nu* mă *vreţi*,[1]/eu vă *vreu*,[2]/*răspunse* Lăpuşneanul,[3]/[a căruia] ochi *scântieră* ca un fulger,[4]/[şi][5]/[dacă] voi *nu* mă *iubiţi*,[6]/eu vă *iubesc* pre voi[5]/[şi] *voi merge* ori cu voia, ori fără voia voastră[7]/".

[1]: propoziţie subordonată circumstanţială concesivă condiţională, enunţiativă, negativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie principală incidentă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

[4]: propoziţie subordonată atributivă izolată (explicativă), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[6]: propoziţie subordonată circumstanţială concesivă condiţională, enunţiativă, negativă, dezvoltată;

[7]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

Scanned with OKEN Scanner

f)

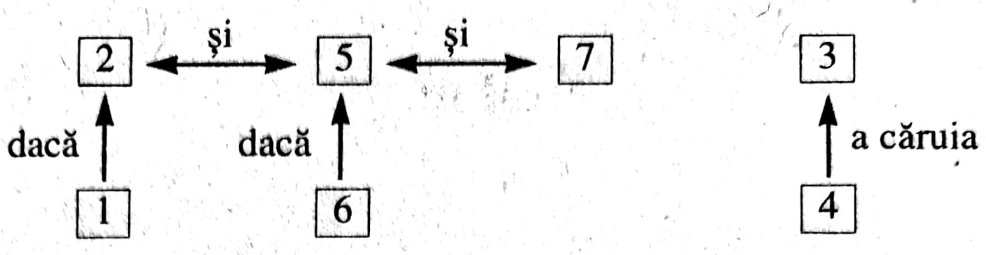

g) *Dacă n-a învăţat la timp,* [1] / cum să nu se teamă de examen? [2] /

h) [1]: propoziţia subordonată circumstanţială concesivă condiţională ocupă locul său obişnuit, înainte de regentă;

[4]: propoziţia subordonată atributivă izolată (explicativă) ocupă locul său obişnuit, după termenul regent (*Lăpuşneanul*);

[6]: propoziţia subordonată circumstanţială concesivă condiţională este intercalată în regentă (înaintea termenului regent - *iubesc*);

i) virgula 1: desparte propoziţia subordonată circumstanţială concesivă condiţională [1] de regenta ei [2];

virgulele 2, 4: izolează de restul enunţului o frază incidentă (alcătuită din propoziţiile [3] şi [4]);

virgula 3: desparte propoziţia subordonată atributivă izolată (explicativă) [4] de regenta ei [3];

virgula 5: desparte propoziţia subordonată circumstanţială concesivă condiţională [6] de regenta ei [5];

virgula 6: desparte în propoziţia [7] două complemente circumstanţiale de mod (*cu voia, fără voia*) în raport de coordonare disjunctivă (conjuncţia *ori* precedă şi primul termen);

j) repetarea pronumelor subiecte *voi* şi *eu* (care puteau lipsi din enunţ) evidenţiază antiteza dintre boieri şi domnitor.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 11

a) La noi treaba merge *strună.*
Auzind paşii stăpânului, câinele culcat *covrig* pe prag deschise ochii.
Copiii priveau *ţintă* bradul împodobit.
Îţi merge mintea *scânteie.*
b) hainei celei fumurii;
c) - verbe la modul conjunctiv: *să-nveşmânte, să privim, să zicem, să cânte;*
- conjunctivul cu valoare imperativă: *să privim, să zicem;*
d) Pădurile de conifere ale ţinutului, comori nepreţuite, se aşterneau înaintea noastră ca un covor multicolor.
e) "Iar[1]/ [când] amurgu-n haina lui cernită[2]/
Cărunţii brazi[3]/*încep*[2]/ [*să*]*-nveştmânte,*[3]/
Noi *să privim* luceafărul din zare[1]/
[Şi]-atunci *să zicem* strunelor[4]/ [*să*] *cânte...*"[5]/
f) [1]: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [4] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), regentă pentru propoziţia [2], enunţiativă imperativă, afirmativă, dezvoltată;
[2]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de adverbul relativ de timp *când*), regentă pentru propoziţia [3], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;
[3]: propoziţie subordonată completivă directă, având ca regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *să*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;
[4]: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [1] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), regentă pentru propoziţia [5], enunţiativă imperativă, afirmativă, dezvoltată;
[5]: propoziţie subordonată completivă directă, având ca regentă propoziţia [4], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune

Scanned with OKEN Scanner

(marcat de conjuncţia subordonatoare *să*), enunţiativă, afirmativă, simplă.

g) Soarele purpuriu se scufundase pe jumătate în apele întunecate ale mării; cealaltă jumătate brăzda încă lungi dâre strălucitoare pe întinderea înspumată a "mişcătoarelor singurătăţi", cum spune atât de inspirat poetul! Azurul tivit cu galben şi roşu-portocaliu făcea ca apa cernită a mării să capete reflexe reci, metalice. Se auzeau valurile foşnitoare lovind în cadenţă monotonă ţărmul stâncos - muzica mării... Un pescăruş străbătu în zbor domol, ostenit, zarea înflăcărată a asfinţitului - încotro oare? Încet-încet, pe măsură ce soarele pătrundea tot mai adânc în împărăţia apelor, umbrele luau în stăpânire toate câte sunt în cer şi pe pământ: văzduhul străveziu, marea murmuitoare, ţărmul pustiu, stâncile golaşe şi sufletele noastre.

h) - să-nveşmânte brazii cărunţi;
- dublă inversiune;

i) - *amurg, cernită, cărunţii;*
- *cărunţii*: epitet personificator.

Testul nr. 12

a) u-a (*lua*), i-e (*bărbie*);

b) frumuşel: adverb de mod;

c) ca aceea;

d) se descotorosi: verb la un mod nepersonal (nepredicativ), intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza reflexivă (pronumele reflexiv *se* este la persoana a III-a, cazul acuzativ, forma neaccentuată, fără funcţie sintactică, marcă a diatezei reflexive), modul infinitiv, timpul prezent, funcţia sintactică de complement direct;

e) "Şi[1]/[dacă] *vedea* omul[2]/[şi] *vedea*[3]/[că] *nu* se *poate* descotorosi de mine cu vorbe,[4]/mă *lua* frumuşel de bărbie cu mâna stângă,[1]/[iar] cu cea dreaptă *muia* feleştiocul în strachina cu dohot[5]/[şi]-mi *trăgea* un pui de răbuială ca aceea pe la bot,[6]/[de]-i *bufnea* râsul pe toţi ucenicii din ciubotărie[7]/*f*".

f) [1]: propoziţie principală, în raport de coordonare adversativă cu propoziţia [5] (marcat de conjuncţia coordonatoare adversativă *iar*) şi în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [6] (marcat de conjuncţia

Scanned with OKEN Scanner

coordonatoare copulativă *şi)*, regentă pentru propoziţiile [2] şi [3], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp cu nuanţă cauzală, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *dacă*), în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [3] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), regentă pentru propoziţia [4], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

[3]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp cu nuanţă cauzală, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin juxtapunere, în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [2] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), regentă pentru propoziţia [4], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

[4]: propoziţie subordonată completivă directă, având ca regente propoziţiile [2] şi [3], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *că*), enunţiativă propriu-zisă, negativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie principală, în raport de coordonare adversativă cu propoziţia [1] (marcat de conjuncţia coordonatoare adversativă *iar*) şi în raport de coordonare copulativă cu propoziţia [6] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi)*, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[6]: propoziţie principală, în raport de coordonare copulativă cu propoziţiile [1] şi [5] (marcat de conjuncţia coordonatoare copulativă *şi*), regentă pentru propoziţia [7], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[7]: propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă, având ca regentă propoziţia [6], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *de*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată.

Scanned with OKEN Scanner

g)

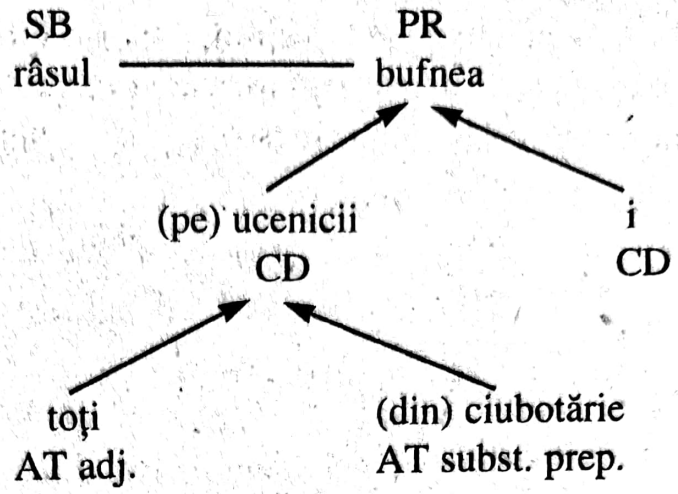

h) *În aşa fel* mă privea,[1]/ *că mă simţeam intimidată.*[2]/

i) dativul indică implicarea afectivă a naratorului - dativul etic;

j) hiperbolele - "a plânge cu zece rânduri de lacrimi", "lupeşte", "c-o falcă-n ceriu şi cu una-n pământ", "de clocotea satul" - au ca efect stilistic deformarea carnavalescă a realului.

Testul nr. 13

a) şirág, caractér, simból, antícă, ceálaltă, amândúrora;

b) a selecta, a prefera, a decide;

c) - de (la, în etc.) peţit;

- Asta nu-i fată *de peţit.* - atribut verbal

Cumătra plecase *în peţit.* - complement circumstanţial de scop

d) a fost peţită: predicat verbal, exprimat prin verb personal, predicativ, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza pasivă, modul indicativ, timpul perfect compus, persoana a III-a, numărul singular;

e lucru: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *e* şi din numele predicativ simplu *lucru*; verbul copulativ este impersonal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, cu formă de persoana a III-a, numărul singular; numele predicativ simplu este exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, nearticulat;

au trecut: predicat verbal, exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza activă, modul indicativ, timpul perfect compus, persoana a III-a, numărul plural;

Scanned with OKEN Scanner

a fost ales: predicat verbal, exprimat prin verb personal, predicativ, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza pasivă, modul indicativ, timpul perfect compus, persoana a III-a, numărul singular;

e) "Şi[1]/dac-*a fost peţită* des,[2]/

E lucru tare cu-nţeles,[1]/

Dar dintr-al prinţilor şirag,[3]/

Câţi *au trecut* al casei prag,[4]/

De bună seamă[5]/cel mai drag

A fost ales[3]/."

f) 1: propoziţie principală, în raport de coordonare adversativă cu propoziţia 3 (marcat de conjuncţia coordonatoare adversativă *dar*), regentă pentru propoziţia 2;

2: propoziţie subordonată subiectivă, având ca regentă propoziţia 1, faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *dacă*);

3: propoziţie principală, în raport de coordonare adversativă cu propoziţia 1 (marcat de conjuncţia coordonatoare adversativă *dar*), regentă pentru propoziţia 4;

4: propoziţie subordonată atributivă izolată (explicativă), având ca regentă propoziţia 3, faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de pronumele relativ *câţi*);

5: propoziţie principală incidentă;

g) De bună seamă[1]/*că ne va scrie.*[2]/ - 2: propoziţie subordonată subiectivă

h) Ţi-*a fost dat*[1]/*să reuşeşti* în viaţă[2]/. - 2: propoziţie subordonată subiectivă

Premiul *a fost dat*[1]/cui îl *merita.*[2]/. - 2: propoziţie subordonată completivă indirectă

i) "al prinţilor şirag", "al casei prag";

j) aliteraţia sugerează zgomotul vântului.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 14

a) Nu *m*-am putut *apropia* de locul accidentului.
Verbul "*a apropria*" înseamnă "*a-şi însuşi bunuri străine*".
Acest vulcan *nu a* mai *erupt* de mult.
Mulţimea agitată *irupsese* pe stadion.
În discursul său, Iulian *a relevat* mai multe aspecte ale activităţii noastre.
Rostul acestei întruniri este de *a revela* ultimele descoperiri din domeniul medicinii.
Toamna *se înserează* devreme.
Această ştire falsă *fusese inserată* în toate ziarele.

b) - după aceea: locuţiune adverbială de timp;
- de aceea: locuţiune adverbială;
ca aceea: locuţiune adjectivală;

c) căută: predicat verbal;
să înnoade: predicat verbal;
se rupsese: predicat verbal;
se apropie: predicat verbal;
era gata: predicat nominal;
să se răstoarne: predicat verbal;

d) - "După aceea *căută*[1]/[să] *înnoade* firul[2]/[ce] *se rupsese*[3]/[şi] *se apropie* de el aşa de mult[4]/[încât][5]/barca[6]/*era gata*[5]/[să] *se răstoarne*[6]/".

[1]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie subordonată completivă directă, enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

[4]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

[6]: propoziţie subordonată subiectivă, enunţiativă, afirmativă, simplă.

Scanned with OKEN Scanner

e)

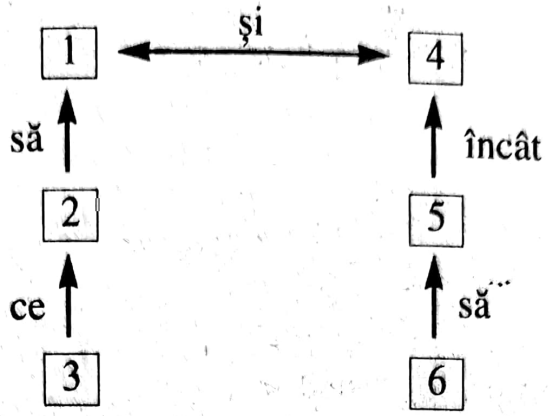

f) aşa de mult: adverb nehotărât de mod (de cantitate), gradul de comparaţie superlativ absolut, funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod (de măsură) - corelativ al propoziţiei subordonate circumstanţiale consecutive [5];

g) "ce se rupsese" --> *rupt*

h) Sunt prea obosit[1]/ *ca să mai ies la plimbare.*[2]/

i) verbul *a înnoda* este format prin derivare cu prefixul *în* de la cuvântul de bază *nod*;

j) Barca se legăna tăcută pe luciul străveziu al bălţii. Pe măsură ce îşi croia drum printre frunzele late ale nuferilor gălbui şi *lungile fire* de mătasea-broaştei, *tremurătoarele siluete* ale plopilor care străjuiau celălalt ţărm se conturau tot mai deslușit. Lopeţile loveau ritmic apele amorţite, înspumându-le. Pe fruntea vâslaşului apăruseră *mici broboane* strălucitoare. Adieri uşoare ne mângâiau obrajii şi încreţeau suprafaţa apei în mii de solzi aurii. Şi de pretutindeni ne învăluia mirosul amărui al nuferilor şi *calda răsuflare* a bălţii.

Testul nr. 15

a) substantive - spumant, spumieră, înspumare;
- adjective: spumos, înspumat, înspumegat;
- verbe: a înspuma, a spumega, a înspumega;

b) câmp: câmpi, câmpuri;

c) (e) spuma, (e) spicul, (e) pana, (sunt) mura: predicate nominale cu verbele copulative subînţelese;

Scanned with OKEN Scanner

d) - "Feţişoara lui,
Spuma laptelui;[1]/
Mustăcioara lui,
Spicul grâului;[2]/
Perişorul lui,
Pana corbului;[3]/
Ochişorii lui,
Mura câmpului!..."[4]/

- toate propoziţiile frazei sunt principale, enunţiative propriu-zise, afirmative, dezvoltate;

e) [Deşi] *trecuseră* doar două veri[1]/[de când] îl *întâlnise,*[2]/*nu credea*[3]/[că] îl *va* mai *recunoaşte,*[4]/[pentru că] *nu* se mai *văzuseră*[5]/[şi] *se temea*[6]/[că] între timp prietenul lui *se schimbase* mult[7]/.

f) virgula 1: s-a folosit în locul verbului copulativ subînţeles (*e*);

punctul şi virgula 1: marchează o pauză mai mare decât cea redată prin virgulă şi mai mică decât cea marcată prin punct; separă unităţi relativ independente în cadrul frazei - două propoziţii principale ([1] şi [2]) în raport de coordonare prin juxtapunere;

virgula 2: s-a folosit în locul verbului copulativ subînţeles (*e*);

punctul şi virgula 2: marchează o pauză mai mare decât cea redată prin virgulă şi mai mică decât cea marcată prin punct; separă unităţi relativ independente în cadrul frazei - două propoziţii principale ([2] şi [3]) în raport de coordonare prin juxtapunere;

virgula 3: s-a folosit în locul verbului copulativ subînţeles (*e*);

punctul şi virgula 3: marchează o pauză mai mare decât cea redată prin virgulă şi mai mică decât cea marcată prin punct; separă unităţi relativ independente în cadrul frazei - două propoziţii principale ([3] şi [4]) în raport de coordonare prin juxtapunere;

virgula 4: s-a folosit în locul verbului copulativ subînţeles (*e*);

[!...]: marchează sfârşitul unui enunţ exclamativ; punctele de suspensie indică în acelaşi timp o întrerupere a comunicării: vorbitoarea se lasă copleşită de anumite stări sufleteşti (marcă a afectivităţii);

Scanned with OKEN Scanner

g) diminutivele *feţişoara, mustăcioara, perişorul, ochişorii* sunt expresia sentimentelor duioase ale mamei pentru fiul său;

h) versurile se constituie ca un lanţ de metafore ce reliefează detalii ale înfăţişării ciobănaşului; în acelaşi timp, puternica detaliere portretistică (*feţişoara, mustăcioara, perişorul, ochişorii*) şi înlocuirea metaforică a elementelor umane cu cele naturale (*spuma laptelui, spicul grâului, pana corbului, mura câmpului*) sugerează, ca în cântecele funerare, o dispersare a fiinţei umane în natură;

i) sugestia pulverizării în natură este întărită, la nivel sintactic, de folosirea raportului de coordonare prin juxtapunere, care, în lipsa unor conjuncţii coordonatoare, duce la o anumită fragmentare a frazei.

Testul nr. 16

a) Îmi place *módul* tău de a gândi.
Cercetătorii au discutat despre crearea unui nou tip de *modúl* lunar.
Áugust e a opta lună a anului.
Mă voi strădui, sire, să vă reproduc cât mai fidel chipul *augúst*.

b) capodoperă: neologism de provenienţă italiană;
folcloric: neologism de provenienţă franceză (termenul *folclor* este de origine engleză);

c) Conţinutul epic al operei este inspirat de o practică *ancestrală* a oierilor: *transhumanţa* - deplasarea turmelor de la munte la şes şi invers, în funcţie de succesiunea anotimpurilor. Întâmplările relatate sunt puţine. Mai mult, conflictul nu primeşte o rezolvare, deoarece structura narativă este înlocuită mai întâi printr-o structură *dramatică* - dialogul dintre mioară şi ciobănaş - şi apoi lirică - monologul păstorului cu accente de *elegie*. Prin urmare, nu derularea întâmplărilor către un deznodământ se află în prim-plan, ci exprimarea unei atitudini faţă de destinul *ostil* şi a unei *viziuni* specifice asupra morţii.

d) unic;

e) recunosc: verb predicativ, personal, tranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural, funcţia sintactică de predicat verbal;
(în) capodoperă: substantiv comun, genul feminin, numărul singular,

Scanned with OKEN Scanner

cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *în*, funcţia sintactică de complement indirect;

această: adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, funcţia sintactică de atribut adjectival.

a geniului: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul genitiv, articulat cu articolul hotărât *lui*, precedat de articolul posesiv (genitival) *a*, funcţia sintactică de atribut substantival genitival;

popular: adjectiv variabil cu două terminaţii, genul neutru, numărul singular, cazul genitiv, fără grad de comparaţie, funcţia sintactică de atribut adjectival;

modul: substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul acuzativ, articulat cu articolul hotărât *l*, funcţia sintactică de complement direct;

lor: pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul plural, cazul genitiv, funcţia sintactică de atribut pronominal genitival;

(de) a exista: verb la un mod nepersonal (nepredicativ), intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea I, diateza activă, modul infinitiv, timpul prezent, precedat de prepoziţia *de*, funcţia sintactică de atribut verbal;

(în) lume: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *în*, funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc.

f) "[...] [dacă] **Miorița** şi-*a cucerit* un loc unic la cele două nivele ale culturii româneşti - folcloric şi cult -[1]*/înseamnă*[2]/[că] poporul, ca şi intelectualii, *recunosc* în această capodoperă a geniului popular modul lor de a exista în lume [...][3]/."

g) [1]: propoziţie subordonată subiectivă, având ca regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *dacă*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală, regentă pentru propoziţiile [1] şi [3], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

[3]: propoziţie subordonată predicativă, având ca regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *că*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

h) În acel ţinut răufăcătorii *erau însemnaţi* cu fierul roşu.

Scanned with OKEN Scanner

i) - alegoria este o înlănţuire de figuri de stil - comparaţii, epitete, metafore, personificări, inversiuni etc. - formând o imagine unitară, prin care se sugerează o idee abstractă;

- în *Moriţa* ideea integrării în univers prin moarte este sugerată prin imaginea nunţii cosmice.

Testul nr. 17

a) - diftongul *ii* din cuvântul *ciocoii;*

- hiatul *i-i*: fiinţă, ştiinţă;

b) - în zadar;

- Toată strădania mea a fost *în zadar.* - locuţiune adjectivală

Ce-am făcut n-a fost *în zadar.* - locuţiune adverbială

c) Speriat, copilul *apucă* mâna mamei sale. - verb tranzitiv

După o clipă de ezitare, drumeţul *apucă* pe drumul din stânga. - verb intranzitiv

d) nu sunt: predicat verbal;
socoteau: predicat verbal;
ar fi bine: predicat nominal;
să nu tărăgăneze: predicat verbal;
vor apuca: predicat verbal;
să ia: predicat verbal;
se cuvine: predicat verbal;
se vor întoarce: predicat verbal;
nu vor da înapoi: predicat verbal;

e) - "Acuma[1]/[că] *nu* mai *sunt* boieri,[2]/*socoteau*[1]/[că] *ar fi bine*[3]/[să] *nu tărăgăneze* măsurătoarea,[4]/[că][5]/[dacă] *vor apuca*[6]/[să]-şi *ia*[7]/[ce] li *se cuvine,*[8]/apoi degeaba *se vor* mai *întoarce* ciocoii[5]/[că] oamenii *nu vor da înapoi* pământul [...]"[9]/.

- [1]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză cu nuanţă temporală, enunţiativă propriu-zisă, negativă, simplă;

[3]: propoziţie subordonată completivă directă, enunţiativă, afirmativă, simplă;

Scanned with OKEN Scanner

[4]: propoziţie subordonată subiectivă, enunţiativă, negativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză, enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[6]: propoziţie subordonată circumstanţială condiţională, enunţiativă, afirmativă, simplă;

[7]: propoziţie subordonată completivă directă, enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[8]: propoziţie subordonată completivă directă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[9]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză, enunţiativă, negativă, dezvoltată;

f)

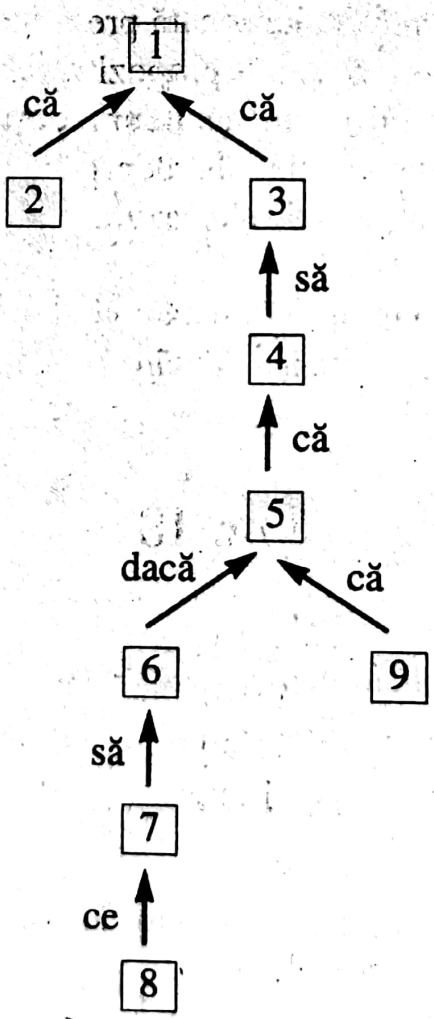

Scanned with OKEN Scanner

g) apoi: corelativul propoziţiei subordonate circumstanţiale condiţionale 6;

h) Aşezat pe o buturugă de pe malul iazului, aştept răbdător să mi se agaţe în undiţă vreun peştişor. Vacanţa e pe sfârşite... Gândul *că în curând va începe şcoala* îmi umbreşte bucuria acestor zile lipsite de grijî. Regretul meu este *că n-am izbutit* să fac tot ceea ce mi-am propus. E adevărat *că în vacanţă timpul parcă zboară*... Vara, în schimb, nu se îndură să ne părăsească. E aşa de cald, *că îmi vine* să mă arunc îmbrăcat în apa limpede. Mă stăpânesc însă, deoarece heleşteul este foarte adânc şi răcoros. Eu, *că sunt un bun înotător*, şi tot nu mă scald decât arareori aici. Dar ce se întâmplă, trage?!... Într-adevăr, un caras argintiu s-a lăsat ademenit de momeala undiţei mele. Încerc să-l scot afară, dar, nici nu l-am zărit bine, *că a şi dispărut în apele adânci ale iazului*. Mă tem *că l-am scăpat*... Ce ghinion!

"că în curând va începe şcoala": propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă);

"că n-am izbutit": propoziţie subordonată predicativă;

"că în vacanţă timpul parcă zboară": propoziţie subordonată subiectivă;

"că îmi vine": propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă;

"că sunt un bun înotător": propoziţie subordonată circumstanţială concesivă;

"că a şi dispărut în apele adânci ale iazului": propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp;

"că l-am scăpat": propoziţie subordonată completivă indirectă;

i) Când m-a văzut s-a făcut negru - *pământ*.

Testul nr. 18

a) cridă;

b) *Unde*-ai fost? - adverb interogativ de loc

S-a dus *unde* l-ai trimis. - adverb relativ de loc

I se făcuse foame, *unde* tot auzise vorbindu-se despre reţete culinare. - conjuncţie subordonatoare

c) au vărsat: predicat verbal;

ajung: predicat verbal;

par văruite: predicat nominal;

nu (ajung): predicat verbal subînţeles;

părea: predicat verbal;

i zugrăvită: predicat verbal;

Scanned with OKEN Scanner

d) - zid, podele: subiect multiplu;

- predicatul nominal (*par văruite*) s-a acordat cu subiectul multiplu astfel: verbul copulativ (*par*) s-a acordat în persoană şi la plural, iar numele predicativ simplu exprimat prin adjectiv (*văruite*) are forma de feminin-neutru plural, deoarece cei doi termeni care compun subiectul multiplu sunt nume de lucruri de genul neutru şi respectiv feminin;

- Obrajii şi nasul îi *sunt înghețați.*

Laptii şi icrele acestor peşti *nu sunt comestibile.*

În această primăvară, cămăşile şi pantalonii *sunt strâmți.*

Pereții şi gardurile *sunt văruite.*

e) "Ci prin flori întreţesute, printre gratii luna moale

Sfiicioasă şi smerită şi-*au vărsat* razele sale;[1]/

Unde-*ajung*[2]/ *par văruite* zid, podele ca de cridă,[3]/

Pe unde *nu* - [4]/*părea*[5]/ că umbra cu cărbune-*i zugrăvită*"[6]/.

f) 1 : propoziţie principală, în raport de coordonare prin juxtapunere cu propoziţiile 3 şi 5 , enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

2 : propoziţie subordonată completivă circumstanţială de loc, având ca regentă propoziţia 3 , faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de adverbul relativ de loc *unde*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

3 : propoziţie principală, în raport de coordonare prin juxtapunere cu propoziţiile 1 şi 5 , regentă pentru propoziţia 2 , enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

4 : propoziţie subordonată completivă circumstanţială de loc, având ca regentă 6 faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de adverbul relativ de loc *unde*), enunţiativă propriu-zisă, negativă, dezvoltată;

5 : propoziţie principală, în raport de coordonare prin juxtapunere cu propoziţiile 1 şi 3 , regentă pentru propoziţia 6 , enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

Scanned with OKEN Scanner

6 : propoziţie subordonată subiectivă, având ca regentă propoziţia 5, faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *că*), regentă pentru propoziţia 4 , enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

g)

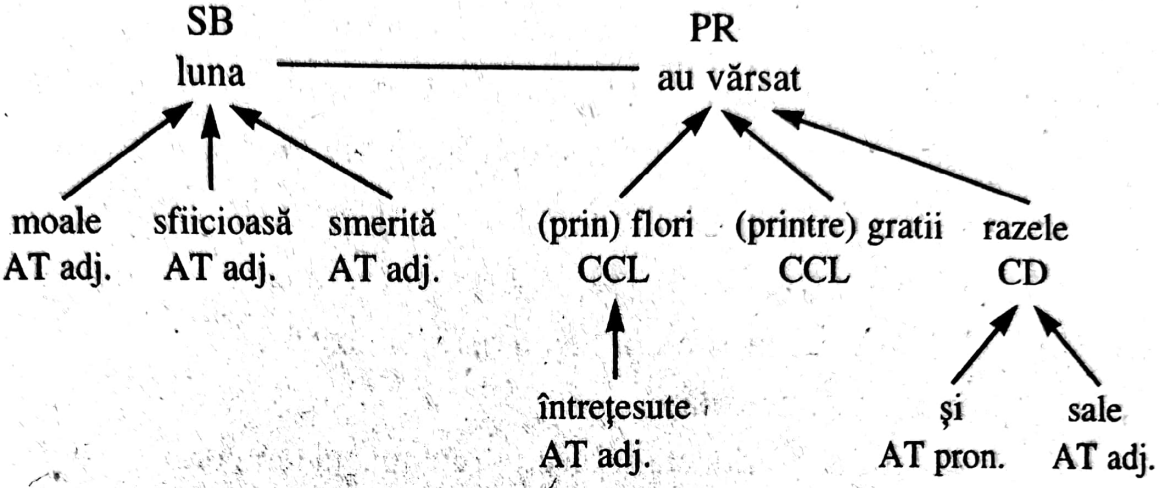

h) Ceea ce *nu recunoştea*[1]*/era*[2]*/* că *minţise*[3]*/.*

i) linia de pauză marchează lipsa predicatului verbal;

j) *moale, sfiicioasă, smerită* (ultimele două sunt epitete personificatoare).

Testul nr. 19

a) libertate, neatârnare, independenţă, autonomie;

b) plouă: verb impersonal;
bine-i: expresie verbală impersonală;

c) bine-i: predicat nominal;
se întâlnesc: predicat verbal;
oftează: predicat verbal;
plouă: predicat verbal;
năruie: predicat verbal;
arde: predicat verbal;
fuge: predicat verbal;
ne mâhnim: predicat verbal;
ne bucurăm: predicat verbal;
au să ia locul: predicat verbal;
vor ajunge: predicat nominal incomplet;

Scanned with OKEN Scanner

să cunoască: predicat verbal;
au avut: predicat verbal;

d) În acel oraş pianistul nu era *cunoscut*. - *nu era cunoscut*: predicat verbal, la diateza pasivă;

Chipul lui îmi părea *cunoscut*. - *părea cunoscut*: predicat nominal;

e) "- *Bine-i*[1]/ [când] *se întâlnesc* prietenii,[2]/ *oftează* moş Elisei Pokotilo;[3]/ [şi] afară *ploua*[4]/ [de] *năruie* pământul;[5]/ [şi]-n vatră *arde* focul[6]/ [şi] *fuge* pe hoarnă şfara fripturii,[7]/ [şi] *ne mâhnim* de pomenirea morţilor noştri[8]/ [şi] *ne bucurăm* de izbânzile tinerilor,[9]/ [care] *au să* ne *ia locul*[10]/ [şi] *vor ajunge*[11]/ [să] *cunoască*[12]/ poate[13]/ dreptatea şi volnicia[12]/ [pe care] *au avut*-o odinioară părinţii noştri".[14]/

[1]: propoziţie principală;
[2]: propoziţie subordonată subiectivă cu nuanţă temporal-condiţională;
[3]: propoziţie principală incidentă;
[4]: propoziţie subordonată subiectivă cu nuanţă temporal-condiţională;
[5]: propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă;
[6]: propoziţie subordonată subiectivă cu nuanţă temporal-condiţională;
[7]: propoziţie subordonată subiectivă cu nuanţă temporal-condiţională;
[8]: propoziţie subordonată subiectivă cu nuanţă temporal-condiţională;
[9]: propoziţie subordonată subiectivă cu nuanţă temporal-condiţională;
[10]: propoziţie subordonată atributivă izolată (explicativă);
[11]: propoziţie subordonată atributivă izolată (explicativă);
[12]: propoziţie subordonată predicativă;
[13]: propoziţie principală incidentă;
[14]: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă).

Scanned with OKEN Scanner

f)

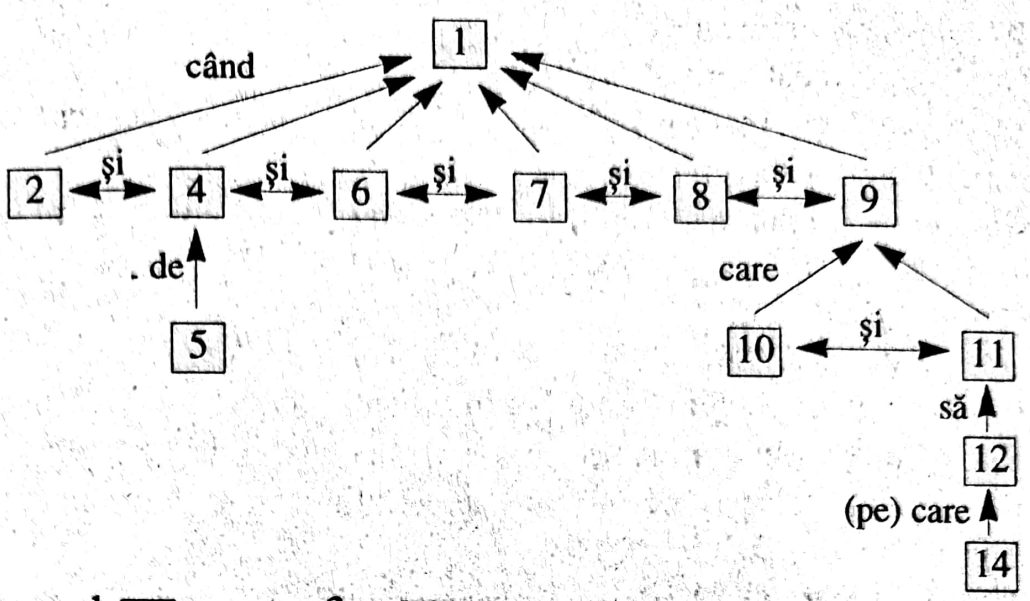

g) Poate[1]/ [că] *n-a ştiut*[2]/. - [2]: propoziţie subordonată subiectivă

h) ghilimelele: marchează reproducerea unui citat;

linia de dialog: marchează vorbirea directă;

virgula 1: izolează de restul frazei propoziţia principală incidentă [3];

punctul şi virgulă 1: marchează o pauză mai mică decât cea redată de punct şi mai mare decât cea marcată de virgulă; separă unităţi relativ independente în cadrul frazei - propoziţia principală [1] cu subordonata ei [2] şi propoziţia principală incidentă [3] de propoziţia [4] cu subordonata ei [5];

punctul şi virgula 2: marchează o pauză mai mică decât cea redată de punct şi mai mare decât cea marcată de virgulă; separă unităţi relativ independente în cadrul frazei - propoziţia [4] cu subordonata ei [5] de propoziţiile [6], [7], [8] şi [9] cu subordonatele ei (între care s-a inserat propoziţia principală incidentă [13]);

virgula 2: desparte propoziţiile subordonate subiective [7] şi [8] în raport de coordonare copulativă (conjuncţia coordonatoare copulativă *şi* se repetă înaintea fiecărei subordonate);

virgula 3: desparte propoziţiile subordonate atributive izolate (explicative) [10] şi [11] de regenta lor [9];

punctul: marchează sfârşitul frazei.

i) construcţia "de năruie pământul" creează o imagine apocaliptică cu ajutorul unei hiperbole.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 20

a) fi-ind-că; somp-tu-os; sub-în-ţe-les; ast-ma-tic; punc-taj; vârst-nic;

b) - a mormăi: s-a format prin derivare cu sufixul *ăi* de la interjecţia onomatopeică *mor-m(or)*;

- a hămăi, a lipăi;

c) *Când* ne mai vedem? - adverb interogativ de timp

S-a trezit *când* se lumina de ziuă. - adverb relativ de timp

De ce să nu ai încredere în mine, *când* întotdeauna ţi-am luat apărarea? - conjuncţie subordonatoare

d) pe nesimţite: locuţiune adverbială de mod;

de-a lungul: locuţiune prepoziţională;

e) - (de-a lungul) prispei;

- Nu vedea nimic *înaintea lui.* - complement circumstanţial de loc

Înaintea înserării, în poiană se simţea o uşoară animaţie. - complement circumstanţial de timp

f) - "[Fiindcă] ploaia *începuse* pe nesimţite,[1]/ [când] *se înteţi*[2]/ nimeni *nu se trezi* din somn,[3]/ [şi][4]/[când][5]/ de pe streşini[6]/ *începură*[5]/ [să] *curgă*[6]/ şiroaie,[5]/ de-a lungul prispei,[6]/ cei[4]/ [care] *dormeau* la margine[7]/ *se împinseră* doar mai spre perete, mormăind".[4]/

[1]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, negativă, dezvoltată;

[4]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[6]: propoziţie subordonată completivă directă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[7]: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

Scanned with OKEN Scanner

g)

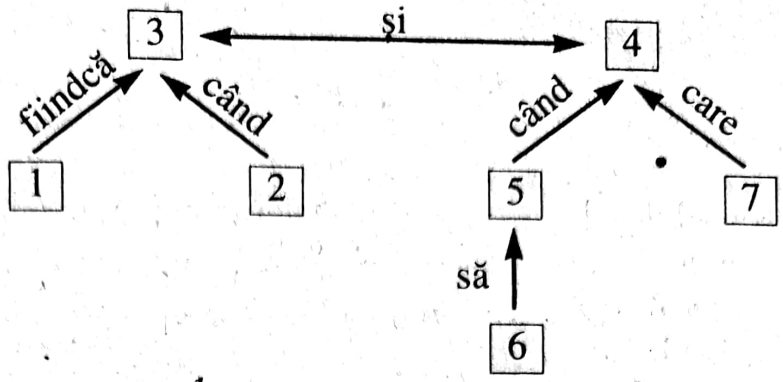

h) *Pentru că ai mințit,*[1]*/ de aceea* ai fost pedepsit.[2]/

i) [1]: se află înainte de regenta ei [3], întrucât se insistă asupra subordonatei;

[2]: se află înainte de regenta ei [3], întrucât se insistă asupra subordonatei;

[5]: este intercalată în regenta ei [4], dar înainte de verbul regent (*se împinseră*), întrucât se insistă asupra subordonatei;

[6]: este parțial intercalată în regenta ei [5] - ordinea obișnuită a cuvintelor era: *când șiroaie începură să curgă de pe streșini de-a lungul prispei*; prin inversiuni sunt reliefate cuvintele *de pe streșini* și *începură*;

[7]: este intercalată în regenta ei [4] după cuvântul determinat (*cei*) - topica obișnuită.

Testul nr. 21

a) Ochii tăi sunt negri.

b) frumoaso: substantiv comun provenit din adjectiv;
seara: adverb de timp provenit din substantiv;
tainic: adverb de mod provenit din adjectiv;

c) - ta, tăi/a ta, ai tăi;
- N. Ac.: a ta
G.D.: -
V.: -
N. Ac.: ai tăi
G.D.: alor tăi
V.: -

d) - s așa de negri: predicat nominal;
stau: predicat verbal;
pare: predicat verbal;
sunt izvorul: predicat nominal;

Scanned with OKEN Scanner

curge: predicat verbal;

- s aşa de negri: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *s* şi din numele predicativ simplu *aşa de negri*; verbul copulativ este personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural; numele predicativ simplu este exprimat prin adjectiv variabil cu două terminaţii, genul masculin, numărul plural, cazul nominativ, gradul de comparaţie superlativ absolut;

sunt izvorul: predicat nominal, alcătuit din verbul copulativ *sunt* şi din numele predicativ simplu *izvorul*; verbul copulativ este personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a IV-a, diateza activă, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul plural; numele predicativ simplu este exprimat prin substantiv comun, genul neutru, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *l*;

e) "Frumoaso,

ţi-*s* ochii-*aşa de negri*[1]/ [încât] seara[2]/

[când] *stau* culcat cu capu-n poala ta[3]/

îmi *pare*[2]/

[că] ochii tăi, adâncii, *sunt izvorul*[4]/

[din care] tainic *curge* noaptea peste văi

şi peste munţi şi peste şesuri,

acoperind pământul

c-o mare de-ntuneric".[5]/

f) [1]: propoziţie principală, regentă pentru propoziţia [2], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *încât*), regentă pentru propoziţiile [3] şi [4], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp, având ca regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de adverbul relativ de timp *când*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[4]: propoziţie subordonată subiectivă, având ca regentă propoziţia [2], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de

Scanned with OKEN Scanner

conjuncţia subordonatoare *că*), regentă pentru propoziţia [5], enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă), având ca regentă propoziţia [4], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de pronumele relativ *care* precedat de prepoziţia *din*), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

g) Cartea *ale cărei* coperţi sunt mâzgălite este a lui Ciprian. - atribut pronominal genitival

Suveranul *împotriva căruia* luptau avea o oaste mult mai numeroasă. - complement indirect

Uşa *în faţa căreia* se aşezase fu împinsă cu violenţă. - complement circumstanţial de loc

Nu mai vorbesc cu colegul *din pricina căruia* am luat patru. - complement circumstanţial de cauză

h) Atât vorbeşte, *încât* te ameţeşte.

În cât timp eşti la mine?

Altădată iernile erau mai lungi.

Din neatenţie, profesorul a trecut *altă dată* în dreptul notei.

Ramona e mai isteaţă *decât* Olimpia.

De cât timp nu ne-am văzut?

N-o să-i mai vorbesc *niciodată*.

Astfel de minuni nu s-au petrecut *nici odată*, şi nici acum nu se întâmplă.

În carnetul tău de note nu e trecută *nici o dată*.

i) *Marea* se zbuciuma neputincioasă sub furtună. - sens propriu

Drumeţul înota prin *marea* de omăt, luptându-se cu rafelele tăioase de vânt. - sens figurat

j) în enumeraţia "peste văi şi peste munţi şi peste şesuri" pluralul şi repetarea cuvântului *şi* reliefează imensitatea spaţiului acoperit de întuneric, lărgirea treptată a imperiului nopţii.

Testul nr. 22

a) vinovăţie, a învinovăţi, învinovăţit, învinovăţire, a dezvinovăţi, dezvinovăţit, dezvinovăţire;

b) Văzându-l, de teamă *o* luă la fugă.

Lăutare, zi-*i*!

c) - lasă în pace: predicat verbal;

Scanned with OKEN Scanner

se răsti: predicat verbal;
era vinovat: predicat nominal;
iau: predicat verbal;
nu-mi închipui: predicat verbal;
o să aibă: predicat verbal;
s(ă) lase: predicat verbal;
a cules: predicat verbal;
ia: predicat verbal;
- subiectul predicatului *lasă în pace*: inclus în desinenţa verbului;
Aglae: subiect simplu;
Stănică: subiect simplu;
subiectul predicatului *iau*: inclus în desinenţa verbului;
subiectul predicatului *nu-mi închipui*: inclus în desinenţa verbului;
subiectul predicatului *o să aibă*: subînţeles;
subiectul predicatului *s(ă) lase*: subînţeles;
el: subiect simplu;
cine: subiect simplu;

d) "- *Lasă*-mă *în pace* - [1]/*se răsti* Aglae,[2]/ [ca şi când] Stănică *era vinovat* de lipsa testamentului - [3]/*iau* casa,[4]/ [că] *nu-mi închipui*[5]/ [c]*-o să aibă* neobrăzarea[6]/ [*s*]*-o lase* pe mâini străine,[7]/ [dar] banii, bănişorii[8]/ [pe care] i-*a cules* el vânzând bunătate de acareturi,[9]/ cine-i *ia*?"[8]/

[1]: propoziţie principală, enunţiativă imperativă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie principală incidentă, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

[3]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod (comparativă), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[4]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de cauză, enunţiativă propriu-zisă, negativă, simplă;

[6]: propoziţie subordonată completivă directă, enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[7]: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

Scanned with OKEN Scanner

8: propoziţie principală, interogativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

9: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

e) - "de lipsa testamentului": că testamentul lipsea;

- "s-o lase pe mâini străine": de a o lăsa pe mâini străine;

f) Chiar dacă eşti *al cui* eşti, tot vei fi pedepsit. - nume predicativ în predicatul nominal *al cui eşti*, în cazul genitiv;

Îmi voi dărui câinele *cui* doreşte să-l aibă. - subiect în cazul dativ;

g) Învaţă[1]/ *cât îl ajută capul.*[2]/ - propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod, determinând un verb (*învaţă*);

Se credea frumoasă[1]/ *cum nu s-a mai pomenit.*[2]/ - propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod (comparativă), determinând un adjectiv (*frumoasă*);

A cântat mai bine[1]/ *decât mă aşteptam.*[2]/ - propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod (comparativă), determinând un adverb (*mai bine*);

Copilul ţuşti în porumbişte,[1]/ *fără să se uite înapoi.*[2]/ - propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod, determinând o interjecţie predicativă (*ţuşti*)

h) - cratima 1: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună - verbul *lasă* şi pronumele personal *mă* (cazul acuzativ, forma neaccentuată);

cratima 2: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - adverbul de negaţie *nu* şi pronumele reflexiv *mi* (cazul dativ, forma neaccentuată);

cratima 3: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - conjuncţia *că* (din care lipseşte sunetul *ă*) şi *o* invariabil din structura verbului la viitor popular *o să aibă*;

cratima 4: desparte două cuvinte diferite care rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - conjuncţia *să* (din care lipseşte sunetul *ă*) şi pronumele personal *o* (cazul acuzativ, forma neaccentuată);

cratima 5: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele personal *i* (cazul acuzativ, forma neaccentuată) şi forma *a* a verbului auxiliar *a avea* din perfectul compus *a cules*;

cratima 6: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - pronumele interogativ *cine* şi pronumele personal *i* (cazul

Scanned with OKEN Scanner

acuzativ, forma neaccentuată);

- liniile de pauză izolează de restul frazei o construcţie incidentă, alcătuită din propoziţia principală [2] şi din subordonata ei modală (comparativă) [3];

i) Mărturiseşte-mi[1]/ *ce aţi pus la cale.*[2]/

j) repetiţia (*banii, bănişorii*) şi diminutivul (*bănişorii*) evidenţiază avariţia personajului.

Testul nr. 23

a) pilitură, magneţi;

b) - sinonime: deosebit, special, neobişnuit;

- antonime: obişnuit, comun, banal;

c) - nici unul: pronume negativ, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, funcţia sintactică de subiect simplu;

- ceea ce: pronume relativ;

al meu: pronume posesiv;

d) credeam: predicat verbal;

suntem făcuţi: predicat verbal;

are: predicat verbal;

nu trece: predicat verbal;

e) "*Credeam*[1]/ [că] *suntem făcuţi*
Din cine ştie ce pilitură de zei,
Dintr-o aripă de stea
Şi dintr-una de pământ,[2]/
[Dar][3]/[din câţi] magneţi *are* cerul,[4]/
Nici unul *nu* ne mai *trece* prin gând."[3]/

f) [1]: propoziţie principală, în raport de coordonare adversativă cu propoziţia [3] (marcat de conjuncţia coordonatoare adversativă *dar*), regentă pentru propoziţia [2], enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, simplă;

[2]: propoziţie subordonată completivă directă, având ca regentă propoziţia [1], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de conjuncţia subordonatoare *că*), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie principală, în raport de coordonare adversativă cu propoziţia [1] (marcat de conjuncţia coordonatoare adversativă *dar*), regentă

Scanned with OKEN Scanner

pentru propoziţia [4], enunţiativă propriu-zisă, negativă, dezvoltată;

[4]: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă), având ca regentă propoziţia [3], faţă de care se află în raport de subordonare prin joncţiune (marcat de adjectivul pronominal relativ *câţi*), enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

g) Locul[1]/ [*unde*] *ne-am născut*[2]/ are asupra noastră o ciudată putere de atracţie.[1]/

Vine o vreme[1]/ [*când*] *te gândeşti la toate.*[2]/

A fost o nuntă[1]/ [*cum*] *nu s-a mai văzut.*[2]/

h) nu ne va mai trece, nu îţi mai aduci aminte, nu mi-a mai scris;

i) antiteza dintre *o aripă de stea* şi *una de pământ* subliniază dubla natură, celestă şi terestră, divină şi profană, a omului.

Testul nr. 24

a) Pe neaşteptate o prinse de *mână*.

Fata îi spuse că este grăbită şi vizitiul *mână* mai repede.

Bunica a cumpărat zece *ouă*.

Din acea zi găina nu mai cotcodăci şi nu mai *ouă*.

b) Te-*am căutat* ieri după-amiază.

Văzându-l supărat, *caută* să-l împace.

N-ai ce *căuta* acolo.

Caută în sertarul de sus şi vei găsi batiste curate.

Nu căuta că-s aşa de firav, că eu pot multe.

c) N. Ac.: ouăle

G.D.: ouălor

V.: -

d) eu: pronume personal, persoana I, numărul singular, cazul nominativ, funcţia sintactică de subiect - face parte din subiectul multiplu *eu (şi) fratele*;

şi: conjuncţie coordonatoare copulativă, leagă cei doi termeni care compun subiectul multiplu (*eu, fratele*);

fratele: substantiv comun, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, articulat cu articolul hotărât *le*, funcţia sintactică de subiect - face parte din subiectul multiplu *eu (şi) fratele*;

ei: pronume personal, persoana a III-a, genul feminin, numărul singular, cazul genitiv, funcţia sintactică de atribut pronominal genitival;

Scanned with OKEN Scanner

mai mic: adjectiv variabil cu două terminaţii, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, gradul de comparaţie comparativ de superioritate, funcţia sintactică de atribut adjectival;

să mergem: verb predicativ, personal, intranzitiv, forma afirmativă, conjugarea a III-a, diateza activă, modul conjunctiv, timpul prezent, persoana I, numărul plural, funcţia sintactică de predicat verbal;

iar: adverb de mod, funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod;

(în) pădure: substantiv comun, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţia *în*, funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc;

e) *Din mic* s-a făcut mare. - complement indirect

Îl ştiu *de mic*. - complement circumstanţial de timp

f) - "Eu şi fratele ei mai mic *ne jucam* tot pe aproape de ea, cu gândul[1]/ [că] ne-*o lua* de mână[2]/ [*să*] *mergem* iar în pădure[3]/ [*să*] *căutăm* fragi şi ouă de pasăre,[4]/ [dar] ei *nu*-i mai *era* mintea la noi".[5]/

[1]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziţie subordonată atributivă neizolată (determinativă), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de scop (finală), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[4]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de scop (finală), enunţiativă, afirmativă, dezvoltată;

[5]: propoziţie principală, enunţiativă propriu-zisă, negativă, dezvoltată.

g)

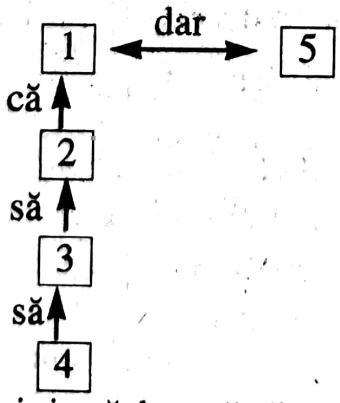

h) "să căutăm fragi şi ouă de pasăre" --> pentru a căuta fragi şi ouă de pasăre;

i) *Să nu fi fost eu*,[1]/ mâncai bătaie.[2]/ - propoziţie subordonată circumstanţială condiţională

Scanned with OKEN Scanner

Atât a plâns,[1]/ *să-i vină rău.*[2]/ - propoziție subordonată circumstanțială consecutivă

Să mori de ciudă,[1]/ și tot nu-ți spun.[2]/ - propoziție subordonată circumstanțială concesivă (condițională)

j) Urmăream *pasărea* aceea uriașă de metal înălțându-se în văzduh și mă gândeam că în orice pilot se ascunde un icar. - metaforă

Testul nr. 25

a) bungeturi: păduri dese și întunecoase; desișuri;

b) din când în când: locuțiune adverbială de timp;

ca și când: locuțiune conjuncțională subordonatoare;

pe când: locuțiune conjuncțională subordonatoare;

c) (peste) zmeurișuri: substantiv comun colectiv, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziția *peste*, funcția sintactică de complement circumstanțial de loc;

(din) mureturi: substantiv comun colectiv, genul neutru, numărul plural, cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziția *din*, funcția sintactică de atribut substantival prepozițional;

d) aș sta de vorbă: predicat verbal;

să spună: predicat verbal;

cum e: predicat nominal;

cade: predicat verbal;

zace: predicat verbal;

e) - "*Aș sta*-ndelung *de vorbă* cu urșii din bârloguri,[1]/

[*Să*]-mi *spună*[2]/ [*cum*] *e* iarna la dânșii în bungeturi,[3]/

[Când], peste zmeurișuri, zăpada *cade*-n stoguri[4]/

[Și] *zace* cât căpița pe rugii din mureturi".[5]/

[1]: propoziție principală, enunțiativă optativă, afirmativă, dezvoltată;

[2]: propoziție subordonată completivă circumstanțială de scop (finală), enunțiativă, afirmativă, dezvoltată;

[3]: propoziție subordonată completivă directă, interogativă indirectă, afirmativă, dezvoltată; .

[4]: propoziție subordonată completivă circumstanțială de timp, enunțiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

Scanned with OKEN Scanner

[5]: propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp, enunţiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

f) A rămas *ce*-a fost. - nume predicativ simplu în predicatul nominal *ce-a fost*
Cine eşti tu? - nume predicativ simplu în predicatul nominal *cine eşti*

g) Poiana se întindea[1]/ [*cât*] *vedeai cu ochii.*[2]/ - propoziţie subordonată completivă circumstanţială de loc

[*Cât*] *a ţinut ploaia,*[1]/ n-am ieşit din hotel.[2]/ - propoziţie subordonată completivă circumstanţială de timp

Învaţă[1]/ [*cât*] *poţi.*[2]/ - propoziţie subordonată completivă circumstanţială de mod

[*Cât*] *nu mă pricep eu la matematică,*[1]/ şi tot am ştiut să rezolv exerciţiul.[2]/ - propoziţie subordonată circumstanţială concesivă

h) [2]: propoziţia subordonată finală introdusă prin *să* se află după regenta ei [1] - propoziţiile finale introduse prin *să* stau întotdeauna după regentă;

[3]: propoziţia subordonată completivă directă, se află la locul ei obişnuit, după regentă ([2]);

[4] şi [5]: propoziţiile subordonate completive circumstanţiale de timp se află după regenta lor [3] asupra căreia se insistă;

i) cratima $_1$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - verbul *aş sta* şi adverbul *îndelung* (din care lipseşte sunetul *î*);

cratima $_2$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - conjuncţia *să* (din structura conjunctivului *să spună*) şi pronumele personal *mi* (cazul dativ, forma neaccentuată);

cratima $_3$: desparte două cuvinte diferite care se rostesc împreună (în aceeaşi silabă) - verbul *cade* şi prepoziţia *în* (din care lipseşte sunetul *î*);

j) "zăpada cade-*n stoguri*": metaforă;
(zăpada) "zace cât căpiţa": comparaţie.

Testul nr. 26

a) adjective posesive, substantive nearticulate, unitate;

b) - în urma;
- Din când în când, drumeţul privea *în urmă*.

Scanned with OKEN Scanner

c) Adjectivele posesive sunt legate *de substantivele* nearticulate, nume de rudenie. - complement indirect

La rugămintea oaspetelui, câinele a fost legat *de către gospodar.* - complement de agent

d) stau: predicat verbal;
ajung: predicat nominal incomplet;
să fie legate: predicat verbal;
să formeze: predicat verbal;

e) "Adjectivele posesive[1]/ care *stau* în urma substantivelor nearticulate, mai ales nume de rudenie,[2]/*ajung*[1]/ să *fie legate* de aceste substantive[3]/ și să *formeze* o unitate cu ele [...]"[4]/.

f) 1 : propoziție principală, regentă pentru propozițiile 2 , 3 și 4 , enunțiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

2 : propoziție subordonată atributivă neizolată (determinativă), având ca regentă propoziția 1 , față de care se află în raport de subordonare prin joncțiune (marcat de pronumele relativ *care),* enunțiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

3 : propoziție subordonată predicativă, având ca regentă propoziția 1 , față de care se află în raport de subordonare prin joncțiune (marcat de conjuncția subordonatoare *să*), în raport de coordonare copulativă cu propoziția 4 (marcat de conjuncția coordonatoare copulativă *și*), enunțiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

4 : propoziție subordonată predicativă, având ca regentă propoziția 1 , față de care se află în raport de subordonare prin joncțiune (marcat de conjuncția subordonatoare *să*), în raport de coordonare copulativă cu propoziția 3 (marcat de conjuncția coordonatoare copulativă *și*), enunțiativă propriu-zisă, afirmativă, dezvoltată;

g) *E bine* să înveți adjectivele posesive.
Dorința mea este să înveți adjectivele posesive.
A sosit momentul să înveți adjectivele posesive.
Poți să înveți adjectivele posesive.
Te gândești să înveți adjectivele posesive.

h) Devenim[1]/ *ce vrem noi*[2]/ *sau ce decid împrejurările.*[3]/

i) bunică-mea, frate-său;

j) Haiducul e *frate* cu codrul.
Repetiția este *mama* învățăturii.

Scanned with OKEN Scanner

MFN 325 RMF 46/1997

CUPRINS

Cuvânt înainte.....3
Teste
Clasa a V-a.....5
Clasa a VI-a.....23
Clasa a VII-a.....43
Clasa a VIII-a.....63
Soluţii
Clasa a V-a.....87
Clasa a VI-a.....113
Clasa a VII-a.....143
Clasa a VIII-a.....176

Tipărit la:
Pdragoprntsa
Calea Rahovei, nr. 147,
Tel: 335.66.61, 335.93.18

12.000 lei

Scanned with OKEN Scanner

Prezenta lucrare este o culegere de teste cuprinzând exerciții de limbă română: fonetice, lexicale, gramaticale, de ortografie și de punctuație, de topică, stilistice. Ea se adresează elevilor din ciclul gimnazial care, la sfârșitul unui an de studiu, vor să-și verifice cunoștințele de limbă română asimilate. De asemenea, culegerea poate fi utilizată de elevi în perioada vacanței de vară, pentru a-și reactualiza cunoștințele dobândite. Testele propuse sunt alcătuite în conformitate cu prevederile programei pentru gimnaziu și oferă profesorilor de limba și literatura română sugestii ce ar putea fi valorificate în cadrul lecțiilor de recapitulare finală și de recapitulare la începutul anului școlar următor.

Autorul

Scanned with OKEN Scanner